

# 2013



## Годишен извештај



Дирекција за  
заштита на  
личните податоци

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ**



Постои само еден начин до успех:  
континуирана трудољубивост и посветеност  
кон работењето.

**Директор**  
**Димитар Ѓеорѓиевски**



## ТОЛКОВЕН РЕЧНИК НА НАЈЧЕСТО УПОТРЕБУВАНИ ИЗРАЗИ

Член 2 од Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/2005) и измените и дополнувањата на Законот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 124/10, 135/11) го дефинира значењето на следниве поими:

1. **"Личен податок"** е секоја информација која се однесува на идентификувано физичко лице или физичко лице кое може да се идентификува, а лице кое може да се идентификува е лице чиј идентитет може да се утврди директно или индиректно, посебно врз основа на матичен број на граѓанинот или врз основа на едно или повеќе обележја специфични за неговиот физички, физиолошки, ментален, економски, културен или социјален идентитет;

2. **"Обработка на личните податоци"** е секоја операција или збир на операции што се изведуваат врз лични податоци на автоматски или друг начин, како што е: собирање, евидентирање, организирање, чување, приспособување или промена, повлекување, консултирање, употреба, откривање преку пренесување, објавување или на друг начин правење достапни, изедначување, комбинирање, блокирање, бришење или уништување;

3. **"Збирка на лични податоци"** е структурирана група лични податоци која е достапна согласно со специфични критериуми, без оглед дали е централизирана, децентрализирана или распространета на функционална или географска основа.

4. **"Субјект на лични податоци"** е секое физичко лице на кое се однесуваат обработените податоци;

5. **"Контролор на збирка на лични податоци"** е физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело, кое самостојно или заедно со други ги утврдува целите и начинот на обработка на личните податоци (во натамошниот текст: контролор). Кога целите и начинот на обработка на личните податоци се утврдени со закон или друг пропис, со истиот закон, односно пропис се определуваат контролорот или посебните критериуми за негово определување;

6. **"Обработувач на збирка на лични податоци"** е физичко или правно лице или законски овластен орган на државната власт кое ги обработува личните податоци за сметка на контролорот;

7. **"Трето лице"** е секое физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело, кое не е субјект на лични податоци, контролор, обработувач на збирка на лични податоци или лице кое под директно овластување на контролорот или обработувачот на збирка на лични податоци е овластено да ги обработува податоците;

8. **„Корисник“** е физичко или правно лице, орган на државната власт или друго тело на кое му се откриваат податоците;

9. **"Согласност на субјектот на лични податоци"** е слободно и изречно дадена изјава на волја на субјектот на лични податоци со која се согласува со обработката на неговите лични податоци за однапред определени цели;

10. **"Посебни категории на лични податоци"** се лични податоци кои го откриваат расното или етничко потекло, политичко, верско, филозофско или друго уверување, членството во синдикална организација и податоци што се однесуваат на здравјето на луѓето, вклучувајќи ги и генетските податоци, биометриски податоци или податоци кои се однесуваат на сексуалниот живот;

11. **„Трета земја“** е земја која не е членка на Европската унија или не е членка на Европскиот економски простор.

### Останати поими употребени во овој Извештај

12. **Најзначајни меѓународни акти со кои се регулира правото на приватност:** [Универзалната Декларација за човековите права](#), [Европската Конвенција за човековите права](#) и [Меѓународен Пакт за граѓански и политички права](#).

13. **Правото на приватност во Уставот на Република Македонија:** опфаќа неколку основни права: на секој граѓанин му се гарантира почитување и заштита на

приватноста на неговиот личен и семеен живот, на достоинството и на угледот; на секој граѓанин му се гарантира неповредливост на домот; притоа, правото на неповредливост на домот може да биде ограничено единствено со судска одлука кога е во прашање откривање или спречување на кривични дела или заштита на здравјето на луѓето; се гарантираат сигурноста и тајноста на личните податоци; се гарантира слободата и тајноста на писмата и на сите други облици на комуникација; од ова право може да се отстапи само врз основа на судска одлука и во соодветна законска постапка.

## ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

<b>ЕДПС</b>	Европски орган за заштита на личните податоци
<b>ДЗЛП</b>	Дирекција за заштита на лични податоци
<b>ЕК</b>	Европска комисија
<b>ЕУ</b>	Европска унија
<b>МВР</b>	Министерство за внатрешни работи
<b>МОН</b>	Министерство за образование и наука
<b>МФ</b>	Министерство за финансии
<b>МЕ</b>	Министерство за економија
<b>МЗШВ</b>	Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
<b>МП</b>	Министерство за правда
<b>ФЗОМ</b>	Фонд за здравствено осигурување на Македонија
<b>РМ</b>	Република Македонија
<b>БРО</b>	Биро за развој на образованието
<b>ЈО</b>	Јавно обвинителство
<b>НВО</b>	Невладина организација
<b>ЕНЕР</b>	Единствен електронски регистар на прописи
<b>МИОА</b>	Министерство за информатичко општество и администрација
<b>МТСП</b>	Министерство за труд и социјална политика

## Содржина

ТОЛКОВЕН РЕЧНИК НА НАЈЧЕСТО УПОТРЕБУВАНИ ИЗРАЗИ.....	3
ЛИСТА НА КРАТЕНКИ.....	5
1. ВОВЕД.....	8
1.1 Правна рамка, статус и седиште.....	8
1.2 Надлежности.....	11
2. ПОЛИТИКИ НА УПРАВУВАЊЕ И СТРАТЕШКО РАБОТЕЊЕ.....	13
2.1 Стратегија на работењето.....	13
2.2 Анализа на работењето .....	14
2.3 Човечки ресурси и администрација.....	15
2.4 Финансиско работење.....	25
3. ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР .....	33
3.1 Извршени инспекциски надзори.....	33
3.2 СИН - Софтвер за инспекциски надзор .....	38
4. ПРЕТСТАВКИ .....	44
4.1. Постапување по добиени претставки.....	44
4.2 Издавање одобренија за пренос на податоци.....	48
4.3 Одобренија за обработка на биометриски податоци .....	50
4.4 Постапување по однос на барање за слободен пристап до информации од јавен карактер.....	50
4.5 Мислења и укажувања.....	50
4.6. Стручни мислења по материјали, предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи .....	51
4.7. Мислење за усогласеноста на документацијата на контролорите со одредбите на Законот за заштита на личните податоци .....	56
4.8. Мислење по однос на примена на прописите за заштита на личните податоци (по барање на контролори по различни основи) .....	56
5. ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР НА ЗБИРКИ НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ .....	59
5.1. Регистрирани контролори и збирки на лични податоци.....	59

5.2	Офицер за заштита на личните податоци .....	67
5.2.1	Поднесени барања .....	69
6.	ОБУКИ .....	70
7.	КОМУНИКАЦИИ И ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА.....	77
7.1.	Подигнување на јавната свест.....	77
7.2.	Соработка со медиуми .....	77
7.3.	Електронски весник на Дирекцијата .....	78
7.4.	„28 јануари“—Одбележување на Европскиот ден за заштита на личните податоци .....	79
7.5.	Јакнење на свеста за заштита на личните податоци на потрошувачите .....	80
7.6	Иницијативи.....	80
7.7	Склучени меморандуми .....	82
8.	МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ПРОЕКТИ.....	85
8.1	Активности поврзани со процесот на интеграција во ЕУ .....	85
8.2	Следење на европската легислатива за заштита на личните податоци .....	90
8.3	Учество во работата на ЕУ органи и тела за заштита на лични податоци .....	92
8.4	Користење на ЕУ Фондови .....	100
8.5	Билатерална и мултилатерална соработка .....	112
9.	ПРИОРИТЕТИ ЗА 2014 .....	114

## 1. ВОВЕД

### 1.1 Правна рамка, статус и седиште

Со Законот за заштита на личните податоци од 2005 година (“Службен весник на Република Македонија” бр. 7/2005), предвидено е основање на [Дирекција за заштита на личните податоци](#), која ќе биде надлежна за вршење надзор над законитоста на преземените активности при обработување на личните податоци и нивната заштита на територијата на Република Македонија.

Во Република Македонија правото на заштита на личните податоци е нормирано во член 18 од Уставот на Република Македонија од 1991 година: “Се гарантираат сигурноста и тајноста на личните податоци. На граѓаните им се гарантира заштита од повреда на личниот интегритет што произлегува од регистрирањето на информации за нив преку обработка на податоците”, додека правото на приватност е нормирано во член 17, 25 и 26 од Уставот.

Законот за заштита на личните податоци (“Службен весник на Република Македонија” бр. 7/2005) и измените и дополнувањата на Законот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/08, 124/10, 135/11) е целосно усогласен со [Директивата на Европскиот парламент и Советот 95/46/ЕС](#).

Законската рамка за заштита на личните податоци во Република Македонија ја надополнува и Законот за ратификација на [Конвенцијата на Совет на Европа бр.108/81 за заштита на физичките лица во поглед на автоматската обработка на личните податоци](#) („Службен весник на Република Македонија“ бр. 07/2005), ратификувана на 24.03.2006 година, а стапи на сила на 01.07.2006 година. Собранието на Република Македонија во 2007 го ратификуваше и [Дополнителниот Протокол на Конвенцијата](#) во врска со надзорните тела и прекуграничниот пренос на податоците.

По ратификацијата на Дополнителниот Протокол во 2008 година, донесен е Законот за измени и дополнувања на Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 103/09), со цел зајакнување на надзорната функција на Дирекцијата за заштита на личните податоци и доусогласување на националната регулатива со правото на ЕУ.

Во 2010 година направени се втори измени на Законот за заштита на личните податоци („Сл. весник на РМ“ бр. 124/10) со кои се обезбеди сообразување на законодавството и спроведување на законите, транспонирање на правото на



Европската Унија, усогласување на Законот за заштита на личните податоци со националното законодавство на Република Македонија и воспоставување на поефикасен систем на заштита на личните податоци.

Правото на заштита на личните податоци и правото на приватност се различни човекови права. Поради големото значење на приватноста за поединецот, во најголемиот дел од земјите во светот ова право е регулирано со Уставот како највисок конститутивен акт на државата, каков што е случајот и со Република Македонија.

Во нашиот Устав, во делот посветен на Граѓанските и политичките слободи и права, се опфатени неколку човекови права кои се компоненти на правото на приватност, бидејќи приватноста е поширок, сложен концепт, односно сублимат на неколку поединечни права. Во таа смисла, важно е да се споменат следните права:

- На секој граѓанин му се гарантира почитување и заштита на приватноста на неговиот личен и семеен живот, на достоинството и угледот (член 25).
- На секој граѓанин му се гарантира неповредливост на домот. Правото на неповредливост на домот може да биде ограничено единствено со судска одлука кога во прашање е откривање или спречување на кривични дела или заштита на здравјето на луѓето (член 26).
- Се гарантира слободата и тајноста на писмата и на сите други облици на комуникација. Од ова право може да се отстапи само врз основа на судска одлука и во соодветна законска постапка (член 17).

Издигнувањето на правото на приватност на ранг на уставно загарантирано човеково право укажува на огромното значење на ова право за поединецот, кое со себе носи определени права/овластувања и обврски/одговорности и тоа како за поединецот-носител на правото, така и за останатите поединци, но и за државата и нејзините институции.

Приватноста претставува едно од фундаменталните човекови права, утврдено и регулирано со најзначајните меѓународни правни акти меѓу кои: [Универзалната Декларација за човековите права](#), [Европската Конвенција за човековите права](#) и [Меѓународниот Пакт за граѓански и политички права](#). Согласно Универзалната Декларација за човековите права, акт на најголемата глобална меѓународна организација -ООН: „Никој не смее да биде изложен на произволно вмешување во неговиот приватен и семеен живот, домот или преписката, ниту пак на напади врз неговата чест и углед. Секој има право на законска заштита против таквото мешање или напади.“

Слична дефиниција дава и [Советот на Европа](#), како најзначајна меѓународна организација во сферата на промовирањето и заштитата на човековите права и слободи во членот 8 од [Европската Конвенција за човекови права](#), според која: „Секој човек има право на почитување на неговиот приватен и семеен живот, на домот и на преписката. Јавната власт не смее да се меша во остварувањето на ова право, освен ако тоа мешање е предвидено со закон и ако претставува мерка потребна во едно демократско општество, која е во интерес на националната и јавната безбедност, на економската благосостојба на земјата, за спречување на безредија или криминал, за заштита на здравјето или моралот, или за заштита на правата и слободите на другите.“

Република Македонија пристапи кон Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи на Совет на Европа во 1995 и ја ратификуваше на 10 април 1997 година, со што се надолжни законската рамка за заштита на човековите права и основни слободи.

Дирекцијата за заштита на личните податоци е основана на 22 јуни 2005 година, кога е именуван првиот директор со Одлука на Собранието на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/05).

Дирекцијата е самостоен и независен орган со својство на правно лице. Ваквиот статус и обезбедува независност во однос на органите на извршната, законодавната и судската власт, како и во однос на органите на локалната власт.

Со Дирекцијата раководи директор, кој го именува и разрешува Собранието на Република Македонија, во процедура која ја води Комисија за именување при Собрание на РМ, по пат на објава на јавен оглас, за период од 5 години со право на повторен избор. Директорот има заменик кој го именува и разрешува Собранието на предлог на Комисија за именување за период од 5 години. За својата работа директорот и неговиот заменик одговараат пред Собранието.

Директорот доставува до Собранието на Република Македонија Годишен извештај за работата на Дирекцијата. По потреба и по барање на Собранието на Република Македонија, директорот доставува дополнителен извештај. Директорот ги донесува и сите одлуки и решенија во врска со работата на Дирекцијата.

Дирекцијата е со седиште на: бул. „Гоце Делчев“ бр. 18, зграда на МРТВ, 14 кат, Скопје.

## 1.2 Надлежности

ДЗЛП е креатор на политика за доследно спроведување на прописите за заштита на личните податоци на национално ниво, а особено:

- Подготвува и донесува подзаконски акти поврзани со спроведување на прописите за заштита на личните податоци;
- Дава мислења по предлог-закони од различни области,
- Дава мислење по подзаконски акти на контролори во областа на заштитата на личните податоци
- Развива политики и дава насоки во врска со заштитата на личните податоци на национално ниво
- Дава мислење по предлози на кодекси на однесување што се однесуваат на заштитата на личните податоци

**Законитост и правичност при обработката на личните податоци**

- Врши надзор над законитоста на обработката на личните податоци согласно одредбите од Законот за заштита на личните податоци
- Издава претходно одобрение за обработка на лични податоци
- Издава натамошна забрана за обработка на личните податоци на контролорот

**Орган надлежен за водење регистар и евиденции**

- Води Централен регистар на збирки на лични податоци за контролори и обработувачи
- Води евиденција за извршен пренос на лични податоци во други држави
- Издава одобрение за пренос на личните податоци во други држави
- Води евиденција за дадени мислења за актите за видео надзор

**Промотор/чувар на правото за заштита на личните податоци**

- Постапува по иницијативи од граѓани и поднесени барања за утврдување на повреда на правото
- Одговара на претставки од физички лица во поглед на незаконитост при обработка на нивни лични податоци
- Континуирано врши едукација на контролори и обработувачи и дава стручна помош на истите
- Води прекршочна постапка преку Комисија за одлучување по прекршок во согласност со закон;

**Единствен национален орган надлежен за спроведување на прописите во областа на заштита на личните податоци**

„Секој има право на приватност“

- Постапува по барања на надзорни тела во областа на заштитата на личните податоци на други држави во врска со извршувањето на нивните активности преку правна помош на територијата на Република Македонија;
- Остварува меѓународна соработка со други органи за заштита на лични податоци, учествува во работата на меѓународните работни тела и институции

Врши други работи утврдени со закон

*„Ти мора да бидеш промената која  
сакаш да ја видиш во светот.“*

*Махатма Ганди (1869-1948)*

## 2. ПОЛИТИКИ НА УПРАВУВАЊЕ И СТРАТЕШКО РАБОТЕЊЕ

### 2.1 Стратегија на работењето

Основните развојни политики на работењето на Дирекцијата за заштита на личните податоци во извештајната 2013 година беа целосно во насока на спроведување на стратешките приоритети и цели за обезбедување на законитост и правичност во обработката на личните податоци, како и транспарентен и ефикасен систем на остварување на правото на заштитата на личните податоци на секој граѓанин.

Потребата да се обезбедат сеопфатни и ефикасни мерки за спроведување на стратешките приоритети при работењето, дефинирани во основниот стратешки документ [„Стратегија за заштита на личните податоци во Република Македонија 2012-2016 и Акциски план за нејзино спроведување“](#), во голем дел значеше остварување ефикасна соработка со сите релевантни државни органи, институции, јавен и приватен сектор, граѓанскиот сектор, медиумите и помеѓу сите структури на општественото и социјално-политичко живеење.

Во таа насока, посебно внимание беше посветено на остварување на повеќе форми на соработка, повеќе иницијативи за промена на перцепција на правото на приватност и правото на заштита на личните податоци.

Истовремено, особен акцент беше ставен кон управувањето со ризиците и усвојувањето на консензуален и институционален систем на мерки за превенција од повреди на правото на заштита на лични податоци.

Следејќи ја стратешката определба и приоритети за работа за 2013 година, беа донесени годишните документи за работа на Дирекцијата и истите беа објавени на веб-страницата на Дирекцијата: Годишна програма за работа за 2013 година и [Годишна програма за вршење на инспекцискиот надзор за 2013 година](#), како и месечните планови за вршење инспекциски надзори во текот на 2013 година. На тој начин Дирекцијата се препознава како ентитет и субјект којшто во своето работење манифестира професионално, организирано и транспарентно следење на работата од страна на сите инволвирани субјекти и засегнати страни при спроведувањето на стратешките приоритети, како и поставување на јасни определби за работа во текот на целата година.

Во рамки на своето работење, одлуките на извршно ниво беа надградувани преку континуирано следење на новите трендови и развојни програми, како на другите институции на национално ниво, така и преку активно следење на новините во европски и меѓународни рамки на работата на органите за заштита на лични податоци, особено во делот на издадените мислења на Работната група 29 ([Article 29 WP](#)) како консултативно тело на Европска Комисија, во рамки на Директоратот за правда.

## 2.2 Анализа на работењето

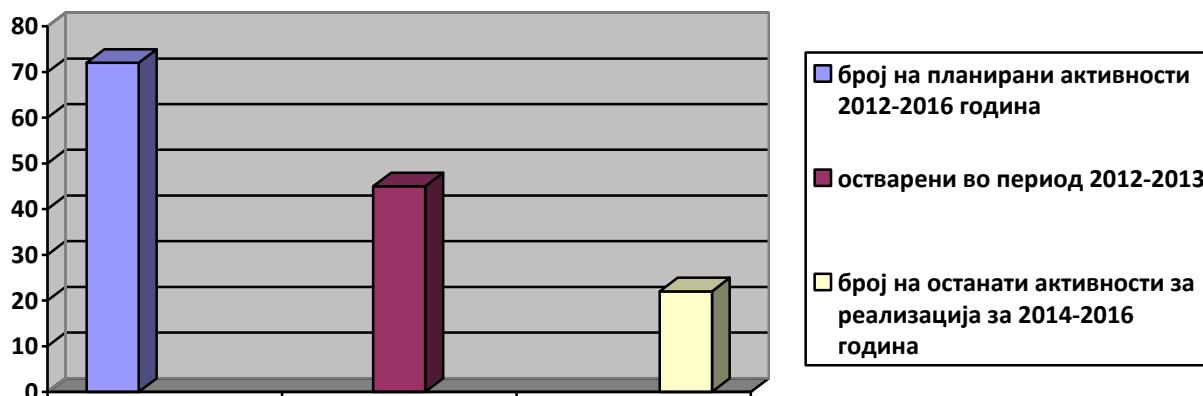
Професионалното работење значи и поставување на мерен механизам за следење и проценка на степенот на реализирани активности во текот на извештајната година. Истовремено, преку процедурата на анализа на реализираните активности по истек на одреден период, процесот на планирање се врши на правилен, организиран и квалитетен начин и истите подлежат на механизам на континуирано следење, мерење на ефикасност и управување со квалитет, во согласност со ISO 9001:2008 стандардите. На овој начин, Дирекцијата за заштита на лични податоци е во можност да ги земе предвид планираните активности и за следниот период, вклучувајќи ги и планираните ризици и предизвици во периодот кој следи од 2014-2016 година.

За таа цел, во периодот ноември -декември 2013 година беше спроведена ревизија на Акцискиот план 2012-2016 за спроведување на Стратегијата 2012-2016<sup>1</sup>, преку фокусирање на реалните/мерливите резултати и поставување на методологија за евидентирање на спроведените активности. Како резултат од тоа произлезе Извештајот за анализа на степенот на спроведување на активностите предвидени во Акцискиот план од Стратешкиот документ 2012-2016, бр. 02-107/1 од 10.01.2014 година каде што, недвојбено, прикажани се следниве резултати: „Вкупниот број на остварени активности во периодот од 2012-2014 година се 45 од вкупно 72, што претставува вкупна реализација од **62.5%** на активностите наведени во Акцискиот план 2012-2016. Согласно претходно утврдените рокови за спроведување, дадени во Акцискиот план 2012-2016, постои висок степен на реализација и пред предвидениот рок, de facto направен е значаен прогрес во работењето на институцијата.“

---

<sup>1</sup> Одлука на Директор на Дирекција заштита на личните податоци за формирање на Работни групи за ревизија на Стратегијата за заштита на личните податоци во Република Македонија 2012-2016 со Акциски план за нејзино спроведување, бр. 02-2256/1 од 05.11.2013 година.

ТАБЕЛА БР. 1



Истовремено, согласно Извештајот за посетеност на Facebook и веб-страната на Дирекцијата за заштита на личните податоци, утврдено е дека планираните активности од Комуникациската стратегија за 2013 година се во целост исполнети, имајќи го предвид зголемувањето од 30% на посетеноста на ФБ профилот на Дирекцијата за заштита на личните податоци, како и околу 30% зголемување на посетеноста на веб-страната на ДЗЛП, само во последните три месеци од 2013 година.

Политиката на управување со квалитет значи и професионално и правилно поставување на процедури за работа. Во 2013 година во тек беше спроведена постапка за подготовка на ISO сертификација преку проектот „Имплементација на Системот за управување со квалитет“, согласно барањата на меѓународниот стандард EN ISO 9001:2008, каде што беа ревидирани и подобрени поставените процедури за работа во сите сегменти, механизмите за мерење ефикасност, како и документацијата која треба да се продуцира. На тој начин Дирекцијата за заштита на личните податоци остварува значаен чекор напред кон градење на имиџ на веродостоен, независен субјект кој води грижа и за квалитетно стратешко управување, како и за професионализација на услугите кои ги дава.

### 2.3 Човечки ресурси и администрација

Во текот на 2013 година беше поставен предизвикот да се воспостави систем преку кој во секое време ќе се препознаваат и ќе се користат најдобрите перформанси на секој вработен, со цел што поуспешна работа. Дирекцијата за

заштита на личните податоци располага со обучен персонал за носење на навремени и релевантни одлуки за исполнување на поставените цели.

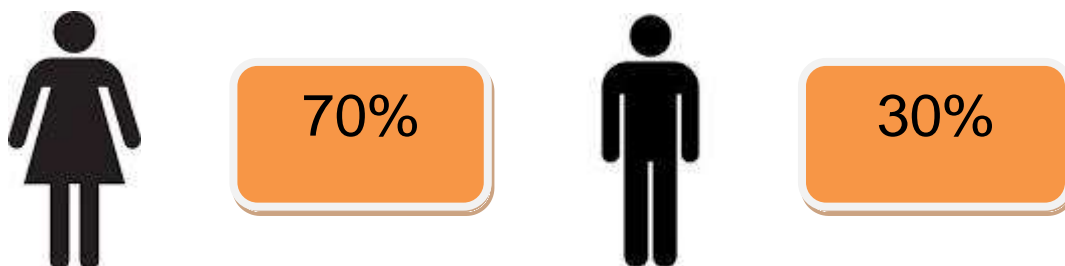
Стратешкото управување со човековите ресурси е комплексен процес кој е основа за успешно институционално уредување и е прв предуслов за успешна работа на секоја организација. Нашиот императив е создавање професионален персонал, кој ќе напредува во својот развој врз база на своите знаења, капацитети и заслуги.

Правилникот за систематизација на работните места во Дирекцијата, а во зависност од видот, сродноста и поврзаноста на работните должности, има систематизирано 53 работни места распоредени по организациони единици. Бројот на пополнети работни места заклучно со декември 2013 година е 24 вработени и сите имаат статус на државни службеници. Во текот на 2013 година во Дирекцијата со спогодба за преземање е преземен еден државен службеник од МВР.

Во текот на 2013 година во Дирекцијата за заштита на лични податоци волонтирале вкупно 7 волонтери, како институционална поддршка, преку склучување на Договори за волонтерска работа.

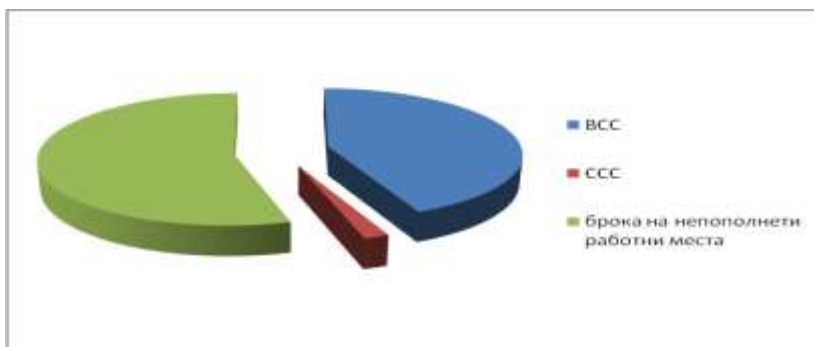
ТАБЕЛА БР. 2

#### Полова структура на вработени



ТАБЕЛА БР. 3

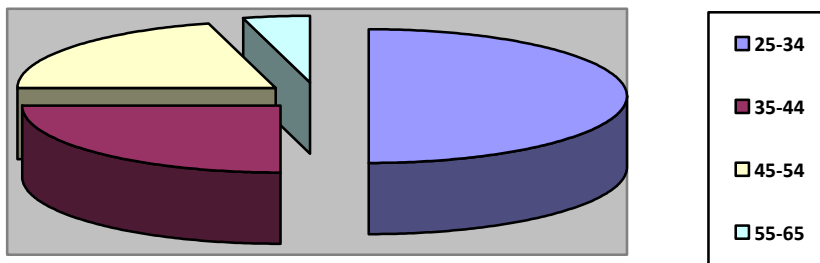
#### Квалификациона структура на вработени (ВСС - висока стручна спрема, ССС - средна стручна спрема и бројка на непополнети работни места)





Табеларниот приказ на квалификационата структура на вработените укажува на висок процент на стручен кадар во Дирекцијата.

ТАБЕЛА БР. 4 Старосна граница на вработени



Старосната граница на вработените во Дирекцијата во 50% е на возраст од 25-34 години. Посебно внимание беше посветено кон спроведување и зајакнување на капацитетите на управување со работните процеси и прилагодување на внатрешната организација согласно потребите на утврдената динамика на работењето. Префрлувањето на седиштето на Дирекцијата на нова локација ги подобри условите за работа на вработените со што беа обезбедени нови физички и материјални услови за работа на вработените.

Воедно, беше посветено внимание на подобрување на вештините на вработените преку организација на обуки и тренинзи. Стручното оспособување и усовршување се спроведува врз основа на однапред донесена Годишна програма за обуки на државните службеници на Дирекцијата. Со неа беа предвидени и специјализираните обуки на следните теми, кои посебно ги издвојуваме:

- 1.Работилница за видео надзор во установи/местата на лишување од слобода;
2. Спречување перење пари и финансирање тероризам;
- 3.Граѓанска и кривична одговорност при повреда на правото на заштита на личните податоци;
- 4.Видео надзор во основните и средните училишта;
5. Sertificate security computer user<sup>2</sup>;

<sup>2</sup> Sertificate security computer user; - Мисијата на ОБСЕ во Скопје и Одделението за владеење на правото во рамки на проектот „Поддршка на домашните засегнати страни за справување со казненото дело омраза и говор на омраза“ финансиски го поддржи организирањето на курсот за основни безбедносни вештини CSCU (Certified Secure Computer User) наменет за 15 вработени во Дирекцијата за заштита на личните податоци. Курсот се одржа од 14 до 19 јуни 2013 година во Дирекцијата за заштита на личните податоци и истиот беше спроведен од страна на Семос едукација кој е акредитиран центар за обуки на EC Council.

6.Продолжување на активностите во рамките на проектот „Одржливо учење за ЕУ и систем на обуки“;

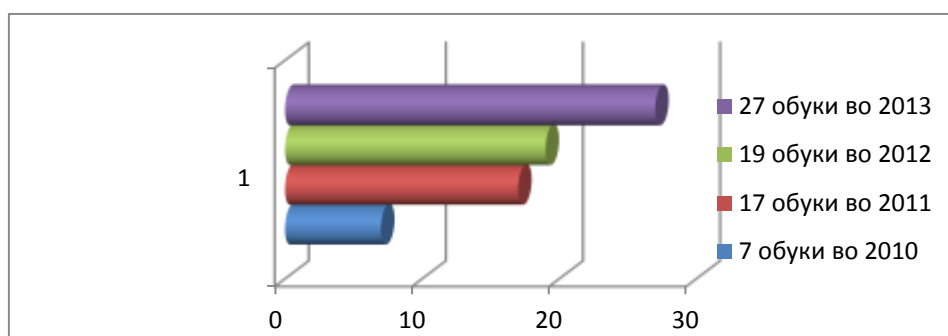
7.Користење на електронски систем за управување со документи –Alfresco;

8. Обработка на биометриски податоци;

За дел од обуките финансиски средства за реализација беа обезбедени од инструментот TAIEХ на ЕУ.

Во 2013 година вработените учествуваа вкупно на 27 обуки, (генерички и специјализирани обуки)

ТАБЕЛА БР. 5



Во однос на претходните години постои пораст од **42%** на бројот на спроведени обуки за персоналот на Дирекцијата за заштита на личните податоци.

ТАБЕЛА БР. 6

Година	Број на обуки
2010	7
2011	17
2012	19
2013	27

Во рамки на своето работење, Дирекцијата за заштита на личните податоци постапува и по интерните акти кои се донесени низ годините, како што е дадено во прилог:

1. Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци - пречистен текст ("Службен весник на Република Македонија" бр.38/09 и 158/10)

2. Правилник за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/09)
3. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
4. Правилник за формата и содржината на образецот на Известувањето за обработка на личните податоци и за начинот на известувањето во Централниот регистар на збирки на лични податоци - пречистен текст ("Службен весник на Република Македонија" бр. 155/08)
5. Правилник за формата и содржината на образецот на Известувањето за обработка на личните податоци и за начинот на известувањето во Централниот регистар на збирки на лични податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 155/08)
6. Правилник за изменување и дополнување на Правилникот за формата и содржината на образецот на известувањето во Централниот регистар на збирки на лични податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
7. Правилник за содржината и формата на актот за начинот на вршење на видео надзор („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10) [
8. Правилник за формата и содржината на образецот за евиденција на извршениот пренос на лични податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
9. Правилник за начинот на вршење на инспекцискиот надзор („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
10. Правилник за формата и содржината на поканата за едукација, начинот на спроведување на едукацијата, како и начинот на водење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
11. Правилник за начинот на водење на единствена евиденција на прекршоците, изречените санкции и донесените одлуки во прекршочна постапка, како и начинот на пристап до информации кои се содржани во евиденцијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 136/08)
12. Правилник за образецот, формата и содржината на легитимацијата и за начинот на нејзиното издавање и одземање - пречистен текст ("Службен весник на Република Македонија" бр. 143/08)

13. Правилник за образецот, формата и содржината на легитимацијата и за начинот на нејзиното издавање и одземање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 143/08)
14. Правилник за изменување и дополнување на правилникот за образецот, формата и содржината на легитимацијата и за начинот на нејзиното издавање и одземање („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10)
15. Правилник за формата и содржината на барањето за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 144/11)
16. Упатство за начинот на вршење на надворешна контрола
17. Упатство за дополнување на упатството за начинот на вршење на надворешна контрола -
18. Одлука за формата и содржината на Барањето за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци]
19. Одлука за формата и содржината на Иницијативата за вршење инспекциски надзор
20. Правилник за внатрешна организација на Дирекцијата за заштита на личните податоци 01-1292/1 од 24.6.2012 година
21. Правилник за систематизација на работните места во Дирекцијата за заштита на личните податоци (пречистен текст)
22. Програма за волонтирање во Дирекцијата за заштита на личните податоци
23. Програма за спроведување на практична настава за студенти во Дирекцијата за заштита на личните податоци
24. Стратегијата за развој на заштитата на личните податоци во Република Македонија за период 2012-2016 година со Акциски план за нејзино спроведување
25. Комуникациска стратегија на Дирекцијата за заштита на личните податоци 2012-2016
26. Упатство за внатрешен ред во Дирекцијата за заштита на личните податоци
27. Упатство за начинот на користење на службените моторни возила на Дирекцијата за заштита на личните податоци
28. Упатство за начинот на користење на Софтверот за инспекциски надзор
29. Упатство за начинот на користење, чување, одржување и евиденција на движните ствари на Дирекцијата за заштита на личните податоци

30. Упатство за начинот на постапување на инспекторот за заштита на личните податоци во постапката за порамнување
31. Упатство за начинот на прием на странки и посетители во Дирекцијата за заштита на личните податоци
32. Упатство за начинот на управување со процесот на стручно оспособување и усовршување
33. Упатство за регистрирање на контролори
34. Упатството за видот, начинот на изработка, користење и чување на класифицираните информации во Дирекцијата за заштита на личните податоци
35. Упатството за начинот на користење на библиотеката на Дирекцијата за заштита на личните податоци и Библиотека на Дирекцијата за заштита на личните податоци
36. Упатство за начинот на организирање и спроведување на обуки за контролорите и обработувачите 2012 година
37. Упатство за дополнување на упатството за начинот на организирање и спроведување на обуки за контролори и обработувачи
38. Упатство за начинот на распоредување и пристапување до просториите на Дирекцијата за заштита на личните податоци
39. Упатство за постапки при загрозеност на безбедноста на класифицираните информации во Дирекцијата за заштита на личните податоци
40. Годишна програма за вршење на инспекцискиот надзор за 2013
41. Годишна програма за вршење на инспекцискиот надзор за 2012
42. Годишна програма за работа на Дирекцијата за заштита на личните податоци за 2012
43. Програма за работа и инспекциски надзор на Дирекцијата за заштита на личните податоци за 2011 година
44. Годишна програма за вршење на инспекцискиот надзор за 2010
45. Годишна програма за вршење на инспекцискиот надзор за 2009
46. Годишна програма за измени на Годишната програма вршење на инспекцискиот надзор за 2009

Согласно административните потреби, кои беа наметнати од процесот на работа, но и од настојувањето да се утврдат професионални правила на постапување,

директорот на Дирекцијата во текот на 2013 година ги донесе следниве интерни акти, планови и програмите на Дирекцијата и упатства, како што е наведено во табелата:

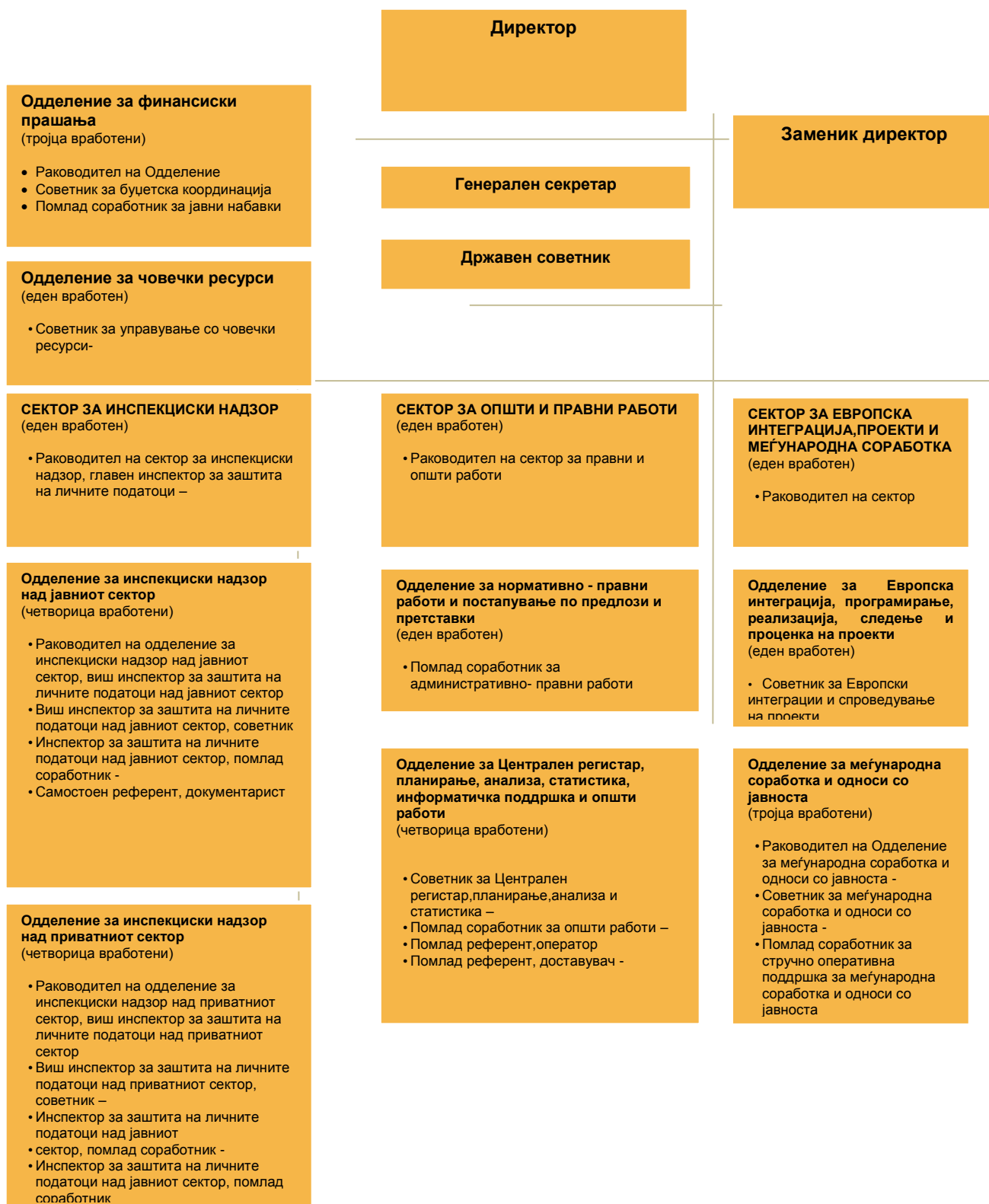
ТАБЕЛА БР. 7

1.	Правилник за дополнување на Правилникот за технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци во ДЗЛП -01 февруари 2013
2.	План за дополнување на планот за создавање систем на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработка на личните податоци 01 февруари 2013
3.	Правилник за изменување на Правилникот за начинот на правење на сигурносна копија, архивирање и чување, како и за повторно враќање на зачуваните лични податоци 01 февруари 2013
4.	Правилник за престанување на важење на Правилникот за начинот на вршење на видео надзор во ДЗЛП – 31.01. 2013
5.	Правилник за изменување на Правилникот за систематизација на работните места во ДЗЛП – 5 април 2013
6.	Упатство за начинот на прием на странки и посетители во ДЗЛП
7.	Упатство за изменување на Упатството за начинот на прием на странки и посетители во ДЗЛП
8.	Програма за спроведување на сертифицирани обуки за дигитална безбедност на компјутерски корисници
9.	Годишен план за јавни набавки
10.	Упатство при загрозеност на безбедност на класифицирани информации во ДЗЛП
11.	План за архивски знаци Листа на документиран материјал со рокови на чување и Листа на архивска граѓа од трајна вредност
12.	Упатство за дополнување на Упатството за начинот на објавување содржини
13.	Упатство за дополнување на Упатството за начинот на организирање и спроведување на обуки за контролори и обработувачи 23.12.2013
14.	Упатство за дополнување на Упатството за начинот на вршење на надворешна контрола 19 април 2013

15.	Годишна програма за вршење на инспекциски надзор за 2014 година
16.	Програма за работа на Дирекцијата за заштита на личните податоци за 2014 година
17.	Годишна програма за обуки на контролори и обработувачи за 2014 година
18.	Годишна програма за обуки на државните службеници во Дирекцијата за заштита на личните податоци во 2014 година

Согласно Правилникот за систематизација на работни места, Дирекцијата е организирана во три сектори, Сектор за инспекциски надзор, Сектор за правни и општи работи и Сектор за Европска интеграција, проекти и меѓународна соработка и две одделенија, Одделение за финансиски прашања и Одделение за човечки ресурси.

## ОРГАНОГРАМ НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ





## 2.4 Финансиско работење

### 2.4.1 Реализација на буџетот за 2013 година – СМЕТКА тип 637

Завршната сметка за 2013 година за сметката 637 на Дирекцијата е прифатена на 19.02.2013 година со следните показатели:

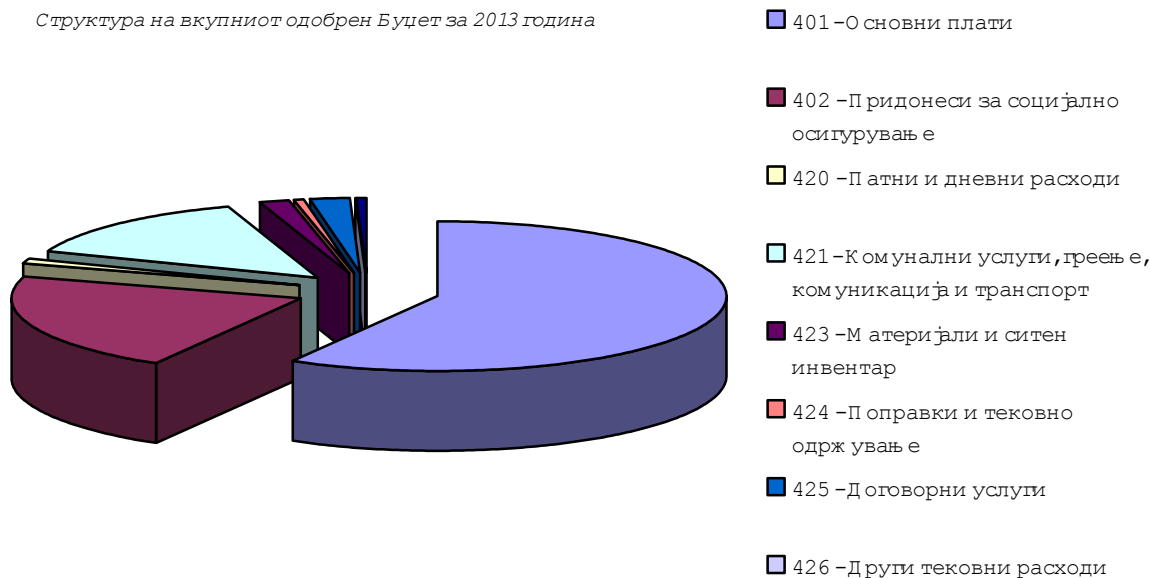
ТАБЕЛА БР. 8

	денари
Вкупен буџет за 2013 година	15.297.000
Остварен вкупен приход (трансфери од Буџетот на РМ)	15.010.783
Остварени вкупни трошоци	15.010.783
Нето вишок на приходите - добивка пред оданочување	0
Данок од вишокот на приходите – добивката	0
Нето вишок на приходите – добивка за пренос во наредната година	0

Од вкупниот одобрен буџет на Дирекцијата за 2013 година во износ од 15.297.000 денари, реализирани се 98,13%, односно 15.010.783 денари. Во однос на структурата на Буџетот со сите одобрени пренамени на средства во текот на 2013 година, 12.207.000 денари или 79,80% од средствата се однесуваат на основни плати и придонеси за социјално осигурување, 3.025.000 денари или 19,78% од средствата се однесуваат на стоки и услуги, а 65.000 денари или 0,42% од средствата се однесуваат на капитални расходи.

ТАБЕЛА БР. 9

Структура на вкупниот одобрен Буџет за 2013 година



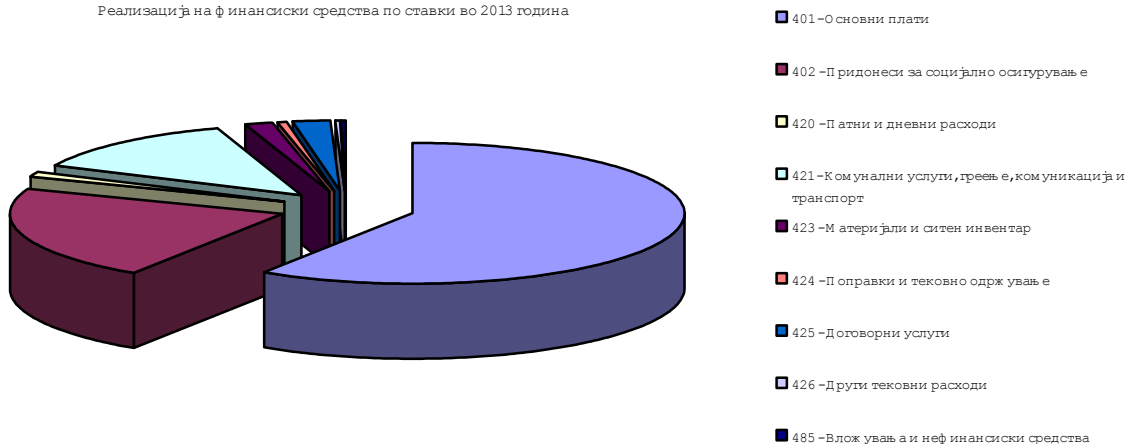
ТАБЕЛА БР. 10

Преглед на реализација на финансиски средства по ставки во 2013 година

Ставка	Буџет 2013	Реализација	% на реализација
401	8.905.000	8.870.377	99,61
402	3.302.000	3.280.829	99,36
420	140.000	140.000	100,00
421	2.200.000	1.975.916	89,81
423	244.000	244.000	100,00
424	101.000	100.598	99,60
425	310.000	309.063	99,70
426	30.000	30.000	100,00
485	65.000	60.000	92,31
<b>Вкупно</b>	<b>15.297.000</b>	<b>15.010.783</b>	<b>98,13</b>

ТАБЕЛА БР. 11

Реализација на финансиски средства по ставки во 2013 година



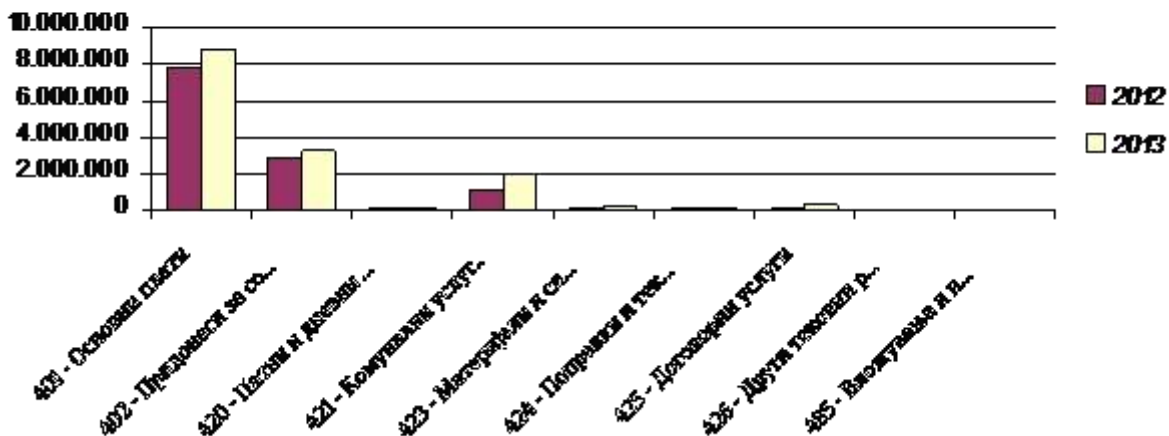
ТАБЕЛА БР. 12

Компаративен преглед на реализација на финансиски средства по ставки - 2013 година во однос на 2012 година

Ставка	Реализација 2012 година	Реализација 2013 година	Разлика изразена во денари
401	7.857.209	8.870.377	1.013.168
402	2.906.681	3.280.829	374.148
420	140.00	140.000	/
421	1.086.425	1.975.916	889.491
423	99.420	244.000	144.580
424	89.322	100.598	11.276
425	89.935	309.063	219.128
426	30.000	30.000	/
485	64.995	60.000	-4995
<b>Вкупно</b>	<b>12.363.987</b>	<b>15.010.783</b>	<b>2.646.796</b>

ТАБЕЛА БР. 13

Компаративен преглед на реализација на финансиски средства по ставки –  
 2012 година во однос на 2013 година



Зголемениот износ на средства за 2013 година, а со тоа и зголемениот процент на реализација во 2013 година, во споредба со 2012 година, се должи пред сè на зголемувањето на буџетот, но и зголемување на сопствените остварени приходи од спроведените обуки.

Дирекцијата за заштита на личните податоци до 31.12.2012 година беше сместена во простори со површина од 312 м<sup>2</sup> на ул. „Самоилова“ бр.10. Од 01.01.2013 година Дирекцијата се пресели во просториите на МРТВ, на 14 кат, кои ги доби врз основа на Одлука за престанок и давање на трајно користење без надомест на дел од недвижни ствари, службени простории на дел од објектот МРТВ, ул. „Кеј Димитар Влахов“ бб Скопје, со површина од 500 м<sup>2</sup>, од вкупната површина од 1065 м<sup>2</sup>, бр.51-6608/1 од 26.11.2011 година, објавена во „Службен весник на Република Македонија“ бр.169/2011 од 07.12.2011 година.

Зголемениот процент на реализација на ставката 423-материјали и ситен инвентар се должи на зголемената потреба за набавка на материјали за одржување на обуки кои ги спроведува Дирекцијата.

Истовремено укажуваме на фактот дека зголемениот процент на реализација на ставката 425-договорни услуги, се должи на законски регулираната исплата на закупнина за стан и трошоци за стан за заменик директорот, кој е назначен во мај 2012 година, кога и не биле предвидени, ниту одобрени средства за оваа намена, а истите се исплаќаат од сметката на остварени сопствени приходи.

Останатата реализација на средства е во рамки на одобрените средства во буџетот на Дирекцијата за редовно сервисирање на обврските.

Целосното спроведување на сите неопходни и непредвидени потреби кои се јавуваа во изминатата година, Дирекцијата го реализираше преку остварените приходи по основ на одржани обуки за заштита на лични податоци за заинтересирани обработувачи и контролори на лични податоци.

#### 2.4.2 Реализација на буџетот за 2013 година – СМЕТКА тип 631

Завршната сметка за 2013 година за сметката од типот 631 на Дирекцијата е прифатена на 24.02.2014 година со следните показатели:

ТАБЕЛА БР.14

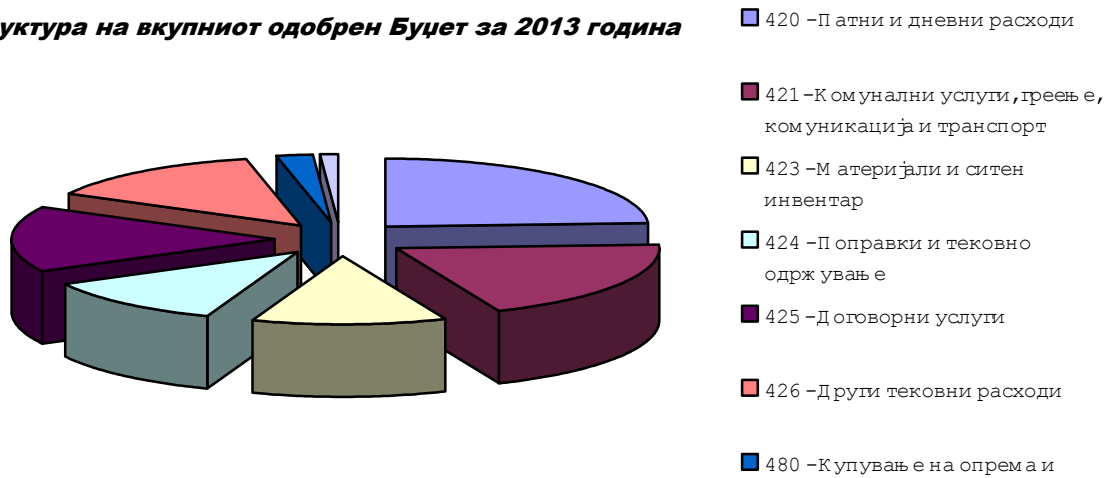
	<i>денари</i>
Вкупен одобрен Буџет за 2013 година	4.880.000
Приходи пренесени од претходна година	701.535
Остварен вкупен приход	2.553.800
Остварени вкупни трошоци	2.172.134
Нето вишок на приходите - добивка пред оданочување	1.083.201
Данок од вишокот на приходите – добивката	0
Нето вишок на приходите – добивка за пренос во наредната година	1.083.201

Дирекцијата за заштита на личните податоци по основ на обуки за заштита на лични податоци за заинтересирани обработувачи и контролори на лични податоци во текот на 2013 година оствари приход во вредност од 2.553.800 денари.

Од вкупниот одобрен буџет на проектирани приходи на Дирекцијата за 2013 година, во вкупен износ од 4.880.000,00 денари, реализирани се 44,51% односно 2.172.134 денари. Во однос на структурата на користењето на средствата, 95,38% од средствата се однесуваат на стоки и услуги, а 4,62 % од средствата се однесуваат на капитални расходи.

ТАБЕЛА БР. 15

**Структура на вкупниот одобрен Буџет за 2013 година**



ТАБЕЛА БР. 16 - Преглед на реализација на финансиски средства по ставки во 2013 година

Ставка	Буџет 2013	Реализација	% на реализација
420	1.174.000	913.957	77,85
421	951.000	191.955	20,18
423	583.000	72.728	12,47
424	576.000	149.824	26,01
425	752.000	498.820	66,33
426	688.000	244.582	35,55
480	101.000	100.268	99,28
485	55.000	0	0
<b>Вкупно</b>	<b>4.880.000</b>	<b>2.172.134</b>	<b>44,51</b>

**2.4.3 Реализација на буџетот за 2013 година – СМЕТКА тип 785**

Завршната сметка за 2013 година за сметката од типот 785 на Дирекцијата е прифатена на 24.02.2014 година со следните показатели:

ТАБЕЛА БР.17

	<i>износ во денари</i>
Вкупен одобрен Буџет за 2013 година	6.034.000
Приходи пренесени од претходна година	0
Остварен вкупен приход	6.033.545

Остварени вкупни трошоци	2.274.236
Нето вишок на приходите - добивка пред оданочување	3.759.309
Данок од вишокот на приходите – добивката	0
Нето вишок на приходите – добивка за пренос во наредната година	3.759.309

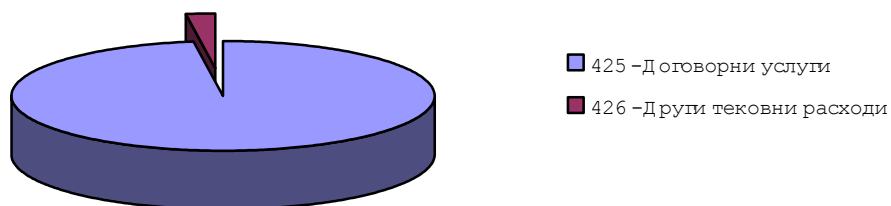
Дирекцијата за заштита на личните податоци по основ на Договорот за донација за проектот „Техничка помош за зајкнување на организационите и институционалните капацитети за заштита на личните податоци“ со Норвешкото министерство за надворешни работи во текот на 2013 година оствари приход од 6.033.545 денари.

Од вкупниот одобрен буџет за донацијата за 2013 година реализирани се 37,69% односно 2.274.236 денари. Во однос на структурата на користењето на средствата, 100% од средствата се однесуваат на стоки и услуги.

По основ на ИПА програма 2009, Рамковна спогодба, Проектот “Одржлив систем за континуирана едукација во основното и средното образование за начелата за заштита на личните податоци,” Дирекцијата оствари вкупен износ на реализирани средства од 163 750,00 EUR во денарска противвредност.

ТАБЕЛА БР. 18

**Структура на вкупниот одобрен Буџет за 2013 година**



ТАБЕЛА БР. 19 - Преглед на реализација на финансиски средства по ставки во 2013 година

Ставка	Буџет 2013	Реализација	% на реализација
425	5.728.000	2.223.360	38,82
426	306.000	50.876	16,63
<b>Вкупно</b>	<b>6.034.000</b>	<b>2.274.236</b>	<b>37,69</b>

*„Нема корист од изговори:  
„Правиме сè што можеме“.  
Мора да се успее да се направи  
она што е неопходно.“*

*Винстон Черчил (1874-1965)*



## 3. ИНСПЕКЦИСКИ НАДЗОР

### 3.1 Извршени инспекциски надзори

Основна надлежност на Дирекцијата е вршење надзор над законитоста на преземените активности при обработка на личните податоци и нивната заштита на територијата на Република Македонија. Оваа надлежност на Дирекцијата е утврдена со членот 37 од Законот за заштита на личните податоци ("Службен весник на Република Македонија" бр. 7/05, 103/08, 124/10 и 135/11) и се имплементира преку инспекторите за заштита на личните податоци. За спроведување на инспекциски надзор во Дирекцијата за заштита на личните податоци организиран е посебен сектор - Сектор за вршење на инспекциски надзор со две одделенија (Одделение за вршење надзор во јавен сектор и Одделение за вршење надзор во приватен сектор).

Инспекциските надзори се планираат на годишна основа, по области, со Програма која се донесува кон крајот на тековната година за наредната година, а се спроведува преку месечни планови за инспекциски надзор во кои се прецизирани контролорите, збирките што се инспектираат и датата на отпочнување на инспекциските надзори. Годишната програма за 2013 и месечните планови за инспекциски надзор (јануари- декември 2013) се објавени на WEB страната на ДЗЛП [www.dzlp.mk](http://www.dzlp.mk) и [www.privacy.mk](http://www.privacy.mk).

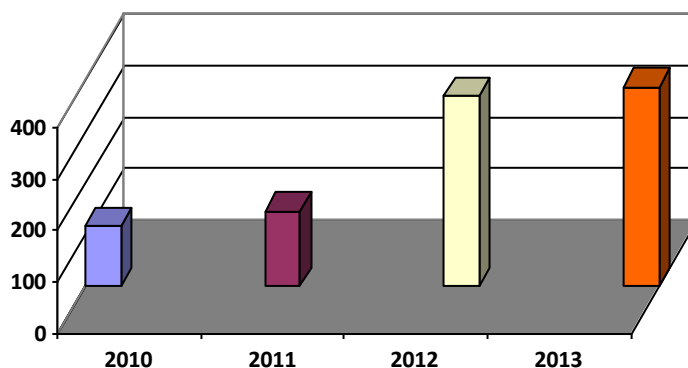
Вршењето на редовните инспекциски надзори се спроведува во прецизно утврдени законски и подзаконски рокови и постапка во текот на инспекцискиот надзор. Инспекторите во текот на вршењето на редовниот инспекцискиот надзор вршат и едукација на контролорите и обработувачите за правото за заштита на личните податоци.

На интернет страната на Дирекцијата се објавени основни информации за спроведувањето на инспекциски надзор (редовни, вонредни и контролни) и се објавени обрасци за Иницијативата за покренување на инспекциски надзор и Барање за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци, за да им се олесни на граѓаните да поведат постапка доколку сметаат дека нивното право на приватност е повредено. Објавена е и Основната листа за проверка и насоки за нејзино потполнување, со која контролорите самите можат да утврдат дали доследно ги почитуваат одредбите од Законот за заштита на личните податоци.

Со цел континуирана едукација на инспекторите и јакнење на капацитетите, особено на инспекциски надзор, во текот на 2013 година инспекторите беа вклучени во обуки за надградување, како презентери и обучувачи на повеќе обуки за контролори, но и како и презентери на организатори на поголем број на конференции и проекти за областа што ја покриваат. Инспекторите веќе поседуваат сертификати ISO 27001 во 2011, ISO 27005 за управување со ризици во текот на 2012 година, со што се придонесува кон зголемен капацитет за вршење на надзори во сложена ИТ инфраструктура на контролорите и обработувачите вклучително и управувањето на ризиците.

Имено, статистичкиот преглед за 2013 година за инспекцискиот надзор покажува пораст, но истовремено и континуитет во ефикасното спроведување на инспекциски надзори.

ТАБЕЛА БР. 20



ТАБЕЛА БР. 21

година	Број на извршени инспекциски надзори
2010	117
2011	146
2012	368
2013	387

Во текот на извештајниот период за 2013 година извршени се вкупно 387 инспекциски надзори, од кои 272 се во редовен инспекциски надзор, а 115 се

вонредни инспекциски надзори. Пренесени во работа беа 63 предмети од 2012 година и сите завршени во текот на 2013 година.

ТАБЕЛА БР. 22 Преглед на инспекциски надзор по вид на надзор

Вид на надзор	Бројка
вонредни	115
Редовни	272
Вкупно	387

**Донесени списи/акти при вршење инспекциски надзор во 2013 година**

**Редовен надзор**

Записници	256
Решенија	183

---

вкупно **439**

**Вонреден надзор**

Записници	97
Решенија за утврдување повреда	53
Решенија за одбивање на барање за утврдување повреда	13
Заклучоци за запирање на постапката	26
Заклучоци за прекин на постапка	6
Заклучок дека нема услови за поведување постапка	2

---

вкупно **197**

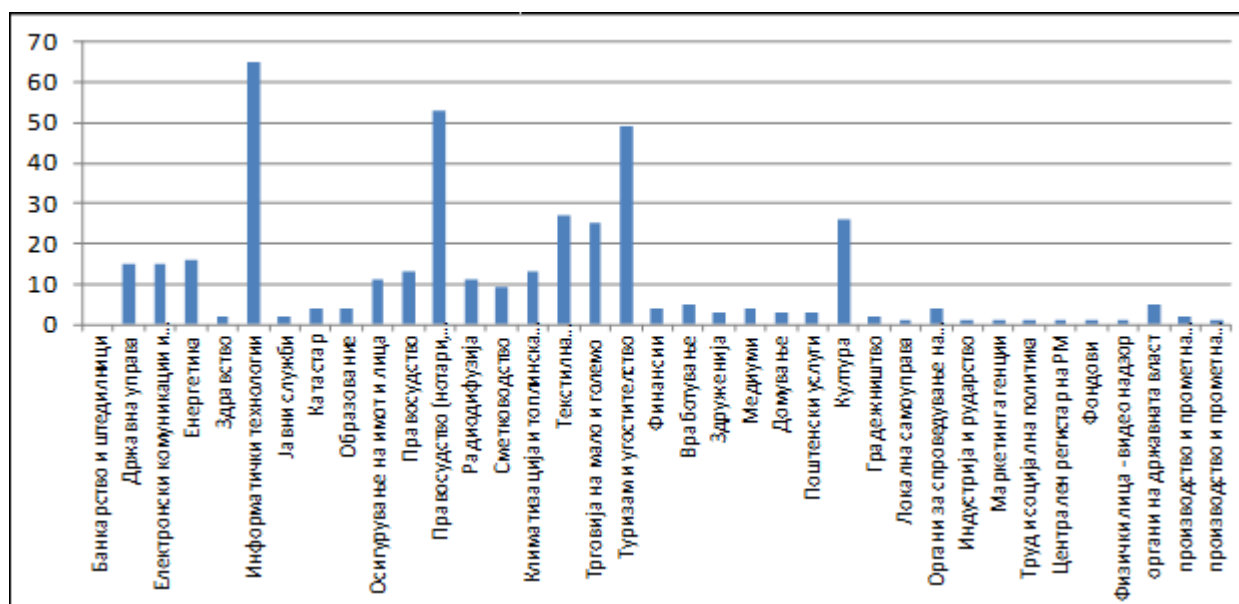
Редовни инспекциски надзори во текот на извештајната година се вршени во државни органи, правосудство, здравство, единиците на локалната самоуправа, образование, банкарство и штедилници, текстилна индустрија, телекомуникации и други области, согласно Годишната програма за вршење инспекциски надзор. Вонредни инспекциски надзори кои се вршат по пријава, барање или согледување на инспекторот се вршени во областите: осигурување, медиуми, култура, трговија, енергетика, банки, поштенски услуги, домување, физичко лице (видео-надзор), и др. Застапеноста на инспекциските надзори по области е дадена подолу.

ТАБЕЛА БР. 23

ОБЛАСТ	Бројка на извршени инспекциски надзори
Банкарство и штедилници	15
Државна управа	15
Електронски комуникации и телекомуникации	16
Енергетика	2
Здравство	66
Информатички технологии	2
Јавни служби	4
Катастар	4
Образование	11
Осигурување на имот и лица	13
Правосудство	53
Правосудство (нотари, извршители)	9
Радиодифузија	11
Сметководство	9
Снабдување со пареа, климатизација и топлинска енергија	13
Текстилна индустрија/Конфекција	27
Трговија на мало и големо	25
Туризам и угостителство	49
Финансии	4
Вработување	5
Здруженија	3
Медиуми	4
Домување	3
Поштенски услуги	3
Култура	2
Градежништво	1
Локална самоуправа	4
Органи за спроведување на законот	1
Индустрија и рударство	1

Маркетинг агенции	1
Труд и социјална политика	1
Централен регистар на РМ	1
Фондови	1
Физички лица - видео надзор	5
органи на државната власт	2
производство и промет на добра и услуги	1
<b>Вкупно:</b>	<b>387</b>

ТАБЕЛА БР. 24 - Преглед на извршен инспекциски надзор по области



Во однос на контролорите над кои е вршен инспекциски надзор, од вкупно 387 надзори, инспекциски надзори се вршени кај 148 контролори од јавен сектор, кај 235 контролори од приватен сектор и 4 кај физички лица контролори.

Преглед на извршени инспекциски надзори по вид на сектор/ физички лица

**Извршени инспекциски надзори по вид  
на сектор/физички лица**

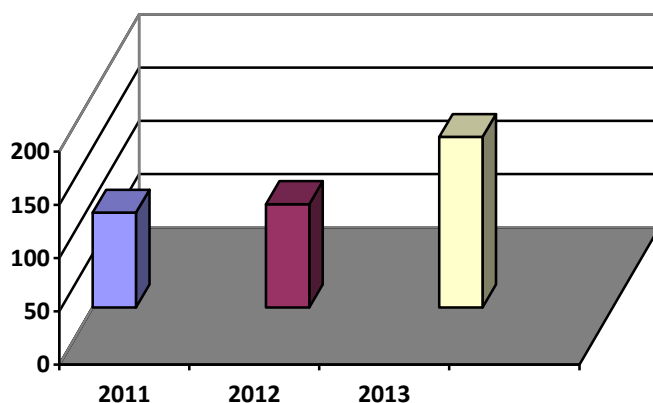
Јавен сектор	148
Приватен сектор	235
Физички лица	4
<b>Вкупно</b>	<b>387</b>

Согласно законските одредби, но приоритетно на определбите од стратешките документи на Дирекцијата, основна заложба е потенцирање на превентивната улога на инспекцискиот надзор, користејќи ја можноста за обука и едукација на контролорите за обврските кои ги налага заштитата на правото на приватноста. Едукацијата на контролорите се врши согласно Правилникот за формата и содржината на поканата за едукација, начинот на спроведување на едукацијата, како и начинот на водење на евиденцијата за спроведената едукација, донесен од директорот на Дирекцијата.

Во текот на 2013 година, во согласност со одредбите од Закон за прекршоци, инспекторите реализирале вкупно 160 едукации на контролори, произлезени од текот на вршењето на инспекцискиот надзор. За разлика од 2012 година, кога беа спроведени 97 едукации, во текот на 2013 Дирекцијата бележи раст од 65%, особено потенцирајќи ја превентивната улога и мисија на севкупното институционално работење.

Година	бр. на спроведени едукации
2011	89
2012	97
2013	160

ТАБЕЛА БР. 25



Број на спроведени едукации по години

### 3.2 СИН - Софтвер за инспекциски надзор

Софтверското решение започна да се користи во текот на 2011 година, во која беа создадени сите предуслови за спроведување на електронското водење на инспекцискиот надзор. Со овој софтвер, преку широко-појасна интернет врска, што

може да се користи и надвор од просториите на Дирекцијата, се придонесе за поефикасно и поекономично водење на инспекциската постапка, генерирање на извештаи (меѓу кои и податоци за овој извештај) и планирање на инспекциските надзори. Дел од инспекциската документација се внесува/изработува на самото место на вршење на инспекцискиот надзор, со што се намалуваат дел од трошоците, но и потребното време за постапување и се зголемува ефикасноста на инспекторите. Имено, софтверот е дизајниран спрема специфичните потреби на инспекторите од Дирекцијата, а е во функција да генерира документи и извештаи на основа на внесени одговори по претходно дадени прашања.

Во текот на 2013 година, преку поставување на нови модули, со самото поставување на нови конфигурации во системот (СИН) направени се низа подобрувања во насока на поефикасно генерирање на статистички податоци за изработка на квантитативна анализа и податоци од извршени инспекциски надзори. Се воведоа и нови можности и механизми за постапување и тековно ажурирање на податоците, со основна цел - да се добива непосреден увид на тековната состојба во секое време и на експлицитен начин.

### ***Управни спорови***

Во текот на 2013 се поведени пет (5) управни спорови, од кои еден (1) е со потврдено решение во корист на ДЗЛП, еден спор (1) има поништено решение со поднесено жалба до Виш управен суд, а за другите три (3) во тек е судска постапка.

### ***Прекршоци и глоби***

Дирекцијата за заштита на личните податоци е и прекршочен орган преку Комисијата за одлучување по прекршоци, која е во рамки на ДЗЛП. Комисијата за одлучување по прекршоци во текот на 2013 година постапуваше по еден (1) предмет. Постапката за одлучување е пренесена во 2014 година, бидејќи барањето за поведување постапка е поднесено крајот на декември 2013 година.

Согласно член 50в) од Законот за заштита на личните податоци: „Пред поднесување на барање за прекршочна постапка, за прекршоците во овој закон, инспекторот води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

Според тоа, во текот на 2013 година има (1) барање за поведување прекршочна постапка и шест (6) постапки за порамнување.

Дирекцијата, во текот на водењето на инспекциската постапка, изрекува и глоби, согласно член 49, 49-а и член 50 од Законот за заштита на личните податоци.

Во текот на 2013 година казнети се вкупно (7) контролори, од кои (5) се од областа на правосудството-(извршители) и (2) контролори се од областа на енергетиката (ЕВН и Топлификација).

Од петте (5) глоби во областа на правосудството, за кои висината на глобата изнесува 1000 евра во денарска противвредност, за четири (4) е платена половина од утврдената глоба од страна на Контролорите во постапка за порамнување, согласно Законот за прекршоците, односно по 500 евра во денарска противвредност. За еден (1) прекршок се води постапка пред Комисијата за одлучување по прекршок во Дирекцијата.

Од вкупно две (2) глоби, од кои една (1) е во областа на енергетиката, и една (1) во областа на пензиско и инвалидско осигурување; првата глоба е за прекршок за кој е утврдена глоба во износ од 2000 евра на правното лице-контролор и 600 евра за одговорното лице во правното лице, за кои е платено половина од изречената глоба во постапка за порамнување согласно Законот за прекршоците, односно 1000 и 300 евра во денарска противвредност. Една глоба (1) е за прекршок за којшто е утврдена глоба во износ од 1000 евра на правното лице-контролор и 350 евра за одговорното лице во правното лице, за кои е платено половина од изречената глоба во постапка за порамнување согласно Законот за прекршоците, односно 500 и 175 евра во денарска противвредност. И за еден прекршок изречена е глоба од 350 евра за одговорното лице во правното лице, за кои е платено половина од изречената глоба во постапка за порамнување, односно 175 евра во денарска противвредност

Вкупно наплатен износ од изречена глоба во 2013 година е во износ од 3975 евра во денарска противвредност.

### **Констатирани состојби во одделни области:**

Од направените анализи на резултатите од спроведените инспекциски надзори во текот на 2013 година, констатирани се следните состојби и најчести недоследности во примената на прописите за заштита на личните податоци во областите:

1. **Правосудство - остварен е бавен напредок** заради неисполнување на критериумите за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; кај инспектираните



контролори во 2013 година утврдено е недоследна примена на прописи за заштита на личните податоци при објавување на единствениот матичен број на граѓанинот од страна на извршителите во Република Македонија; при потребите на вработувањето од вработените незаконски и неправично се собираат и обработуваат лични податоци од уверенијата за неосудуваност и се обработуваат личните податоци на вработените преку чување на фотокопии на нивните лични карти во работните досиеја;

**2. Трговија на големо и мало – остварен ограничен напредок** поради несоодветна примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци;

**3. Туризам и угостителство – остварен определен напредок** поради неисполнување на критериуми за технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; несоодветно вршење на видео надзор кој опфаќа: немање истакнато известување за вршење на видео надзор, видео надзор надвор од просторот кој е доволен за исполнување на целите за кои што е поставен, снимките направени при вршење на видео надзор се чуваат во рок којшто е подолг од 30 дена; задржување и фотокопирање на документ за лична идентификација (лична карта или пасош) од гостите без законски основ; при постапката за вработување се бара од апликантите фотографија; не се преземаат мерки за остварување на правата на субјектите на личните податоци (информираност, пристап и исправка на личните податоци).

**4. Текстилна индустрија/конфекција - остварен скромн напредок** заради неисполнување на критериумите за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; несоодветно вршење на видео надзор кој опфаќа: немање истакнато известување за вршење на видео надзор, вршење на видео надзор надвор од просторот кој е доволен за исполнување на целите за кои што е поставен, немање Правилник за начинот на вршење на видео надзор; неправична и незаконска обработка на личните податоци на вработените преку чување на копии од нивните лични карти во работните досиеја.

**5. Медиуми – нема натамошен напредок** – и понатаму не се исполнуваат критериумите за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци - при објавување на одредена вест на веб локација не се врши соодветна анонимизација на личните податоци на

субјектот на личните податоци; Медиумите не се усогласени со прописите за заштита на личните податоци во Република Македонија.

**6. Здравство – остварен добар напредок** преку исполнување на критериуми за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци;

**7. Сметководство – остварен почетен напредок**, сепак постои несоодветна примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци.

**8. Обвинителство – остварен добар напредок** но, сепак постои неисполнување на критериуми за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; не се донесени и не се применуваат акти со утврдени рокови на чување на документите кои содржат лични податоци и не се врши уништување на документација која што содржи лични податоци, а за која што рокот на чување е изминат и целта за која што истите биле собрани е исполнета. Сепак, се смета за голем напредок во областа, поднесувањето на првиот национален Извештај за состојбата во ЈО во РМ во однос на примената на прописите за заштита на личните податоци до Европавда (Eurojust).

**9. Вработување – остварен натамошен напредок**, но потребно е да се следат критериумите за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; постои недоследност при собирање, обработка и чување на лични податоци кои што се однесуваат на подносителите, а кои не е во согласност со закон, како и нецелосни, неточни и неажурирани податоци.

**10. Градежништво – остварен незадоволителен напредок** во однос на недоследна примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; недоследност кон прописите на заштита на личните податоци при обработка преку чување на копија на лична карта на вработените во нивните работни досиеја; несоодветно вршење на видео надзор надвор од просторот кој е доволен за исполнување на целите за кои што е поставен.

**11. Банкарство – остварен значителен напредок**, сепак посебно внимание да се посвети на преобемна обработка на лични податоци во апликациите за разни видови на кредит; како и за неправична и незаконска обработка на личните податоци на

вработените преку копирање и чување копија од нивната лична карта во работните досиеја.

12. **Образование** – иако е **остварен значителен напредок** – оваа област има потреба од исполнување на поставените критериуми за примена на технички и организациски мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци; истовремено; несоодветно вршење видео надзор којшто опфаќа видео надзор од просторот кој е доволен за исполнување на целите за коишто е поставен.

*„Секој има право на почитување  
на неговиот приватен и семеен живот,  
домот и преписката.“*

*Чл. 8 од Европската Конвенција за заштита на  
човековите права и основните слободи на Совет на  
Европа*

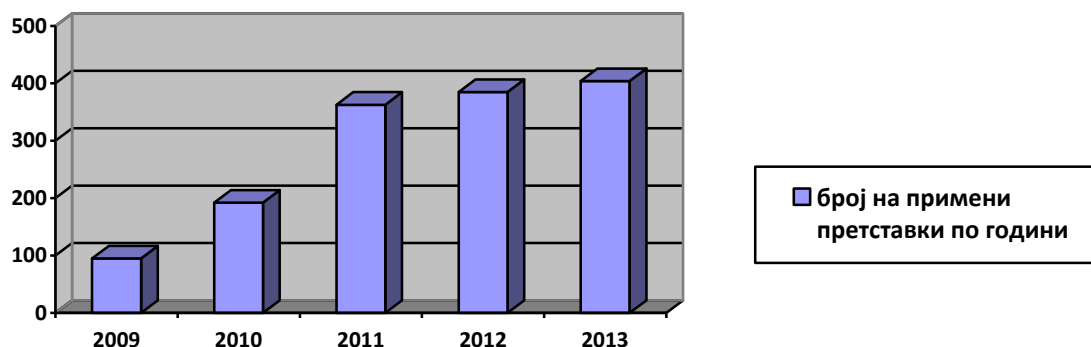
## 4. ПРЕТСТАВКИ

### 4.1. Постапување по добиени претставки

Согласно член 19 став 2 од Законот за постапување по претставки и предлози („Службен весник на Република Македонија“ бр.82/08 и 13/13), Дирекцијата за заштита на личните податоци, како независен државен орган, во рамките на своите надлежности определени со членот 41 од Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр.7/05, 103/08, 124/10 и 135/11) постапува по претставките и предлозите кои граѓаните на Република Македонија ги доставуваат до Дирекцијата.

Во периодот од 01 јануари до 31 декември 2013 година во Дирекцијата за заштита на личните податоци примени се вкупно четиристотини и четири (404) претставки.

ТАБЕЛА БР. 26



Година	2009	2010	2011	2012	2013
Бр. на примени претставки	95	192	363	385	404

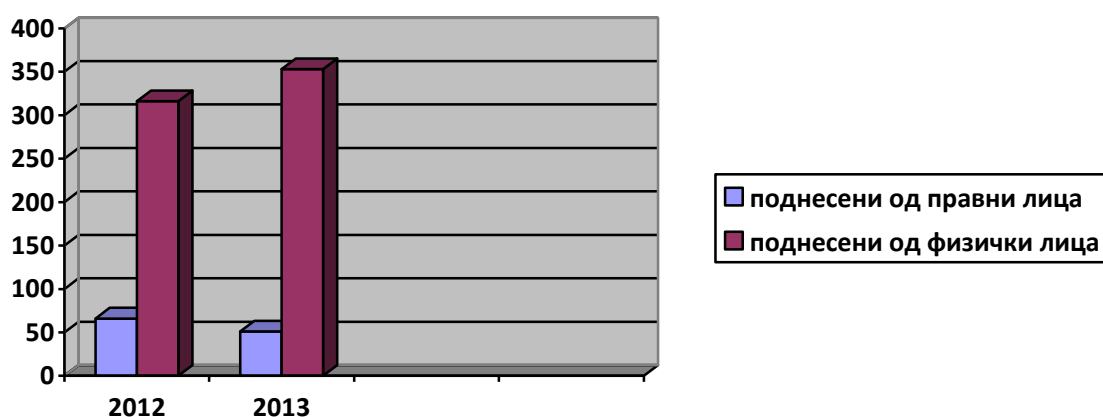
Во пораст е и бројката на добиени претставки во Дирекцијата за заштита на личните податоци во однос на 2012 година.

Евидентно од приложената табела е дека бројката на добиени претставки во Дирекцијата е во постојан пораст.

Сепак, од вкупно 404 претставки, примени се вкупно 353 претставки од физички лица и 51 претставка од правни лица. Од вкупна бројка на 385 примени претставки во 2012 година, констатирано е близу **5%** зголемување на бројот на добиените претставки од физички лица од минатата година, што согласно

спроведените анализи во Дирекцијата се должи на зголемување на јавната свест за постоењето и значењето на правото за заштита на личните податоци. Развојот на програмските активности и иницијативи, воопшто и работењето на Дирекцијата за заштита на личните податоци, оди токму во таа насока – зголемување на свеста кај граѓаните за правото на заштита на личните податоци. Резултатите извлечени од бројот на добиени претставки од физички лица само говори во прилог на фактот за успешно спроведените кампањи, дистрибуција на информативни материјали и разни иницијативи за промоција во изминатиот период во 2103 година. Истовремено, табеларниот приказ даден подолу, говори и за намалување на бројот на добиени претставки од страна на правни лица, како индикатор за состојбата кај контролорите и обработувачите на збирки на лични податоци. Позитивната примена на прописите за заштита на личните податоци кај контролорите се должи и на зголемениот број на обуки и едукации спроведени од страна на Дирекцијата.

ТАБЕЛА БР. 27



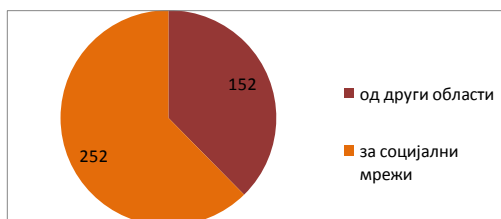
Година	2012	2013
Број на поднесени од правни лица	66	51
Број на поднесени од физички лица	316	353

Воедно, (126) претставки се поднесени по писмен пат, а (278) претставки се поднесени по електронски пат. Има 48.2% зголемување во однос на минатата година на бројот на претставки поднесени по писмен пат. За очекување е ваквото зголемување, тоа го покажува и статистиката од Google analytics каде што <http://www.dzlp.mk/mk/kontakt>, како и [http://www.dzlp.mk/mk/domasni\\_propisi](http://www.dzlp.mk/mk/domasni_propisi) се едни од најчесто пребаруваните содржини на веб-страната на Дирекцијата.

Дирекцијата за заштита на лични податоци во текот на 2013 година нема добиено анонимни претставки.

Од вкупниот број на примени претставки, дури 60% се во насока на злоупотреба на личните податоци на социјалните мрежи или – вкупно 252, од кои за 238 претставки подносителите се физички лица, а за 14 се правни лица;

ТАБЕЛА БР. 28

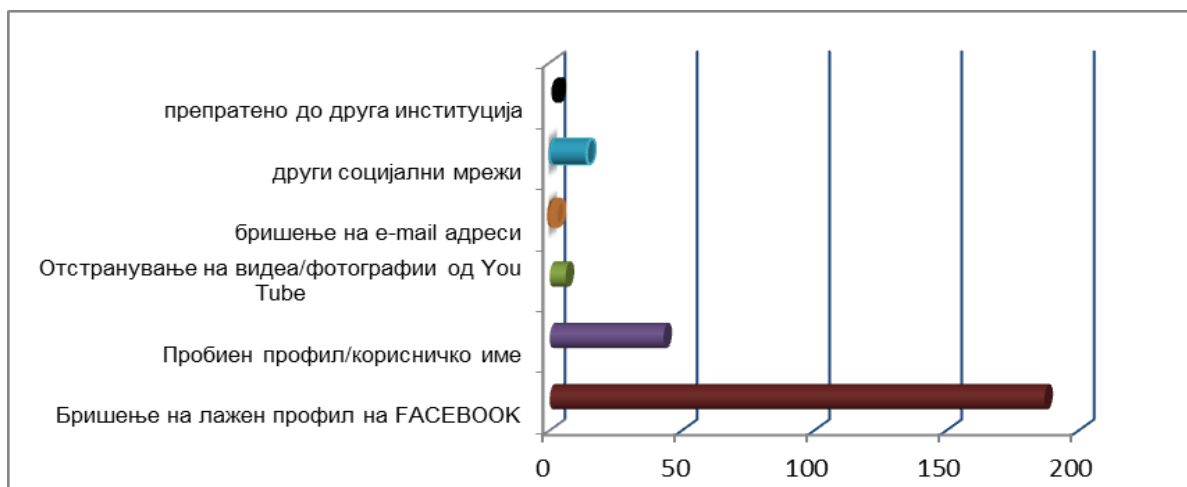


Во насока на бројката на примени претставки за злоупотреба на личните податоци на социјалните мрежи, за бришење на лажен профил на Facebook поднесени се 187 барања, за пробиено корисничко име или лозинка на профил вкупно 43 барања, за отстранување на видеа и фотографии од YouTube поднесени се вкупно 6 барања, за бришење на e-mail адреси вкупно 2 и други социјални мрежи вкупно 14.

Препратени предмети за постапување до Министерството за внатрешни работи, односно Сектор за компјутерски криминал и дигитална форензика, има вкупно три (3) предмети.

**Во однос на бројот на поднесени претставки за злоупотреба на социјални мрежи, табеларно изгледа вака:**

ТАБЕЛА БР. 29





ТАБЕЛА БР. 30

ОБЛАСТ	Бр. на примени претставки
Банкарство и штедилници	16
Органи на државната власт	35
Електронски комуникации и телекомуникации	21
Енергетика	/
Здравство	5
Информатички технологии	/
Јавни служби, ЈП	2
Образование	4
Осигурување на имот и лица	/
Правосудство	8
Радиодифузија	/
Сметководство	/
Снабдување со пареа, климатизација и топлинска енергија	6
Текстилна индустрија/Конфекција	/
Трговија на мало и големо	3
Туризам и угостителство	1
Финансии	4
Вработување	/
Здруженија	2
Медиуми	28
Домување	2
Поштенски услуги	3
Култура	/
Градежништво	1
Локална самоуправа	1
Органи за спроведување на законот	2
Индустрија и рударство	1

Маркетинг агенции	/
Труд и социјална политика	/
производство и промет на добра и услуги	
Социјални мрежи (ФБ)	187
Хакиран профил	43
You tube	6
e-mail и други соц. мрежи	16
Видео надзор	12
Директен маркетинг	3
Работни односи	9
Социјална заштита	1
Ненадлежни за постапување	4
<b>Вкупно:</b>	<b>404</b>

## 4.2 Издавање одобренија за пренос на податоци

Законот за заштита на личните податоци има посебни одредби за пренос на личните податоци во трети земји. Преносот на личните податоци во земјите членки на Европската унија и за земјите членки на Европскиот економски простор (ЕЕА) се врши, само со известување до Дирекцијата за извршениот пренос, без одобрение од Дирекцијата заради тоа што се смета дека националните закони во овие земји се целосно усогласени со Директивата 95/46/ЕК, а со тоа и степенот на заштита на личните податоци во овие земји е соодветен.

Преносот на личните податоци во други земји, надвор од Европската унија е дозволен доколку Дирекцијата за заштита на личните податоци даде претходно одобрување и доколку се обезбедени соодветни заштитни мерки за заштита на личните податоци и заштита на приватноста и правата на слобода на субјектот на личните податоци.

Во текот на 2013 година има вкупно 5 издадени одобренија по доставени барања за одобрение за пренос на личните податоци во САД. Исто така, нема одбиени барања, нема запрена постапка и сите се завршени.



ТАБЕЛА БР. 31

**Пренос на лични податоци во други земји**

Сектор	Земја	Одобрени	Одбиени	Запрена постапка	Во постапка
Образование	САД	2	/	/	/
Интернет сервиси	САД	2	/	/	/
Туризам	САД	1	/	/	/
<b>ВКУПНО 5</b>					

Горенаведените одредби не се применуваат за земјите членки на Европската унија и за земјите членки на Европскиот економски простор. Преносот на лични податоци во земјите членки на Европската унија и Европскиот економски простор се евидентира со поднесување на пријава за пренос до Дирекцијата за заштита на личните податоци.

ТАБЕЛА БР. 32

**Пријави за пренос во земји членки на ЕУ**

Сектор	Земја	Број на пријави
Банкарство	Германија Словачка Бугарија Грција	5
Економија	Германија Австрија Франција	4
Интернет сервис	Швајцарија	2
Осигурување	Австрија	1
Федерации	Швајцарија	1
Мислење (Правосудство)	Швајцарија	1
		<b>ВКУПНО 14</b>

### 4.3 Одобренија за обработка на биометриски податоци

Согласно член 29 од Законот за заштита на личните податоци, обработката на биометриски податоци потребни за потврда на идентитетот на субјектот на лични податоци може да се врши само по претходно добиено одобрение од страна на Дирекцијата.

Во текот на 2013 година до Дирекцијата за заштита на личните податоци беа доставени две барања за добивање на одобрение за обработка на биометриски податоци од областа информатичка технологија и телекомуникации. По едно барање Дирекцијата донесе Заклучок за запирање на водењето на постапката по барање за одобрение за обработка на биометриските податоци, а за второто постапката беше во тек и остана за реализација во почетокот на 2014 година.

### 4.4 Постапување по однос на барање за слободен пристап до информации од јавен карактер

Во текот на 2013 година во Дирекцијата беа поднесени 4 барања со кои се бараа информации за постапувања за инспекциски надзор, за финансирање на невладини организации и здруженија, за листа на информации од јавен карактер.

ТАБЕЛА БР. 33

Бр. на добиени барања	Позитивно одговорени	Препратени до имателот	Одбиени
4	3	/	1

Освен барањата за слободен пристап до информации, до Дирекцијата за заштита на личните податоци во текот на 2013 година стигнаа и повеќе барања за мислење за примената на исклучокот од член 6, точка 2 од Законот за заштита на правото на слободен пристап до информациите од јавен карактер.

### 4.5 Мислења и укажувања

Во извештајната година, согласно обврската што произлегува од Деловникот за работа на Владата на Република Македонија (член 68 став 1 точка 9), Дирекцијата постапи и во целост одговори во насока на давање стручни мислења по материјали,

предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи кои се на било кој начин поврзани со заштитата на личните податоци.

Освен измените на Деловникот за работа на Влада во 2011 година, во употреба е и ЕНЕР, единствениот електронски регистар на прописи, алатка наменета за електронско информирање на граѓаните, НВО, стопански комори, бизнис асоцијации и правни лица, претставници на Влада, одделни министерства.

Согласно Деловникот за работа на Владата на РМ и Методологијата за проценка на влијанието на регулативата, Министерствата, предлозите за донесување на закон, нацртите и предлозите на закони, освен законите кои се донесуваат по итна постапка мора задолжително да ги објават на ЕНЕР и да бидат достапни за коментари, 10 дена од денот на објавувањето. Предлозите за донесување закон, нацртите и предлозите на закон и извештаите од ставот 5 на член 71, остануваат објавени на интернет страницата на надлежното министерство и во ЕНЕР една година од денот на влегувањето во сила на законот.<sup>3</sup> Во текот на 2013 година Дирекцијата се вклучи во давање мислења и по ЕНЕР.

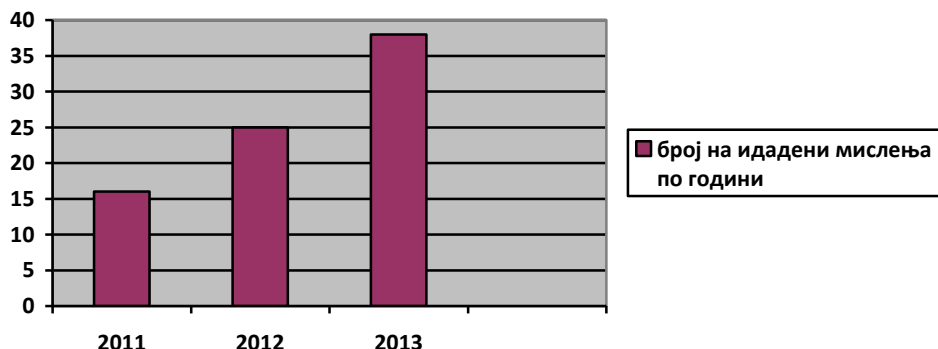
#### **4.6. Стручни мислења по материјали, предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи**

По однос на барања пристигнати од државни органи, Дирекцијата даде вкупно триесет и осум (38) мислења кои се однесуваат на материјали, предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи, а осум (8) од нив се издадени мислења за меѓународни или билатерални договори во кои Република Македонија е договорна страна.

ТАБЕЛА БР. 34 Број на издадени мислења по години

Година	Бр. на издадени мислења
2010	33
2011	16
2012	25
2013	38

<sup>3</sup> „Службен весник на РМ“ бр.36 од 17.03.2008, член 71



Во однос на изминатата година, кога се издадени вкупно дваесет и пет (25) мислења, постои 52% пораст во бројката што говори во фактот на градење на препознатлив идентитет на Дирекцијата како институција која е консултирана за материјали, предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи од областа на заштита на личните податоци, односно кои се на било кој начин поврзани со заштитата на личните податоци.

ТАБЕЛА БР. 35 Преглед на вид на пропис и подносител на барање за мислење

р. број	вид на пропис	подносител на барањето
1.	Предлог на Закон за дополнување на Законот за спортот-	МП
2.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за даночна постапка-	МФ
3.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за оружјето-	МВР
4.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за спречување на насилството и недостојното однесување на спортските натпревари-	МВР
5.	Правилникот за изменување на Правилникот за формата и содржината на образецот на барањето за промена на личното име-	МВР
6.	Предлог на Закон за трговија на зелени пазари –	МЕ
7.	Правилникот за содржината и начинот на водење на евиденциите на Полицијата и формата и	МВР



	содржината на образецот на евиденциите на Полицијата-	
8.	Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за домување-	Министерство за транспорт и врски
9.	Предлог Законот за изменување и дополнување на Законот за државната статистика-	МФ
10.	Предлог на Закон за услуги-	МЕ
11.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој-	МЗШВ
12.	Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за авторското право и сродните права-	Министерство за култура
13.	Договорот за полициска соработка меѓу Владата на Република Турција и Владата на Република Македонија-	МВР
14.	Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Молдова за полициска соработка-	МВР
15.	Меморандумот за разбирање меѓу Министерството за внатрешни работи на Република Македонија и Министерството за внатрешни работи на Република Финска за полициска соработка во спречувањето и борбата против криминалот-	МВР
16.	Правилникот за содржината на извештаите кои се доставуваат до Управата за финансиско разузнавање-	Управа за финансиско разузнавање
17.	Правилникот за начинот на користење, пристап, издавање, чување и заштита на податоците од информациониот систем на ФЗОМ достапни на веб порталот-	ФЗОМ
18.	Предлог на Законот за финансиската полиција-	МФ- Управа за финансиска полиција
19.	Предлог на Закон за дополнување на Закон за волонтерство—	МТСП
20.	Работниот текст на новиот Закон за електронските	МИОА



	комуникации	
21.	Информацијата за реализација на Динамичкиот план за одржување на работните средби со стопанските комори, здруженијата, групациите и другите организации за информирање за потпишување на Кодекс на однесување во 2013 година -	Владата на Република Македонија, Генерален секретаријат
22.	Информацијата за работата на Комитетот за електронска евиденција со Предлог - Заклучоци-	Владата на Република Македонија, Генерален секретаријат
23.	Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за формата и содржината на образецот на барањето за издавање дозвола за приватно обезбедување и формата и содржината на образецот на дозволата за приватно обезбедување -	МВР
24.	Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за начинот на водење евиденција за државјаните на Република Македонија и за обрасците што се применуваат односно издаваат –	МВР
25.	Правилникот за образецот на барањето за издавање на лиценца и образецот на лиценцата–	МВР
26.	Правилникот за изменување на Правилникот за формата и содржината на образецот на возачката дозвола, начинот на нејзиното издавање и заменување и за начинот на водење на евиденцијата за издадени возачки дозволи во Министерството за внатрешни работи –	МВР
27.	Правилникот за изменување на Правилникот за образецот на барањето за издавање на личната карта, образецот на потврдата за поднесено барање за издавање на личната карта, образецот на личната карта, постапката за издавање и	МВР



	замена на личната карта и за начинот на водење на евиденција за издадените лични карти –	
28.	работната верзија на Упатството за обезбедување на имотот и внатрешниот ред во кругот на седиштето на Министерството за внатрешни работи	МВР
29.	Извештајот за извршени преговори за текстот на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Молдова за полициска соработка	Влада на РМ
30.	работниот текст на Законот за користење на податоците од јавниот сектор-	МИОА
31.	Предлог - Закон за административни службеници и Предлог - Закон за вработените во јавниот сектор -	МИОА
32.	Нацрт на Закон за извршување –	МП
33.	Предлог на Закон за јавнообвинителска служба-	МП
34.	Предлог на Закон за судски преведувачи-	МП
35.	Предлог на Закон за дополнување на Законот за волонтерство-	МТСП
36.	Предлог – Уредбата за воспоставување и начин на користење на Регистарот на типски и единечно одобрени возила во Република Македонија-	МЕ- Биро за метеорологија
37.	Спогодба меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за преземање на лица со незаконски престој	МВР
38.	Протоколот за спроведување на спогодбата меѓу Владата на Руската Федерација и Владата на Република Македонија за преземање на лица со незаконски престој	МВР

#### 4.7. Мислење за усогласеноста на документацијата на контролорите со одредбите на Законот за заштита на личните податоци

Во 2013 година изготвени се мислења за усогласеноста на документацијата за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци за 227 контролори, (центри за социјални работи, здравствени установи, државни органи, хотели, туристички агенции, друштва за производство и трговија со нафтени деривати, нотари и др.).

#### 4.8. Мислење по однос на примена на прописите за заштита на личните податоци (по барање на контролори по различни основи)

До Дирекцијата беа доставени 75 барања за мислења поврзани со примена на прописите за заштита на личните податоци кај контролорите и обработувачите и сите се одговорени во предвидениот рок. Најголемиот дел од бараните мислења се од органите на државна управа (17), сектор трговија (17) и сектор осигурување (9).

ТАБЕЛА БР. 36 Преглед на дадени мислења по области по барање на контролори и обработувачи

ОБЛАСТ	Број на дадени мислења
Банкарство и штедилници	1
Државна управа	17
Електронски комуникации и телекомуникации	2
Енергетика	/
Здравство	6
Информатички технологии	/
Јавни служби, ЈП	1
Образование	2





„Секој има право на приватност“

Осигурување на имот и лица	10
Правосудство (нотари, извршители)	3
Сметководство	/
Снабдување со пареа, климатизација и топлинска енергија	/
Текстилна индустрија/Конфекција	/
Трговија на мало и големо	17
Туризам и угостителство	/
Финансии	/
Вработување	/
Здруженија	5
Медиуми	2
Домување	/
Поштенски услуги	1
Култура	/
Градежништво	/
Локална самоуправа	2
Органи за спроведување на законот	/
Индустрија и рударство	/
Маркетинг агенции	/
Труд и социјална политика	/
Физички лица -	4
производство и промет на добра и услуги	/
<b>Вкупно:</b>	<b>75</b>

Вкупно издадени мислења во текот на 2013 година има (75), што претставува огромен пораст за разлика од бројката на издадени мислења во претходната година (35), или остварување пораст од 114,2%.

Во насока на своите надлежности утврдени со закон Дирекцијата развива политики на едукација и дава насоки во врска со заштитата на личните податоци. За таа цел, Дирекцијата издаде и 11 укажувања во текот на 2013 по разни прашања, согласно барањата од контролори, од физички лица, како и по службена должност во одредени сектори.

Преглед на дадени укажувања по области:

1. Правосудство - 1
2. Образование - 3
3. Здравство - 1
4. Трговија – 4
5. извршители - 2

Комисијата за одлучување по прекршоци при Дирекцијата во текот на 2013 година постапуваше по еден (1) предмет. Постапката за одлучување е пренесена во 2014 година.

Согласно член 50 в) од Законот за заштита на личните податоци: „Пред поднесување на барање за прекршочна постапка, за прекршоците во овој закон, инспекторот води постапка за порамнување согласно со Законот за прекршоците.

Според тоа, во текот на 2013 година има (1) барање за поведување прекршочна постапка и (6) постапки за порамнување.

## 5. ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР НА ЗБИРКИ НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

### 5.1. Регистрирани контролори и збирки на лични податоци

Централниот Регистар на збирки на лични податоци дава приказ за бројот на регистрираните збирки од страна на контролорите и обработувачите во оформената база на податоци во Дирекцијата, чиешто пријавување произлегува како законска обврска за контролорите.

Во текот на 2013 година тековно се реализираше регистрирањето на контролорите и нивните збирки на лични податоци во Централниот регистар на збирки на лични податоци (во понатамошниот текст: Централниот регистар). Централниот регистар имаше значителен придонес за транспарентното делување на Дирекцијата како инструмент за остварување на правото на информирање на граѓаните за збирките на лични податоци што ги водат контролорите, но и можност за пријава или барање за бришење на податоците кои неосновано се водат. Воедно Централниот регистар дава солидна основа за интерни согледувања и анализи за состојбите со збирките со личните податоци во одделни области и можност од понатамошно насочено делување.

Во период од 01.01.2013 година до 31.12.2013 година во Централниот регистар се регистрирани вкупно **704 контролори** и **1113 збирки на лични податоци** од кои:

- 303 контролори се со статус официјално одобрени<sup>4</sup>;
- 206 контролори кои пријавиле промени во ЦР<sup>5</sup>;
- 87 контролори со статус неофицијално одобрени<sup>6</sup>;
- 57 контролори се чека писмо за одобрување<sup>7</sup>;
- 51 контролори се со статус пасивни<sup>8</sup>;

<sup>4</sup> Статус „Официјално одобрени контролори“ значи регистрирани и одобрени од наша страна

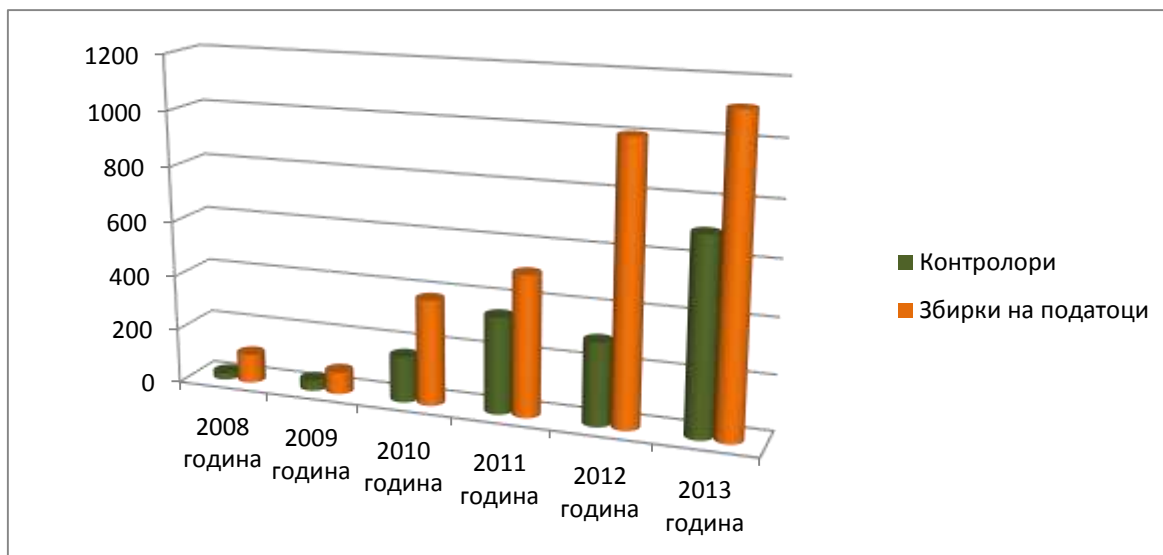
<sup>5</sup> Статус „контролори кои пријавиле промена“ значи оние контролори кои пријавувале измени на општите податоци на Централен регистар и се одобрени од ДЗЛП

<sup>6</sup> Статус „неофицијално одобрени“ имаат контролори кои се регистрирани, но внесените податоци не се точни или некомплетни.

<sup>7</sup> Контролори кои се регистрирани во Централен регистар, а се чека писмо за нивно одобрување

<sup>8</sup> Контролори кои се регистрирани во Централен регистар, а не испратиле писмо за одобрување

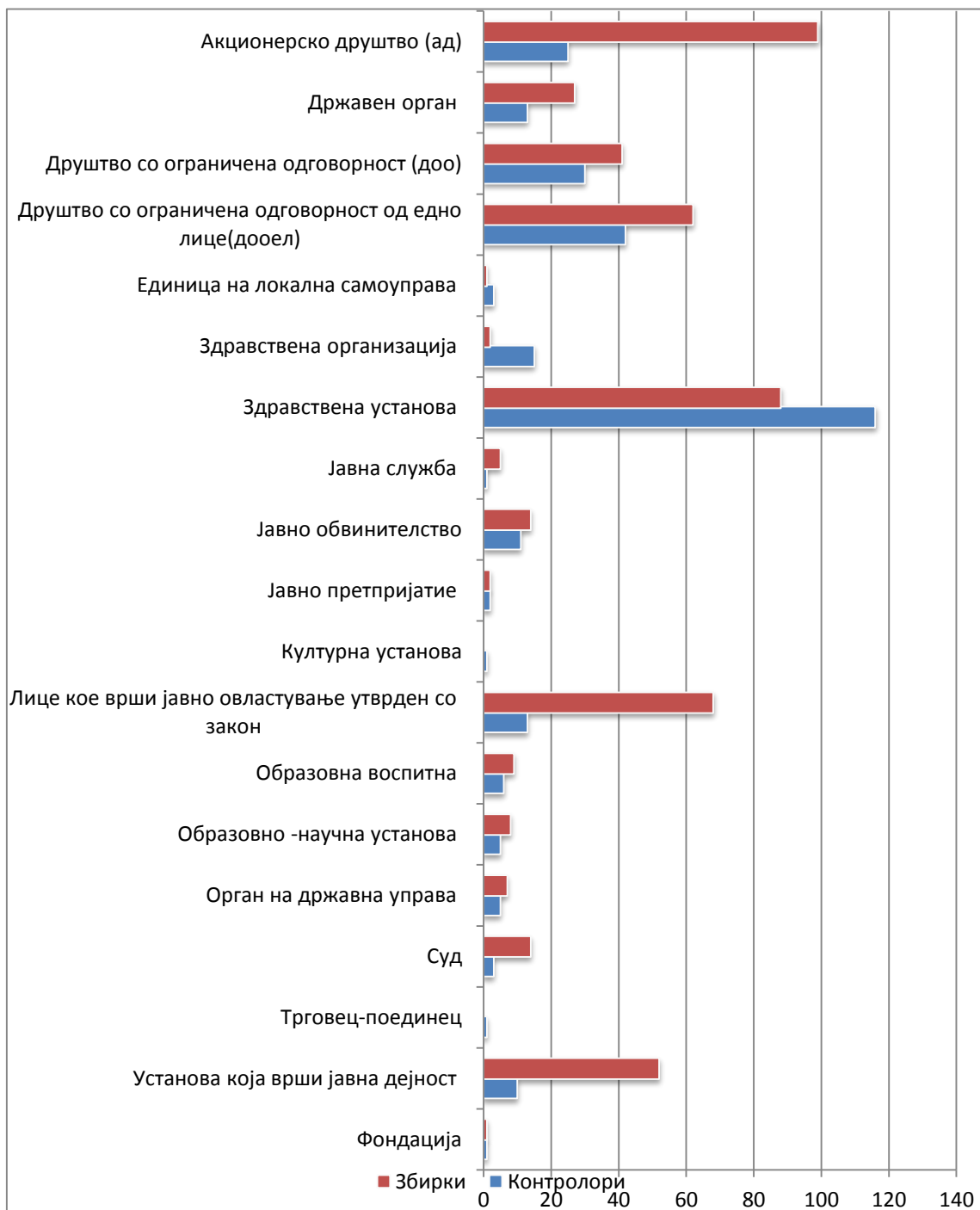
ТАБЕЛА БР. 37 - Преглед на регистрарани контролори и збирки на податоци по години



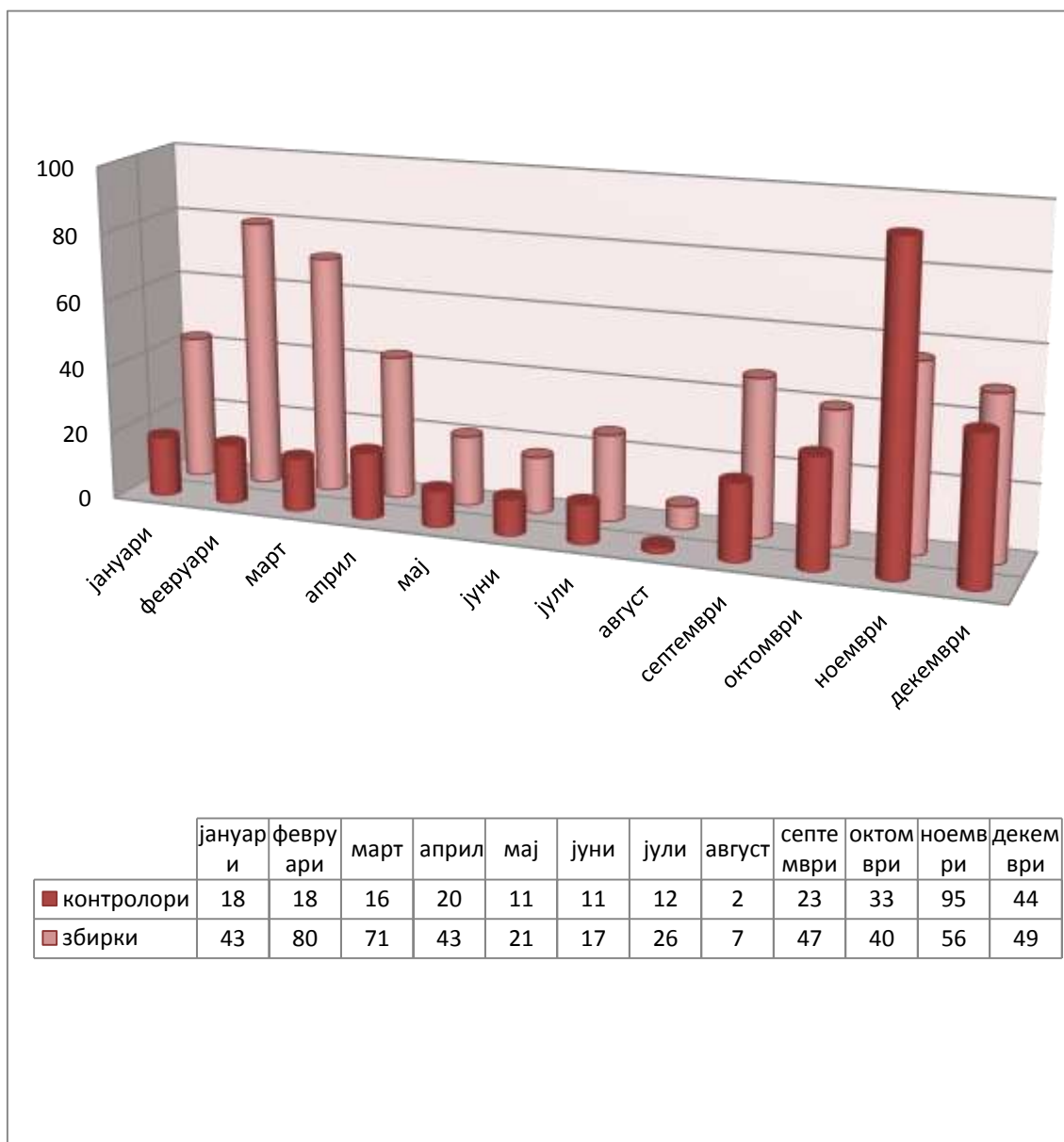
Од воспоставувањето на Централниот регистар (2008 година) па досега, бројката на вкупно одобрени контролори е 1099 контролори и 2644 збирки на лични податоци. Тоа значи дека **56%** од вкупниот број на регистрирани контролори досега, се регистрирале само во 2013 година, како и **137.5%** од вкупниот број на збирки на лични податоци биле регистрирани само во текот на 2013 година. Поаѓајќи од фактот што ова говори за исклучително голем пораст во пријавувањето на контролорите и нивните збирки на лични податоци во Централниот регистар, мерките за превенција, обука и едукација спроведени во рамки на обуките во ДЗЛП во текот на 2013 година, како и со непосредното информирање при вршење надзор, беа и повеќе од ефикасни, споредено со претходните години.

Регистрирањето на контролорите се врши во рамки на 36 организациски форми.

ТАБЕЛА БР. 38 - Преглед на одобрени контролори и збирки на лични податоци по организациски форми во текот на 2013



ТАБЕЛА БР. 39 Преглед на одобрени контролори и збирки на лични податоци по месеци во 2013 година



ТАБЕЛА БР. 40 Извештај за распространетост на контролори по општини:

Статус: **Официјално одобрен** во период од **01.01-31.12.2013**





ТАБЕЛА БР. 41 Извештај за распространетост на контролори по општини: Статус:  
**Официјално одобрен во период од 1-01-2013 до 31-12-2013**

Бр.	Општини	Број на контролори
	Аеродром	6
	Богданци	/
	Бутел	6
	Арачиново	/
	Берово	8
	Битола	21
	Боговиње	/
	Босилево	/
	Брвеница	/
	Валандово	/
	Василево	/
	Вевчани	/
	Велес	29
	Виница	4
	Вранештица	/
	Гази Баба	6
	Гевгелија	4
	Гостивар	3
	Градско	1
	Дебар	/
	Дебарца	/
	Делчево	7
	Демир Капија	/
	Демир Хисар	1
	Дојран Долнени	/
	Другово	/
	Ѓорче Петров	3
	Желино	/
	Зајас	/
	Зелениково	/
	Зрновци	/





„Секој има право на приватност“

Илинден	4
Јегуновце	/
Кавадарци	10
Карбинци	/
Карпош	23
Кисела Вода	6
Кичево	7
Конче	/
Кочани	5
Кратово	1
Крива Паланка	1
Кривогаштани	2
Крушево	/
Куманово	8
Липково	/
Лозово	/
Маврово и Ростуша	1
Македонска Каменица	3
Македонски Брод	/
Могила	/
Неготино	1
Новаци	/
Ново Село	/
Осломеј	/
Охрид	9
Петровец	/
Пехчево	5
Пласница	/
Прилеп	3
Пробиштип	/
Радовиш	2
Ранковце	/
Ресен	/
Росоман	/
Сарај	1



Свети Николе	/
Сопиште	/
Старо Нагоричане	/
Струга	3
Струмица	6
Студеничани	2
Теарце	
Тетово	11
Центар	71
Центар Жупа	1
Чаир	6
Чашка	1
Чешиново-Облеше	/
Чучер Сандево	/
Штип	11
Шуто Оризари	/

**ТАБЕЛА БР. 42 Преглед на одобрени контролори и регистрирани збирки по организациски форми со статус официјално одобрени за 2013 година**

ОБЛАСТ	Број на регистрирани контролори	Број на регистрирани збирки
Банкарство и штедилници	/	/
Државна управа	18	34
Електронски комуникации и телекомуникации	/	/
Енергетика	/	/
Здравство	131	90
Информатички технологии	/	/
Јавни служби	13	59
Образование	11	17
Осигурување на имот и лица	/	/



Правосудство(нотари, извршители)	27	96
Радиодифузија	/	/
Сметководство	/	/
Снабдување со пареа, климатизација и топлинска енергија	/	/
Текстилна индустрија/Конфекција	/	/
Трговија на мало и големо	1	0
Туризам и угостителство	/	/
Финансии	/	/
Вработување	/	/
Здруженија	98	203
Медиуми	/	/
Домување	/	/
Поштенски услуги	/	/
Култура	1	0
Градежништво	/	/
Локална самоуправа	3	1
Органи за спроведување на законот	/	/
Индустрија и рударство	/	/
Маркетинг агенции	/	/
Труд и социјална политика	/	/
производство и промет на добра и услуги	/	/
<b>Вкупно:</b>	<b>303</b>	<b>500</b>

## 5.2 Офицер за заштита на личните податоци

Со измените и дополнувањата на Законот за заштита на личните податоци во 2010 година, член 26 –а, за прв пат е воспоставен инструментот „офицер за

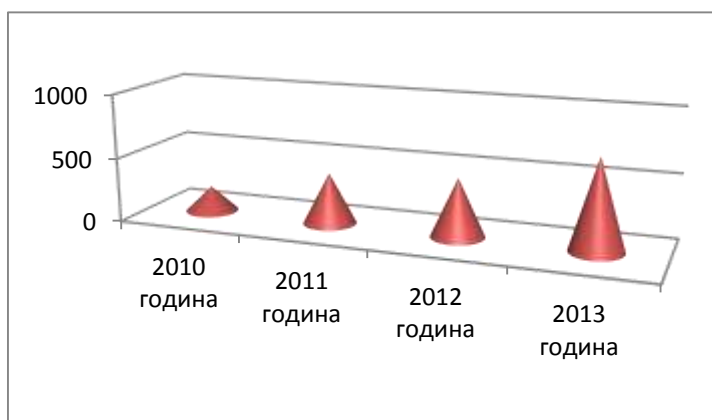
заштитата на личните податоци“ – одговорно лице за заштитата на личните податоци.

Дирекцијата за заштита на личните податоци особено внимание посветува на континуирано информирање на офицерите за заштита на лични податоци, како една од стратешките цели и приоритети, имајќи ја предвид важната улога која ја имаат во сопствените институции, фирми, органи, итн. На тој начин, градејќи ја мрежата на офицери за заштита на лични податоци, ДЗЛП непосредно, индиректно и долгорочно обезбедува едуциран кадар надвор од сопственото институционално работење, еден вид „експозитури“ кои имаат обврска и должност да внимаваат кон законската обработка и правото на заштита на личните податоци.

Во извештајната година се продолжи со интензивирано темпо определувањето на офицери за заштита на личните податоци од страна на контролорите, при што во Централниот Регистар на контролори на збирки на лични податоци само во 2013 година се пријавени 704 офицери. Вкупно пријавени офицери за заштита на личните податоци во Централниот Регистар од почетокот на воспоставувањето (2008 година) се 1158.

Енормното зголемување на бројката на пријавени офицери за заштита на лични податоци, кои се пријавиле во текот на 2013, дури **64.4%** од вкупниот број на пријавени, се должи и на бројот на спроведени обуки и зголемена перцепција и промоција на правото за заштита на личните податоци. Истиот е во континуиран пораст паралелно со бројот на пријавени контролори и нивни збирки на лични податоци.

**ТАБЕЛА БР. 43 Пријавени офицери за заштита на личните податоци прикажано по години**



Ваквиот статистички преглед овозможува јасно да се согледа зголемувањето на свеста кај контролорите при спроведувањето на прописите на заштита на личните

податоци. За таа цел, толкувањето на зголемувањето на бројката на пријавени офицери на заштита на лични податоци е во насока на препознавање на овој субјект од страна на контролорите и обработувачите на лични податоци како алатка, ресурс кој има важна улога во институционална смисла за контролорите и обработувачите.

Имено, согласно законските прописи (член 26-а од Законот за заштита на личните податоци), офицерот за заштита на личните податоци директно учествува во донесувањето на одлуки поврзани со обработката на личните податоци, како и со остварувањето на правата на субјектите на личните податоци, ја следи усогласеноста со законот и со прописите донесени врз основа на законот, што се однесуваат на обработката на личните податоци, како и со внатрешните прописи за заштита на личните податоци и со документацијата за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци, итн.

Очигледно, потребата од натамошна едукација на офицерите за заштита на личните податоци е и повеќе од потребна и неопходна, а како активност Дирекцијата за заштита на личните податоци ја планира и спроведува во континуитет.

### 5.2.1 Поднесени барања

Во текот на 2013 година имаше 10 поднесени барања и тоа:

- 2 барања за бришење од регистарот на Централен регистар поради престанување на својство контролор.
- 4 барања за трансформација и промена на контролорите.
- 4 барања за известување на обработка на личните податоци.

## 6. ОБУКИ

Во насока на натамошно подигање на квалитетот на спроведување на прописите за заштита на личните податоци од страна на контролорите и обработувачите на збирки на личните податоци, а и во насока на зголемување на јавната свест за мерките кои треба да се преземат за соодветна заштита, технички и организациски, Дирекцијата за заштита на личните податоци, во рамки на своите надлежности, врши обука на заинтересираните контролори и обработувачи во текот на целата година.

Обуките се реализираат согласно Годишна програма за обуки на контролори на збирки со лични податоци и обработувачи, утврдена и донесена од страна на ДЗЛП. Заинтересираните контролори и обработувачи се вклучуваат во планираните обуки преку постапка на пријавување. Истовремено, голем број од обуките се спроведени и врз основа на склучените Меморандуми за соработка.

Дирекцијата за заштита на лични податоци спроведува два типа на обуки: организациски во рамки единствено само од страна на Дирекцијата за заштита на лични податоци и во рамки на соработката меѓу Дирекцијата и „Семос Едукација“, односно EC Council –USA.

Во рамки на ДЗЛП, обуката се спроведува според однапред утврдени модули и тоа еден Општ модул – за општи познавања од областа на заштитата на личните податоци (генеричка обука), 16 специјализирани модули и 5 посебни модули, во зависност од областа од која доаѓаат контролорите и обработувачите на збирки на лични податоци.

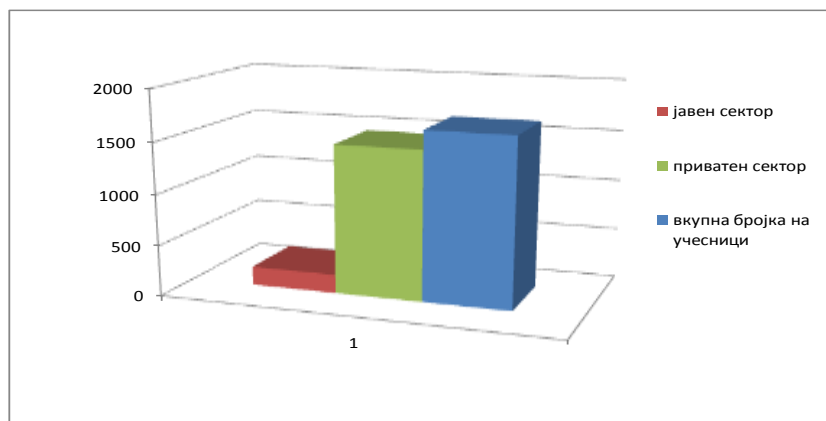
Согласно Извештајот за спроведени обуки за обезбедување тајност и заштита при обработката на личните податоци за 2013 година, подготвен од страна на Комисијата за спроведување обуки при Дирекцијата за заштита на личните податоци, каде што се постапува согласно Упатството за начинот на организирање и спроведување на обуки за контролори и обработувачи, бр.02-1414/1 од 11.11.2010 година, беа организирани и спроведени вкупно **54 обуки** за обезбедување тајност и заштита при обработката на личните податоци, на коишто присуствуваа учесници од **над 1300 различни контролори**.

На обуките присуствуваа вкупно **1653 учесници**, од кои **185 од јавниот сектор** и **1468 учесници од приватниот сектор**.

ТАБЕЛА БР. 44

	Број на учесници
Јавен сектор	185
Приватен сектор	1468
<b>Вкупно</b>	<b>1653</b>

ТАБЕЛА БР. 45



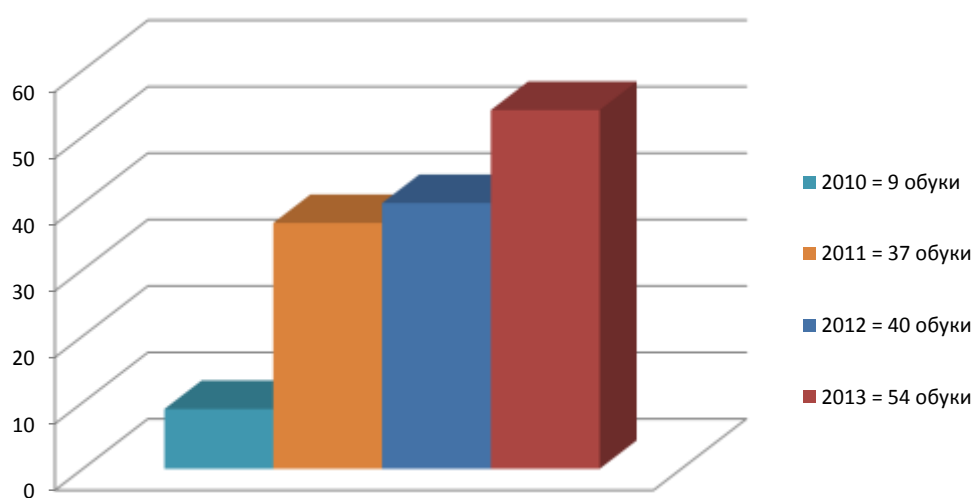
ТАБЕЛА БР. 46

Р.бр.	Месец	Година	Обуки (број)
1	јануари	2013	2
2	февруари	2013	4
3	март	2013	5
4	април	2013	8
5	мај	2013	3
6	јуни	2013	4
7	јули	2013	2
8	август	2013	/
9	септември	2013	5
10	октомври	2013	6
11	ноември	2013	10
12	декември	2013	5
<b>Вкупно:</b>			<b>54</b>

Истовремено, компаративната анализа направена во однос на претходната 2012 извештајна година, кога беа организирани и спроведени 40 обуки, со присуство од 723 учесници од 289 контролори и обработувачи, од кои 111 од јавниот сектор и 178 контролори од приватниот сектор, ги донесе следниве резултати:

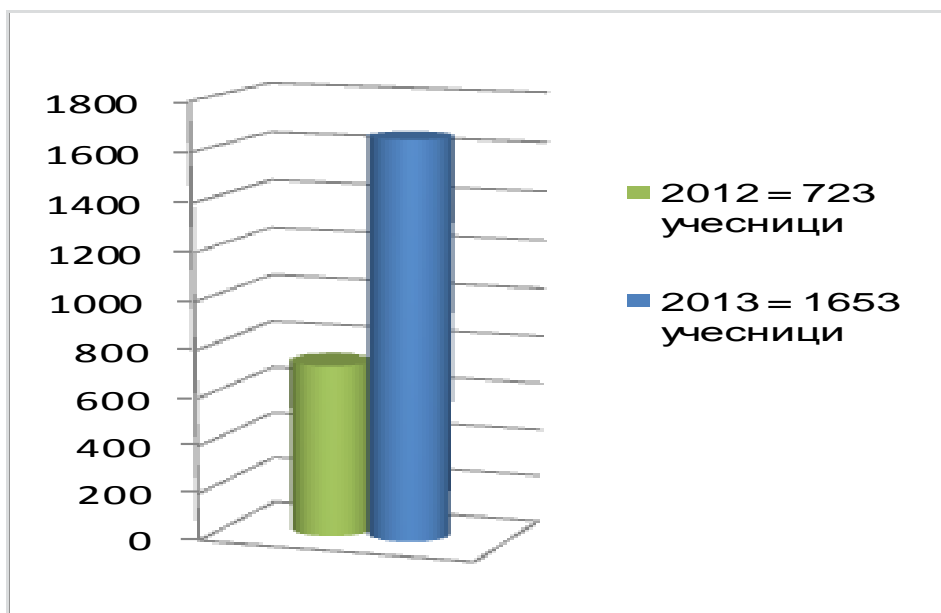
- Постои евидентно зголемување во однос на бројката на спроведени обуки (во текот на 2012 година има 40 обуки) од **35%**,
- Енормно зголемување во однос на бројката на учесници од **128.6%** што претставува завидно ниво на зголемување на интересот од страна на контролорите и обработувачите за посетување на обуки спроведени од страна на ДЗЛП.
- Воедно, бројот на контролори и обработувачи кои посетиле обука во 2013 година во однос на 2012 година, бележи пораст од вкупно 350%.
- Само во бројката на контролори од јавниот сектор има зголемување од **66%**,
- Додека во бројката на контролори опфатени со обуки во приватниот сектор бележиме зголемување од 725%, што само уште повеќе ја потврдува подготвеноста, како на членовите на Комисијата за спроведување на обуки, така и институционална подготвеност за професионален одговор кон барањата за обуки од страна на контролорите и обработувачите.

ТАБЕЛА БР. 47 Број на спроведени обуки по години

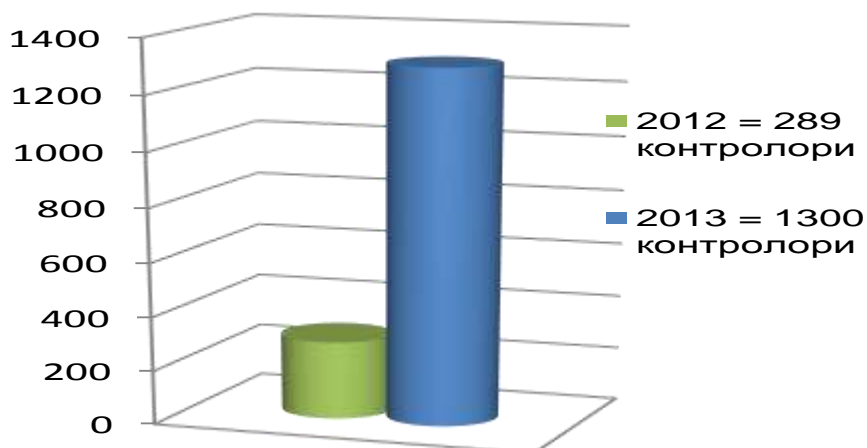




ТАБЕЛА БР. 48 Број на учесници на обуки



ТАБЕЛА БР. 49 Број на контролори кои биле на обуки по години



Согласно потпишаниот Меморандум за соработка со Стоматолошката комора на РМ, беа спроведени повеќе обуки на кои беа обучени најголемиот број на учесници, односно, осумстотини осумдесет и седум (887) учесници, што претставува особен придонес во зголемување на свеста во оваа област, информирање и

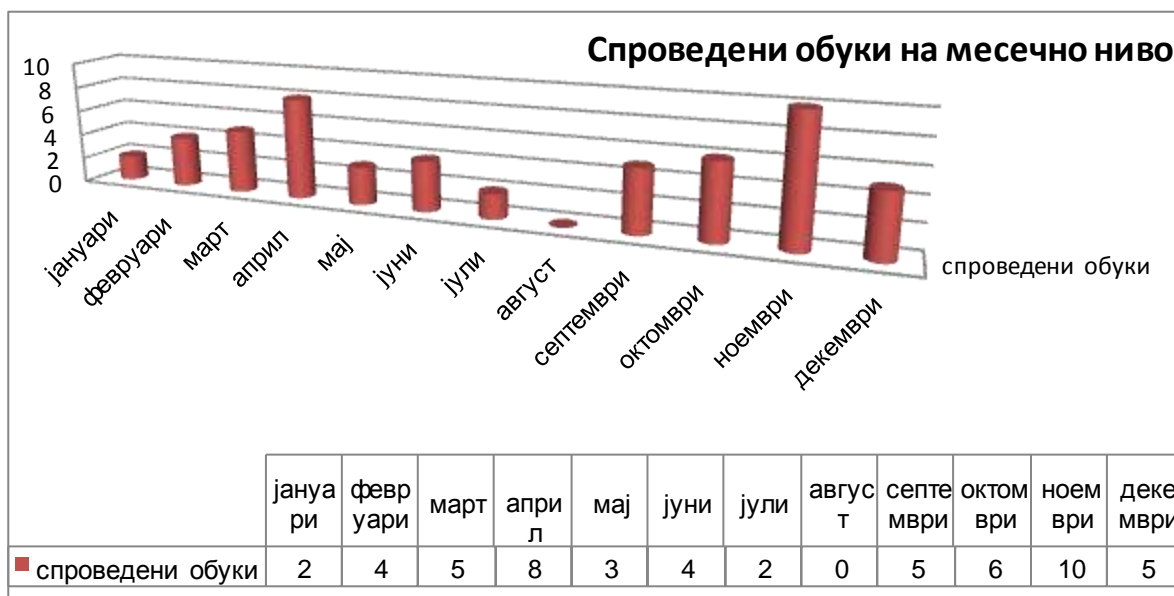
промовирање на улогата на Дирекцијата да врши надзор над обработката на личните податоци и да обезбеди заштита онаму каде што е потребно.

ТАБЕЛА БР. 50

**Вкупно беа спроведени 54 обуки за следниве области и бројка на учесници**

	Област	Бр. на обуки	Бр. на учесници
1.	Државна управа	6	127
2.	Здравство	10	887
3.	Финансии/банки	6	138
4.	Образование	2	33
5.	Осигурување	2	29
6.	Сметководство	3	42
7.	Правосудство	1	10
8.	Обезбедување на лица и имот	4	80
9.	Туризам	4	63
10.	Телекомуникации	1	14
11.	Бензински пумпи	4	85
12.	Училишта за странски јазици	1	9
13.	Трговија	9	121
14.	Тела што вршат контрола	1	12
15.	медиуми	0	3
	вкупно		1653

ТАБЕЛА БР. 51



Развојот на современата технологија секојдневно поставува прашања за безбедноста на интернет комуникациите и воопшто на заштитата на податоците. Дирекцијата за заштита на личните податоци на РМ смета дека е од особен интерес зголемувањето на свеста кај граѓаните по овие прашања и нивна имплементација. Како резултат на Потпишувањето на Меморандумот за разбирање меѓу Дирекцијата за заштита на личните податоци ([www.privacy.mk](http://www.privacy.mk)) и EC Council (Меѓународен Совет на консултанти за електронска трговија, [www.eccouncil.org](http://www.eccouncil.org)) произлезе веќе утврдената потреба меѓу двата ентитета за проширување на обемот на соработка преку организирање на обуки и едукација на контролори и обработувачи на лични податоци како и за сите корисници на компјутери кои секојдневно се во допир со сензитивни информации, согласно Годишната програма на Дирекцијата.

ДЗЛП потпиша [Меморандум за соработка со EC-Council](#) од САД на 31.07.2013 година. Беше потпишан Меморандум со „Семос Едукација“, кој е единствениот авторизиран тренинг центар на EC-Council (Меѓународен Совет на консултанти за електронска трговија) во Македонија.

## СЕРТИФИЦИРАНА ОБУКА ЗА ДИГИТАЛНА БЕЗБЕДНОСТ НА КОМПЈУТЕРСКИ КОРИСНИЦИ



Во текот на 2013 година беше донесена и Програма за спроведување на сертифицирани обуки за дигитална безбедност на компјутерски корисници – CSCU. Во заедничка соработка помеѓу Дирекција за заштита на личните податоци и „Семос Едукација“, согласно склучениот Меморандум за соработка беа организирани 2 обуки по оваа програма, на кои присуствуваа 21 учесник. Програмата за обука содржи неколку воведни општи предавања, како и 13 посебни модули на тема: Основи на безбедноста, заштита на оперативни системи, Заштита на системите со користење на антивирус, Криптирање на податоци, сигурносно копии на податоци и санирање на инциденти, Интернет безбедност и Обезбедување на мрежни конекции, Обезбедување на Online трансакции, Обезбедување на Email комуникација, Социјален инженеринг и кражба на идентитет, Безбедност на социјални мрежи, Безбедност на информации, Обезбедување на мобилни уреди.

Исто така, беше организирана и 1 посебна обука на која присуствуваа 12 претставници од телата кои вршат надворешна контрола.

*„Приватноста е само твоја“*

## 7. КОМУНИКАЦИИ И ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

### 7.1. Подигнување на јавната свест

Дирекцијата за заштита на лични податоци особено внимание посветува на комуникациите и односите со јавноста, градејќи релации за унапредување, промовирање и презентирање на своите резултати и активности. Истовремено, PR активностите, во најголем дел, се во насока на промоција на позитивните прописи за заштита на лични податоци преку издавање на директни насоки и препораки за граѓаните и контролорите.

Подигнувањето на јавната свест и информирањето на граѓаните за правото на заштита на личните податоци и приватноста е една од приоритетните активности во работата на Дирекцијата. Во 2013 година Дирекцијата беше насочена кон афирмирање на правото на заштита на личните податоци, како пред граѓаните, така и пред контролорите на збирки на лични податоци.

Во 2013 година во рамки на имплементација на систем за управување со квалитет ISO 9001, усвоена е и посебна процедура со која се пропишува процесот на реализација на активностите во делот на комуникацијата со јавноста, како и активностите на лицата кои работат на истата проблематика, со цел активностите да се вршат на правилен организиран и квалитетен начин и истите да подлежат на механизам на следење, мерење на ефикасност и управување со квалитет. Процедурите се наменети за лицата одговорни за комуникација со медиуми и односи со јавност, како и лицата кои работат на истата проблематика, како насока при реализацијата на своите тековни активности.

### 7.2. Соработка со медиуми

Во рамки на градењето на комуникациите со јавноста, Дирекцијата остварува редовна соработка со медиумите на периодична основа. Земајќи ја предвид специфичноста на одделни медиуми и целните групи кон кои тие се насочени, Дирекцијата ја продолжи својата континуирана соработка со дневниот весник „Нова Македонија“, на чиј веб портал граѓаните имаат можност да поставуваат прашања на кои Дирекцијата им одговара, а одговорите се објавуваат во печатеното издание секој понеделник. Во изминатата година беа објавени 42 текстови во „Нова Македонија“, а

најголем интерес беше покажан во областа за заштитата на личните податоци на децата на интернет, користење на “паметни” уреди, заштита на личните податоци во здравствениот сектор, заштита на приватноста на работното место, видео надзор, итн.

Соработката со Македонското Радио се одвиваше во текот на целата 2013 година. На неделна основа, во форма на гостувања во утринската програма „Добро утро Македонија“, секој вторник се обработуваше по една актуелна тема од областа на заштитата на личните податоци. Беа реализирани вкупно 20 редовни гостувања, а граѓаните имаа можност директно да се вклучат во програмата.

Во насока на транспарентно работење, но и едукација на контролорите од различни области, Дирекцијата започна соработка со Македонската Информативна Агенција каде се објавија анализи од извршени инспекциски надзори од страна на Дирекцијата и тоа во секторите: здравство, образование и туризам. Анализите даваат слика за бројот на извршени надзори, најчести утврдени повреди, дадени препораки до контролорите кај кои е извршен инспекцискиот надзор.

Покрај соработката со овие два медиуми, Дирекцијата редовно одговара на сите актуелни прашања кои се во фокусот на интересот на јавноста и медиумите.

ТАБЕЛА БР. 52

Медиуми	Бр. на прилози
Печатени медиуми	50
Телевизија	55
Радио	23
Интернет портали	55
Вкупно	183

### 7.3. Електронски весник на Дирекцијата

Електронскиот весник на Дирекцијата е една од алатките за информирање на јавноста за активностите на Дирекцијата, но и новините во областа на заштитата на личните податоци. Во 2013 година издадени се 3 броја на електронскиот весник на Дирекцијата.

Содржините на електронскиот весник се дефинирани на начин на којшто се допира до повеќе целни групи. Весникот информира за активностите на Дирекцијата како надлежен орган за заштита на личните податоци, инспекцискиот надзор кај контролорите во одделни области, најновите и актуелни информации од областа на заштитата на приватноста од светот, но одговара и на најчестите прашања и дилеми на граѓаните поврзани со обработката на нивните лични податоци.

#### **7.4. „28 јануари“ – Одбележување на Европскиот ден за заштита на личните податоци**

На 28 Јануари 2013 година, Дирекцијата за заштита на личните податоци го одбележа Европскиот ден за заштита на податоците. Инспекторите од Дирекцијата одржаа предавања на неколку локации, а целта пред сè беше јакнење на свеста за заштита на приватноста, како и потенцирање на превентивната улога на Дирекцијата.

“Час по приватност“ е мотото под кое Дирекцијата за заштита на личните податоци ги спроведе своите активности, во областа на образованието. Оваа активност е дел од планираните активности во Годишната програма за 2014 година во делот на развој на иницијативи, промоција на правото на приватност и заштита на личните податоци за сектор образование. Како дел од овој настан беа вклучени три средни училишта и пет институции. Учениците од средните училишта „Јосип Броз Тито“, „Орце Николов“ и „Васил Антевски Дрен“ се неколку од целните групи каде што инспекторите ја презентираа работата на Дирекцијата за заштита на личните податоци, но беа отворени и прашањата кои најмногу ја засегаат младата популација, а се поврзани со социјалните мрежи, злоупотреба на Фејсбук профили, како и поднесување на претставки до Дирекцијата.

Дел од инспекторите ги посетија Црвениот Крст при град Скопје, Агенцијата за државни службеници, Стопанската комора на РМ, Комисијата за домување и Центарот за социјално работи при град Скопје на кои им беа дадени препораки за заштита на личните податоци кои ги обработуваат во текот на своето работење.

## 7.5. Јакнење на свеста за заштита на личните податоци на потрошувачите

По повод одбележувањето на „Денот на потрошувачите“, 15 март 2013 година, а со цел подигнување на јавната свест за заштита на личните податоци на потрошувачите во банкарскиот сектор и друштвата за наплата на долгови, Дирекцијата за заштита на личните податоци, Организацијата на потрошувачите на Македонија, Народната банка на Република Македонија, EOS Matrix DOO, Кредит-експрес Македонија ДООЕЛ, Мелон Солушнс ДООЕЛ, Халкбанк АД Скопје, ТТК Банка АД Скопје, Алфа Банка АД Скопје, Поштенска Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Скопје, НЛБ Тутунска Банка АД Скопје, Стопанска Банка АД Битола, Еутостандард Банка АД Скопје, Шпаркасе Банка АД Скопје и Охридска Банка АД Охрид, заеднички организират Отворени денови – заштита на личните податоци на потрошувачите под мотото “Вашата приватност е сигурна со нас!”

На „Отворените денови“, со граѓаните се дискутирало за тоа дали и кога банката може да задржи фотокопија од нашата лична карта или пасошот, зошто мораме да пополнуваме формулари во кои ги оставаме нашите лични податоци кои веќе еднаш сме ги дале во банката, дали банките во апликациите за потрошувачките кредити за население смеат да собираат лични податоци од членовите на семејство на оној кој аплицира за кредит и кој сè се смета за поврзана личност, дали банките и друштвата за наплата на долгови смеат да вршат директен маркетинг за нови производи, услуги, наградни игри, кој може да ни се јавува за да нè потсети дека доцниме со плаќањето на нашите обврски, дали банките можат да ги пренесат твоите побарувања (долгови на клиентите) на трети лица, дали банките и друштвата за наплата на долгови смеат да ги пренесат нашите податоци во други земји, итн.

Беа реализирани шест „Отворени денови“ и тоа, на 15 март во Скопје- Градски Трговски Центар, на 19 март во Битола, Градски Плоштад, на 21 март во Кавадарци, Градски Плоштад, на 26 март во Тетово, Градски Плоштад, на 28 март во Охрид, Градски Плоштад, на 30 март во Струмица ТЦ „Глобал“.

## 7.6 Иницијативи

### „Амбасадор за заштита на лични податоци“

Во насока на подигање на свеста на јавноста, особено категоријата—млади лица, уверени дека поставувањето на јавни лица за „Амбасадори за заштита на



„Секој има право на приватност“

лични податоци“, чие мислење, однесување и чие делување, и лично и професионално, е поставено за пример особено кај младата популација, несомнено и директно ќе има влијание на создавање на култура за заштита на приватност кај граѓаните и поширока информираност во однос на заштитата на личните податоци во Република Македонија.

На 10 ноември стартуваше новата иницијатива на Дирекцијата, „Амбасадор на заштита на лични податоци“, чиј носител е познат естраден уметник од рок сцената во РМ. Промоцијата беше проследена со потпишување на Меморандум за меѓусебна соработка.



Обидувајќи се континуирано да се промовираме правото на заштита на личните податоци и правото на приватност на граѓаните и убедени дека секое општество треба да создаде околина во која законите, услугите и однесувањето во пракса го намалуваат ризикот од злоупотреба на лични податоци на секој човек поединечно, без оглед дали станува збор за јавна личност или не, беше воспоставена титулата „Амбасадор“, како иницијатива наменета за популаризација на правото на приватност и правото на заштита на личните податоци.

**Конкурс „Приватноста е моја, иако сум дете“**

Во насока на промовирање на правото на приватност и подигање на свеста на јавноста за правото на приватност и нивна заштита на личните податоци, особено насочувајќи се во делот на основно образование, Дирекцијата за заштита на лични податоци, спроведе системска анализа и утврди потреба од промена во поглед на перцепцијата на повеќе целни групи, со што се заклучи дека има потреба да се промовира ова право на заштита на повеќе нивоа.

Со оглед на фактот што заштитата на приватноста е прашање од општ интерес и е првенствено уставно регулирана материја, Дирекцијата за заштита на

лични податоци пристапи кон објавување на ликовен и литературен конкурс за деца, наменет за ученици од основно образование, насловен како „Приватноста е моја, иако сум дете“.

Конкурсот беше објавен на 08 ноември на веб-страницата на Дирекцијата, како и во повеќе детски списанија. Истиот беше отворен за достава на творби до 31 декември 2013 година. Преку конкурсот имавме за цел директно и непосредно да пристапиме кон сите возрасти и повеќе целни групи: децата, наставниците, но и родителите.

## 7.7 Склучени меморандуми

Во текот на 2013 година беа склучени меморандуми меѓу Дирекцијата за заштита на личните податоци со:

- Сојуз на стопански комори
- Текстилна Трговска Асоцијација – Текстилен кластер
- Стопанска комора за туризам на Македонија
- Сојуз на сметководители на Република Македонија
- Стоматолошка комора на Македонија
- Министерство за образование и наука
- Младински образовен форум
- Народен правобранител
- Здружение на угостителството и туризмот на Македонија
- Стопанска Комора на Македонија
- ЕВН Македонија,
- Снабдување со топлина Балкан Енерџи ДООЕЛ - Скопје,
- ЈП Водовод и канализација – Скопје
- ЈП Македонска Радио Телевизија
- Агенцијата за супервизија во осигурувањето,
- Националното биро за осигурување,
- друштвата за осигурување и осигурителните брокерски друштва
- SEMOS едукација
- Склучен меморандум со Американ Колеџ –
- МОН

## **Меморандум за соработка помеѓу Дирекцијата за заштита на личните податоци и Министерството за образование**

Дирекцијата за заштита на личните податоци и Министерството за образование во февруари 2013 година потпишаа Меморандум за соработка.

Земајќи предвид дека националното законодавство во надлежност на двете институции дава обврска за јакнење на јавната свест и обезбедување едукација која ќе ги опфати европските стандарди и принципи на заштитата на човековите права, блиската соработка помеѓу Министерството за образование и наука на Република Македонија и Дирекцијата за заштита на личните податоци ќе придонесе кон јакнење на свеста на наставниот кадар и на учениците за правото на приватност и заштита на личните податоци, како и во вклучување на образовни содржини во наставните предмети посветени на принципите за заштита на личните податоци и приватноста. Целта на Меморандумот за соработка е и поефикасна примена на Законот за заштита на личните податоци, како и имплементирање на Стратегијата за развој на образованието и Стратегијата за развој на заштитата на личните податоци во Република Македонија.

### **Дирекцијата за заштита на личните податоци во Фабрика на знаење**



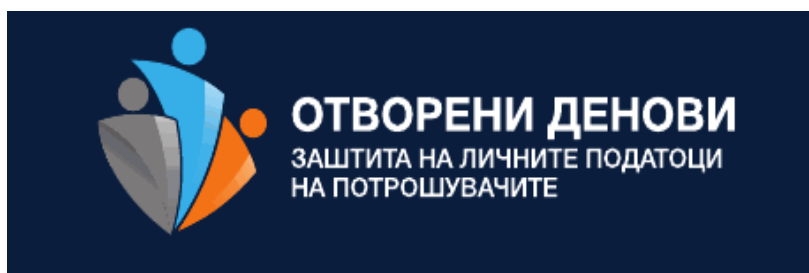
Во 2012 година беше потпишан Договор за деловна соработка во проектот “Фабрика на знаење” помеѓу Дирекцијата за заштита на лични податоци и Првиот приватен ФОН Универзитет.

Реализацијата на проектот се случи во 2013 година, а целта која беше поставена беше подигнување на јавната свест во Република Македонија за заштита на личните податоци во областа на високото образование. Заради остварување на оваа цел, два студентски тимови преземаа разни видови на конкретни активности и задачи во координација со Дирекцијата, преку усовршување на постоечките или

создавање на нови механизми за запознавање на пошироката јавност за важноста на личните податоци и нивната заштита.

Изборот на победничкиот тим беше направен во јуни 2013 година. Со оваа соработка двете институции дадоа придонес во процесот на едукација и подигнување на јавната свест за заштита на личните податоци кај младата популација.

**Вашата приватност е сигурна со нас!**



*„Успехот е резултат на  
постојана грижа за  
постигнување на целта.“*

*Benjamin Disraeli (1804 - 1881))*

## 8. МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА И ПРОЕКТИ

Меѓународната соработка во полето на заштита на личните податоци претставува една од стратешките определби на Дирекцијата за заштита на личните податоци. Воспоставувањето на соработка со повеќе европски надзорни органи во областа на заштита на личните податоци значи развој на институционалното работење на Дирекцијата, како и црпење искуства, најдобри практики и научени лекции од соодветни институции. Остарувањето на меѓународната соработка главно се реализира преку учество во работни тела, меѓународни организации и релевантни институции во областа од интерес.

Активното учество на претставници од Дирекцијата е процес на комуникација во кој беше даден придонес од наша страна во работата на европските тела и органи за заштита на личните податоци, а беа одржани повеќе работни средби со што е обезбедена директна вклученост и присутност на Дирекцијата за заштита на лични податоци на РМ на меѓународен план.

### 8.1 Активности поврзани со процесот на интеграција во ЕУ

#### *Извештај за напредокот на Република Македонија за 2013 година, од Европската Комисија*

ДЗЛП редовно дава придонес и кон Извештајот за напредокот на Република Македонија преку доставување на Извештај за актуелните состојби во областа на заштитата на личните податоци.

Извештајот за напредок на Република Македонија за 2013 година, кој го усвои Европската Комисија дава позитивна оценка за развојот на заштитата на личните податоци во Република Македонија.

Извадок од Извештајот за напредокот на Република Македонија за 2013 година, Поглавје 23: Судство и основни права: „Инспекцискиот надзор во Дирекцијата за заштита на личните податоци двојно е зголемен во 2012 година во однос на претходната година. Бројот на претставки и барања од граѓаните за заштита на личните податоци се зголемил од 319 во 2011 на 399 во 2012 година, додека бројот на утврдените повреди од страна на Дирекцијата за заштита на личните податоци е намален од 87 во 2011 година на 56 во 2012 година. Како резултат на ова беа иницирани прекршочни и кривични постапки. Подобрена е соработката со јавниот и приватниот сектор и зголемена е видливоста на Дирекцијата на меѓународни настани.

Дирекцијата врши обука на различни субјекти. Како и да е, легислативата од различни сектори се уште не е усогласена со прописите за заштита на личните податоци и Дирекцијата не е систематски консултирана за политиките и нацрт документите. Треба да се донесат измени и дополнувања на Законот за заштита на личните податоци со цел понатамошно усогласување со *acquis*. Различни медиуми, особено интернет медиумите, не го почитуваат правото на приватност на поединците.”

### **НПАА –национална програма за усвојување на правото на европската унија**

Во рамки на континуирана достава на ажурирање на состојба во однос на примена и усвојување на правото на Европската унија, Дирекцијата ги реализираше целите дефинирани во Поглавјето 3.23 -Правосудство и фундаментални права од Националната програма за усвојување на правото на Европската унија (НПАА) планирани за 2013 година што се однесуваат на заштита на личните податоци.

Истото подразбира ревизија/пресек на спроведените активности во рамки на Акцискиот план за имплементација на Стратегијата за заштита на лични податоци 2012-2106; бројни активности за имплементација на стратешкиот документ – Комуникациската стратегија, за подигање на јавната свест за правото на заштита на лични податоци; реализација на инспекциски надзори што се спроведуваат согласно месечните планови во рамките на Годишната програма за инспекциски надзор. Согласно бројките од извршен инспекциски надзор, евалуационите листи од успешноста на спроведените обуки, како и бројот на добиени претставки од граѓани направена е анализа на потребата за отворање на инфо- центри во РМ.

Тековно се спроведуваат активности за подигнување на јавна свест за контролори/обработувачи преку континуирано спроведените обуки (генерички и специјализирани обуки по области) согласно Годишна програма и дополнителни барања за обуки од страна на контролори/обработувачи на збирки со лични податоци. Согласно бројот на спроведени обуки и бројот на регистрирани контролори и збирки на лични податоци се смета дека активноста „промоција на регистар на збирки на лични податоци“ е максимално опфатена и реализирана.

Утврдени се среднорочни приоритети – донесување на измени и дополнувања на Законот за заштита на личните податоци со цел понатамошно усогласување со *acquis*, согласно забелешка од Извештајот за напредокот на РМ; Модернизацијата на Конвенцијата 108 на Советот на Европа ќе води кон нејзина ратификација со цел да

стане составен дел од национална легислатива; Од особена важност е воведување правен основ за On-line инспекција и практично спроведување на истата; Следење и зголемување на степенот на извршување на изречените глоби од сторени прекршоци согласно законски надлежности, како и донесување на нови стратешки документи за следниот период.

### ***Поткомитет за правда, слобода и безбедност***

Претставник од Дирекцијата учествуваше на 10-от Поткомитет за правда, слобода и безбедност што се одржа во ноември, 2013 во Скопје, каде што од областа на заштита на лични податоци беа разгледани новите состојби и ажуриран преглед на закони, подзаконски акти и сл. што ги содржат одредбите на заштита на лични податоци, што е од особена важност за Дирекцијата во својот напор активно да учествува во креирање на политики и давање мислења по однос на акти на национално ниво.

Имено, согласно дополнувањето на Деловникот за работа на Владата на Република Македонија направено во членот 68 став 1 точката 9, министерствата и другите органи на државната управа, сите предлог закони, подзаконски акти и други предлог прописи од областа на заштита на личните податоци, односно кои се на било кој начин поврзани со заштитата на личните податоци, што и ги доставуваат на Владата за разгледување, утврдување, односно донесување, претходно задолжително ги доставуваат до Дирекцијата на мислење. Со наведеното решение е обезбедено учеството на Дирекцијата во процесот на донесување закони и подзаконски акти, од декември 2011 година па наваму.

### **EUROJUST**

EUROJUST - Европрава е тело на Европската Унија основано во 2002 година чија цел е зајакнување на ефективностa на институциите на земјите членки надлежни за истрага и гонење на сериозни облици на транснационален и организиран криминал. Европрава е првата постојана мрежа во светот на правосудни органи. Европрава е организатор на состаноци помеѓу истражни судии, обвинители или полициски службеници со слични надлежности од различни земји кои работат индивидуални случаи или пак со определени форми на криминал. Европрава има уникатна улога во правната област на Европската Унија. Неова мисија е да го унапреди развојот на пан-европска соработка за кривични случаи.

Заедничкиот надзорен орган при Европавда (JSB) е орган во состав на Европавда и е задолжено да ја контролира законитоста на обработката на личните податоци во Европавда кои се доставуваат од сите земји членки во врска со случаите кои се предмет на работа на Европавда.

Во текот на 2008 година Република Македонија ги започна преговорите со Европавда со цел склучување на Договор за соработка. Притоа, во текот на преговорите беше оценето дека една од главните претпоставки за склучување овој договор е воспоставување на адекватен систем на заштита на личните податоци во Република Македонија, што резултираше со донесување на Законот за изменување и дополнување на Законот за заштита на личните податоци и бришење на делот содржан во Законот за ратификација на Конвенцијата за заштита на физичките лица во поглед на автоматската обработка на личните податоци, а кој се однесува на тоа дека оваа конвенција нема да се применува при водење на кривична постапка. По завршување на овие процеси на 28 ноември 2008 година беше потпишан Договорот за соработка помеѓу Република Македонија и Европавда (EUROJUST) и објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 51 од 2009 година. Во таа насока, а согласно одредбите на членот 17 од Законот за ратификација на Договорот за соработка меѓу Република Македонија и Европавда (EUROJUST) е утврдено дека националниот орган за заштита на личните податоци (во конкретниот случај: Дирекцијата за заштита на личните податоци) во Република Македонија поднесува Извештај на годишно ниво до Европавда за состојбите во областа на правосудството во однос на имплементација на прописите за заштита на личните податоци. По овој основ Дирекцијата изврши инспекциски надзор во сите обвинителства во Република Македонија и на таа основа го изработи и достави до EUROJUST и за прв пат пристапи кон изработка на првиот национален извештај.

Целта на овој извештај е да се презентира фактичката состојба во јавните обвинителства во Република Македонија во однос на применувањето на прописите за заштита на обработката на личните податоци.

### EUROPOL

EUROPOL - ЕВРОПОЛ има една од најробусните правила за заштита на личните податоци во делот на надзорот над работата на органите за спроведување на закон. Дирекцијата за заштита на лични податоци активно учествуваше во подготовките на РМ за потпишување на Оперативен и Стратешки договор за



соработка со Europol<sup>9</sup>. Воедно, континуирано ги следи предлог измените на ниво на ЕУ во насока на заштита на личните податоци во секторот за спроведување на законот.

Од особен интерес и важност за Дирекцијата е работата на DPO EUROPOL-Канцеларијата за заштита на лични податоци при EUROPOL, како интегрален и независен дел од оваа институција, чија основна задача е да обезбеди правна усогласеност со Одлуката на Советот на ЕУ и да обезбеди насоки и независна поддршка и консултации, особено за Оперативниот Оддел при EUROPOL. Истата спроведува редовни инспекции над базите на податоци на EUROPOL; имајќи целосен пристап кон сиот обем на податоци кои се обработуваат во/од страна на EUROPOL, па така неточни податоци, неажурирани информации или непотребни пребарувања се „снимени“, т.е. зачувани и може да бидат предмет на понатамошна истрага. Имено, и самиот систем во EUROPOL дава можност преку аналитички софтвер да се преиспита валидноста/издржаноста на пребарувањата на личните податоци или незаконско бришење или менување на податоците преку можноста за зачувувања на логовите за пристап, така што секоја промена автоматски се зачувува, овозможувајќи ја верификацијата од страна на Канцеларијата за неопходноста за пристап и правниот основ за обработка на податоците.

Земајќи го предвид фактот што Дирекцијата за заштита на личните податоци активно учествуваше во донесувањето на новиот Закон за кривичната постапка<sup>10</sup>, постојано укажуваше на потребата од постоење на баланс помеѓу јавниот интерес, односно мерките што треба да се преземаат во борбата против криминалот и почитувањето на правото на приватност од страна на органите за спроведување на законот. Ова особено што, во борбата против тероризмот и криминалот, не треба да се заборава на основните човекови права и слободи, туку напротив потребно е за нив да се обезбеди заштита. Следствено на ова, во глава XV од Законот за кривична постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 150/10 и 100/12) се вградени одредби за заштита на личните податоци во кривичната постапка кои се однесуваат на обработка на личните податоци од страна на јавното обвинителство за потребите на кривичната постапка; точноста, измената, бришењето и чувањето на личните податоци; давањето на личните податоци на корисници; правото на информираност на субјектот на лични податоци и надзор над обработката на личните податоци.

<sup>9</sup> Склучен на 16.01.2007 година

<sup>10</sup> Закон за кривичната постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр.150/2010 и 100/2012). Стапи на сила на 01 декември 2013 год.

### **Меѓуресорско тело за човекови права<sup>11</sup>**

Дирекцијата на заштита на личните податоци е еден од 12-те претставници во Меѓуресорско тело за човекови права, кое во текот на 2013 година одржа две седници. На седниците на Меѓуресорско тело за човекови права беше дискутирано за прегледот на извештајните обврски на Република Македонија по однос на Меѓународните инструменти за човекови права, кандидатурата на Република Македонија за членство во Советот за човекови на ОН за 2014 – 2016 година, прегледот на актуелните обврски на земјата во областа на човековите права во контекст на интеграцијата со ЕУ, програмата на Владата за соработка со УНИЦЕФ, предлог мерки за обезбедување на акредитација со статус „А“ на Народен правобранител, од страна на Меѓународниот координативен комитет на национални институции за заштита и промоција на човекови права (согласно Париските принципи), евидентирање на случаите мотивирани од омраза од страна на надлежни институции, иницирање на постапки за потпишување и ратификација на меѓународни договори од областа на човековите права од страна на Република Македонија и извештаите од посетите на механизмите за следење на ОН и Советот на Европа.

## **8.2 Следење на европската легислатива за заштита на личните податоци**

Во текот на 2013 година продолжи стручната расправа на ниво на Европа насочена кон подобрување на текстот на предлогот на новата ЕУ легислатива за заштита на личните податоци. Во телата и органите на ЕУ, но и на Советот на

---

<sup>11</sup> Потврда на посветеноста на државата на човековите права е и формирањето на **Меѓуресорското тело за човекови права** со Одлука на Владата на Република Македонија во април 2012 година. Со ова тело раководи Министерот за надворешни работи, а негови членови се државните секретари во: Министерството за надворешни работи, Министерството за правда, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за внатрешни работи, Министерството за образование и наука, Министерството за здравство, Секретаријатот за европски прашања, Секретаријатот за спроведување на Рамковниот договор, како и директорите на Комисијата за односи со верски заедници и религиозни групи, Државниот завод за статистика, Дирекцијата за заштита на лични податоци и на Агенцијата за остварување на правата на заедниците. Надворешни членови на телото се: заменикот на Народниот правобранител на Република Македонија, претседателот на Агенцијата за аудио и аудио-визуелни медиумски услуги, претседателот на Комисијата за заштита од дискриминација и претседателот на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер. Надлежностите на Меѓуресорското тело за човекови права се однесуваат на: јакнење на координацијата во областа на човековите права на сите надлежни министерства и органи во Владата на Република Македонија, размена на информации и реализација на препораките содржани во извештаите на надлежните комитети и други тела на ОН, Советот на Европа, ЕУ и други меѓународни организации, давање на предлози за унапредување на законската регулатива од областа на човековите права и давање на други предлози на Владата од значење за унапредување на човековите права во Република Македонија.

Европа, се разговараше за новите механизми и инструменти кои треба да се имплементираат од страна на националните законодавства и да бидат компатибилни со глобализацијата, со дигиталниот развој и потребата од заштита на приватноста.

Значајни чекори во однос на донесувањето на нова Регулатива, која ја утврдува општата рамка на ЕУ за заштита на личните податоци, со која ќе се замени Директивата 95/46/ЕК, беа преземени од страна на Г-ѓа Вивиен Рединг, заменик претседател на Европската Комисија и Комесар за правда, како и од страна на Предлозите за реформи во областа на заштитата на лични податоци на Европската комисија (IP/12/46 и IP/13/57), кои беа поддржани од мнозинството членови на Комитетот за цивилни слободи, правда и внатрешни работи (ЛИБЕ Комитетот) на Европскиот парламент. Предлог за нов текст на регулатива може да се прочита на следниов линк:

[http://ec.europa.eu/justice/data-rotection/document/review2012/com\\_2012\\_11\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/justice/data-rotection/document/review2012/com_2012_11_en.pdf)

Во таа насока беше одбележана и работата на најзначајното тело во сферата на заштита на личните податоци, Работната група 29, кое во текот на годината исцрпно дискутираше и ги даде насоките за дефинирање и финализирање на дилемите кои беа отворени по одделни прашања. Работната група, на крајот од извештајната година, упати [Мислење до ЕК](#) со кое дава поддршка и поттик за поскоро донесување на пакетот на реформа на ЕУ легислативата за заштита на личните податоци, имајќи предвид дека постапката е можно да биде пролонгирана поради изборите и новиот состав на организационите форми на ЕК.

Овие стожери на приватноста, ќе претрпат измени со предложените измени на ЕУ прописите што ќе резултира со потреба од промена и на домашните прописи. Иако во моментов, Законот за заштита на личните податоци („Службен весник на Република Македонија“ бр. 7/05, 103/08, 124/10 и 135/11), е во целост усогласен со меѓународна легислатива, вработените од Дирекцијата секојдневно ја следат насоката во која се предлагаат измените на европско ниво, заради подготовка за брзо прилагодување кон промените и прифаќање на новините, како и заради обезбедување на целосно функционирање на концептот на заштита на приватноста и следење на најновите стандарди во оваа област. Освен Директивата 95/46/ЕЗ и Конвенцијата 108, Дирекцијата ги следи сите останати директиви, препораки, мислења и резолуции донесени од страна на меѓународните експертски групи кои работат во полето на заштитата на личните податоци и учествува со свои мислења и забелешки во подготовката на новите.

### ***Средба на претставници на ДЗЛП со претставници на Мисијата на Република Македонија при ЕУ во Брисел***

Претставници на ДЗЛП во текот на 2013 година неколку пати реализираа средба со претставници на Мисијата на Република Македонија при Европската Унија - Брисел. Цел на средбите беше утврдување на постапката за официјално започнување на процедурата пред Европската Комисија за оценка на адекватноста на нивото на заштита на личните податоци во Република Македонија.

Согласно на Директивата 95/46/ЕК на Европскиот Парламент и Советот на Европа од 24 октомври 1995 година, за заштита на поединците во однос на обработката на личните податоци и слободниот проток на таквите податоци, особено член 25 и 26, земјите членки на Европската Унија е потребно да обезбедат дека преносот на податоци во трети земји може да се врши само доколку третата земја обезбедува адекватно ниво на заштита на личните податоци. Директивата 95/46/ЕК исто така предвидува дека доколку третата земја предвидува адекватно ниво во заштитата на личните податоци, тогаш трансферот на податоците може да се врши без претходна постапка и дополнителни гаранции.

Имајќи предвид дека заштитата на личните податоци во Република Македонија е на високо ниво, ДЗЛП е на став дека треба да се иницира постапка за добивање и официјална потврда од релевантните ЕУ институции, па со тоа смета дека треба да започне процедура за поднесување на официјално Барање за Оценка на адекватноста пред Европската Комисија, со која ќе овозможи добивање на Решение за утврдено потребно ниво на заштита на личните податоци во Република Македонија и сигурен пренос на податоци кон и од земјите на ЕУ, согласно на член 25(6) од Директивата.

### **8.3 Учество во работата на ЕУ органи и тела за заштита на лични податоци**

#### ***Консултативен комитет на Советот на Европа за заштита на поединецот од автоматска обработка на личните податоци T-PD***

Советот на Европа е водечка организација за човекови права во Европа. Во моментов брои 47 земји членки, од кои 28 се земји членки на ЕУ. Сите земји членки на Советот ја имаат потпишано Европската Конвенција за човекови права, што

претставува меѓународен договор (инструмент) дизајниран да ги штити човековите права, демократијата и владеењето на правото.

Европскиот суд за човекови права ја надгледува примената на Конвенцијата за човекови права од страна на земјите членки. Физичките лица можат да поднесат жалба, односно да покренат постапка во случај на повреда на човековите права пред судот во Стразбур, но само откако ќе ги искористат сите правни лекови во својата земја. Она што е ново е што и Европската унија се подготвува да ја потпише Европската конвенција за човекови права со што ќе се создаде заеднички Европски правен простор за преку 820 милиони граѓани во овој сегмент.

Конвенцијата за заштита на индивидуалци во врска со автоматската обработка на личните податоци (Конвенцијата 108) е отворена за пристапување од 28 јануари 1981 година и претставува прв правно обврзувачки меѓународен инструмент во областа на заштитата на личните податоци. Согласно оваа конвенција земјите потписнички се повикани да ги преземат сите неопходни чекори во националното право за да се применат принципите на Конвенцијата со цел да се обезбеди на нивната територија заштита на основните човекови права во корелација со обработката на личните податоци.

Дирекцијата е полноправна членка на Консултативниот Комитет за заштита на поединецот од автоматска обработка на личните податоци Т-PD. Во 2013 година активна соработка беше остварена преку учество во подготовка на мислења и ставови по разни прашања. Дирекцијата даде мислење по следниве документи подготвени од Советот на Европа – Консултативниот Комитет Т-PD:

- Последни достигнувања на Дирекцијата(Latest developments of the Directorate for Personal Data Protection);
- Информација за активностите на ДЗЛП за одбележување на „28 јануари“ – Меѓународниот ден за заштита на личните податоци.

Советот на Европа, преку Т-ПД Консултативниот комитет, ги продолжи дискусиите за измени на Конвенцијата Конвенција 108 на Советот на Европа за заштита на поединецот во врска со автоматска обработка на личните податоци вклучувајќи го и Дополнителниот Протокол на Конвенцијата во врска со надзорни органи и пренос на податоци во трети земји. Текстот кој е поддржан од претставниците на органите за заштита на личните податоци во високото тело на Советот на Европа, е во фаза на финализирање. За таа цел, формиран е ad hoc Комитет CAHDATA.

Во текот на 2013 година, Дирекцијата се вклучи во работата на специјално формираното тело за финализирање на измените на Конвенцијата 108 на Советот на Европа - CAHDATA.

Со секојдневните предизвици во областа на заштитата на личните податоци како евидентна се јавува понатамошната модернизација на конвенцијата 108 која ќе треба подобро да ги адресира и заканите по приватноста кои резултираат од секојдневната и се помасовна употреба на информациските и комуникациските технологии, како и да го зајакне евалуациониот и follow-up механизам на самата Конвенција. CAHDATA е основана од страна на Комитет на министри, согласно член 17 од Статутот на Советот на Европа и во согласност со Резолуцијата CM/Res(2011)24 за меѓувладини комитети и потчинети тела.

Главната цел со модернизацијата на Конвенцијата е да се обезбеди дека основните принципи за заштита на личните податоци навистина се применуваат во што е можно повеќе земји на земјата со цел да се гарантира соодветно ниво на заштита на луѓето во врска со обработката на личните податоци. Тука треба да се истакне дека особено се дава акцент на процесот на евалуација на имплементацијата на Конвенцијата од страна на договорните страни.

### **Работна Група 29 (Article 29 Working Party)**

Дирекцијата има статус на набљудувач во Работната Група 29. Во текот на 2013 година, Дирекцијата вложи заложби да учествува во работењето на ова исклучително важно тело за заштита на приватноста. Претставници на Дирекцијата учествуваа на сите 4 работни средби на Работната Група 29. Учесството ни овозможи препознавање на професионалноста на Дирекцијата и ги отвори вратите за непосредна билатерална и мултилатерална соработка со останатите учесници. Размената на мислења во рамки на средбите на Работната Група се суштински за пронаоѓање на најсоодветни механизми за спроведување на законодавството за заштита на личните податоци. Исто така, со редовното присуство и активното учество на Дирекцијата на сите состаноци на Работната група 29 во 2013 година постигнато е навремено следење на новините кои ќе бидат опфатени со новата легислатива за заштита на личните податоци на Европската Унија, чиешто усвојување се очекува во следниот период.

Во текот на извештајната година, Дирекцијата преку доставување на мислења и споделување на искуства, учествуваше во креирањето на следните документи на Работната Група 29:

- Поддршка на предлог за зајакнување на соработката меѓу Европските органи за заштита на личните податоци и учество во дискусија за подобро управување со практичната соработка (Towards strengthening practical cooperation)
- Извештајот за работата на Дирекцијата за заштита на личните податоци на РМ за 2012 година беше испратен на сите органи за заштита на личните податоци од Европа (Report on the work of the Directorate for personal data protection 2012)
- Мислење и споделување на искуство за имплементација на член 4 (1.c) од Директивата 95/46/ЕК од аспект на постапката за собирање и обработка на личните податоци и неможноста за утврдување на “користење на опрема” од страна на контролорот (Opinion and experience regarding the application of the art. 4 (1.c) of the Directive 95/46/EC from the aspect of the processes of collecting and processing of the personal data in order that we are not able to verify if this entity “makes use of equipment”)
- Мислење за обработка на биометриски податоци (Opinion on biometric data processing)
- Одговор на прашалник по однос на практиката за надзор и извршување на одлуките (Answers on Questionnaire on inspection and enforcement practices)
- Одговор на прашалник за поврзување со Google (Answers on Questions on liaising with Google)
- Одговор на Барање за информација во врска со користењето на шеми за електронски потпис и уреди во разни контексти (Answer to the Request regarding the use of e-signature schemes and devices in various contexts)
- Одговор на Прашалник во врска со беспилотните летала и прашањата поврзани со заштитата на личните податоци при користењето на RPAS (Answer to the Questionnaire regarding the Remotely Piloted Aircraft Systems RPAS)
- Мислење за користење на мобилни камери ( Dashcams opinion)
- Interbank exchange of information –прашалник од Чешка

Користејќи ја мултилатералната соработка, Дирекцијата за заштита на личните податоци иницираше меѓународна дискусија и размена на мислења по однос на прашањето за Видео надзор во приватна сопственост. Имено, ДЗЛП испрати барање до сите земји членки на Работната група 29, за нивно мислење во врска со регулирањето и нивните надлежности за контрола над видео надзор во приватна сопственост. На Барањето на ДЗЛП беа пристигнати одговори од 14 држави, со што

се придонесе кон подготовка на сеопфатна анализа за различните практики во нормирањето на заштита на личните податоци во приватна сопственост.

Дирекцијата до земјите членки на ЕУ испрати прашалник за компитабилноста на обврските од Документот на Соединетите Американски Држави за надворешните сметки за потребите на даночно усогласување со Директивата 95/46/ЕК ( Questions on FATCA and Directive 95/46/EC). По пристигнување на одговори од земјите членки на ЕУ, Дирекцијата заведе став за натамошно постапување по предмети во врска со примена на двете легислативи.

Дирекцијата даде свое мислење и по поединечни прашања на органи за заштита на личните податоци на други држави и тоа:

- Мислење за објавување на лични податоци на обвинети на интернет ( Opinion on publishing the personal data of the defendants on the Internet) – Барање од Хрватската Агенција за заштита на личните податоци
- Мислење за следење на пристап до податоци на банкарски клиенти (Opinion on Tracking access to bank customers' data) – Барање од Италијанскиот орган за заштита на личните податоци
- Одговор на прашалник за потребите за организација на Работилница на случаи (CaseHandlingWorkshop)

### ***Конференција на органите за заштита на личните податоци на државите од Централна и Источна Европа, 10.–12.04.2013 година, Белград, Србија***

Повереникот за заштита на личните податоци и слободен пристап до информации на Република Србија беше домаќин на 15-от состанок на органите за заштита на личните податоци на државите од Централна и Источна Европа која се одржа во периодот 10 – 12.04.2013 година во Белград, Србија. Теми на кои беа насочени стручните дискусии на средбата се однесуваа главно на безбедноста на податоците и cloud computing, воедно беа презентирани и поединечните искуства на органите за заштита на личните податоци на државите од Централна и Источна Европа во вршење на инспекциски надзор, обработка на личните податоци во секторот вработување и проблеми во вршење на видеонадзор на јавни површини. Еден дел од средбата беше посветен и на независноста на органите за заштита на личните податоци и предизвиците со кои тие се соочуваат.



### ***Пролетна Конференција –Европска годишна конференција за заштита на личните податоци (Spring Conference)***

Пролетната конференција во 2013 година беше под мотото – Заштита на приватноста – Предизвиците кои доаѓаат, имаше главен осврт на примена на искуството во градење на иднината во заштита на приватноста. Пролетната конференција на органите за заштита на личните податоци во 2013 година се одржа во Лисабон. Конференцијата овозможи средба на органи за заштита на личните податоци од Европа, за кои мошне важно прашање е зајакнувањето на институциите за надзор и соработката меѓу нив. Се говореше за концептот на лидер орган за заштита на лични податоци, како би можело да се ефектуира соработка во насока на извршување на законите. Средбата беше можност да се увидат новините кои ќе претстојат за заштита на личните податоци во европската регулатива.

### ***Учество на IV Меѓународна Конференција на органите за заштита на личните податоци, Москва, Русија***

По покана од Федералниот сервис за надзор над заштитата на личните податоци на Руската Федерација, претставник на Дирекцијата за заштита на личните податоци учествуваше на IV Меѓународна Конференција “Меѓународна соработка како заштита на приватноста во секоја земја” која се одржа во деновите 05 – 08/ 11/ 2013 година, во Москва.

Во натамошниот тек на дискусиите беа презентирани осврти на постоечката состојба со заштита на личните податоци во националните законодавства и нивната имплементација од страна на органите за заштита на личните податоци од претставници од Молдавија, Латвија, Англија, Русија, Бугарија, Босна, Чешка, Полска, Бугарија, Америка. На конференцијата пред присутните се обрати и претставник на Дирекцијата за заштита на личните податоци на Македонија со осврт и презентација на тема “Нови приоди и активности на ДЗЛП за заштита на личните податоци”.

### ***Меѓународна Работна Група за заштита на личните податоци во областа на телекомуникациите***

Делегација на ДЗЛП учествуваше на двете средби на Работната Група за заштита на личните податоци во телекомуникациите, одржана во Берлин и Прага. Претставниците од Дирекцијата заедно со претставници од надзорните органи од Европа и пошироко, како и контролори од областа на телекомуникациите разговараа за развојот на технологијата и случувањата во надзорните органи за заштита на

личните податоци. Особено беа поттикнати дискусии за индексирање на веб страниците и заштита на “правото да се биде заборавен”. Интернет следењето, за приватноста на социјалните мрежи, интернационалните стандарди и пресметувањето во облак (Cloudcomputing).

### **Учество на Работилница за заштита на личните податоци -Case Handling Workshop, 2-3 октомври Сараево**

Претставник од Дирекцијата присуствуваше на Работилница – Case handling workshop со меѓународно учество на претставници од 25 земји од Европа. Меѓународното искуство и презентации на повеќе теми донесе размена на информации и најдобри практики на различни прашања од интерес, како што беа дискусиите за приватноста на децата на интернет во Унгарија и проектот којшто се спроведува во насока на рано откривање и превенција од злоупотреби на интернет; Особен интерес предизвика прашањето за овластување на обработката на личните податоци во јавниот и приватниот сектор и правниот основ за ИТ outsourcing услуги преку интернет- Cloud computing. Не помал интерес имаше и за презентацијата од Европскиот надзорен орган за заштита на личните податоци во однос на: „Обработка на податоците од електронските комуникации од страна на европските институции и органи - Претставник од ЕДПС информираше дека електронските комуникации се една од најдинамичните области на технологијата и се предмет на постојани и брзи промени. Е-комуникациите опфаќаат употреба на телефон, интернет и е-мејл и затоа имаат централна улога во секојдневните професионални и лични активности. Имајќи предвид дека честопати користењето на службената опрема за приватни цели обично се толерира, какво било мешање од страна на работодавците, со употреба на електронски уреди од страна на нивниот персонал најверојатно ќе допре и до приватноста на вработените. Од страна на ЕДСП без издадени и неколку корисни Препораки по однос на обработката на личните податоци во електронските комуникации. Во оваа насока беше и презентацијата на тема: „Електронско следење на работното место“. Презентацијата се однесуваше на препораките во однос на основните барања за користење на видео надзор на работните места објавени од страна на Националниот орган за заштита на личните податоци и слобода на информираност (NAIH) на Унгарија во 2013 година. Презентацијата: „Методи на поттикнување робустна сигурносна заштита на лични податоци во полицискиот сектор со користење на пристап базиран на ризик за регулаторните дејствија“ од

страна на Канцеларијата на комесарот за информации на Велика Британија (ICO) се фокусира на доверливите прашања во полицискиот сектор во Велика Британија особено на приодот на ICO да ги охрабри практиките за робусна сигурносна заштита на личните податоци.

***Студиска посета во рамки на проект „Одржливо учење за ЕУ и системи за обука“ на тема: „Модерно проектно управување и лидерство“ – EUC European CompetenceLtd.,***

Обуката се реализираше во два модули. Првиот модул се одржа во Скопје и опфати пет дневен курс, а предавањата беа фокусирани на поставување на проектна рамка, планирање на проекти, организација и контрола на проектни активности и проектно базирани компании. Вториот модул од курсот се одржа преку реализација на студиска посета во Брисел, Белгија, во рамките на која беа реализирани работни посети во Комитетот на регионите, Европскиот парламент, Европскиот економски и социјален комитет, Баскиската делегација при ЕУ, Европската комисија, Мисијата на Норвешка при ЕУ, Надзорно тело на ЕФТА, Мисијата на Република Македонија во ЕУ.

Темите кои беа опфатени при работните посети се однесуваа на искуствата со спроведување на ЕУ проекти, улогата на Европската комисија во ЕУ, проширувањето на ЕУ – искуството за Република Македонија, регионални развојни програми и транс европски мрежи. Од страна на ДЗЛП учество земаа вкупно 6 претставници.

***Учество на Регионалната Конференција за САФ на тема: “Подобрување на функционирањето на јавниот сектор”***

Во јануари 2013 претставник од Дирекција за заштита на личните податоци зеде учество на Регионална конференција со меѓународно учество, на која беа презентирани алатките за управување со квалитет во рамки на институционално работење. Стратешкото планирање на ресурсите, активностите и услугите, се елементи на примена на рамка на САФ – алатка за поддршка на јавниот сектор и организациите во Европа за употреба на техники на квалитетно менаџирање за да се подобри планирањето/изведувањето на работните активности. Воведувањето на култура на анализа и сопствена проценка на квалитетното работење е услов за успешен развој.

## 8.4 Користење на ЕУ Фондови

Дирекцијата преку Секретаријатот за Европски прашања до Делегација на Европската Унија, а во рамки на Секторско фише „Правда и внатрешни работи“ поднесе предлог- проект за користење на средства во рамки на ИПА<sup>12</sup> 2012 Програмата со наслов „Поддршка во пристапот до заштита на личните податоци“. На поднесениот предлог-проект добиен е позитивен одговор, по што во 2014 ќе следи подготовка на проектната документација и започнување со имплементација на проектот.

### ***ИПА ПРОЕКТИ – IPA FRAMEWORK AGREEMENT - ИПА програма 2009, Рамковна спогодба, Проект “Одржлив систем за континуирана едукација во основното и средното образование за начелата за заштита на личните податоци”***

Целта на овој Проект за заштита на личните податоци, кој започна во март 2013 година е да се постигне повисоко ниво на свест за заштита на личните податоци и приватноста на учениците, како еден од најважните основните човекови права.

Имено, само во 2012 година Дирекцијата за заштита на личните податоци има добиено 371 жалба, повеќето од нив за загрозување на приватноста во рамките на социјалните мрежи. Ова покажува дека на наставниците им се потребни алатки за да им помогнат на учениците во заштита на нивното право на приватност.

Дирекцијата смета дека најсилна и ефективна превенција од злоупотреба на приватноста и личните податоци, е информирање на граѓаните и насочување одделни општествени групи кои во исто време се најранливи, како што се учениците во основните и средните училишта.



<sup>12</sup> ИПА – Инструмент за претпристапна помош на Европската Унија

Токму затоа, проектната задача е во насока на обезбедување на техничка помош на ДЗЛП во процесот на создавање на одржлив систем за континуирано основно и средно образование на учениците и наставници / професори за начелата на заштитата на личните податоци во образованието, како и вклучување на образовните власти во процесот на јавно подигање на свеста за заштита на личните податоци.



Преку проектот беа подготвени едукативни материјали кои ќе се користат од страна на учениците и наставници/професори во основното и средното образование, а исто така ќе го поддржат развојот на ефикасен механизам за подигање на свеста во образовниот систем во однос на заштитата на личните податоци. Беа дефинирани две компоненти:

Компонента 1: Подготовка на материјали и документи за право за заштита на личните податоци за образовни цели во основното и средното образование

Компонента 2: Подигнување на свеста и испорачување на обуки за наставниците и професорите во образовниот систем во земјата за заштита на личните податоци.

***Норвешки грант за институционално јакнење на Дирекцијата за заштита на личните податоци „Техничка помош за зајакнување на организациските и институционалните капацитети за заштита на личните податоци“***

Основна цел на овој проект, започнат во септември 2013 година е понатамошно јакнење на организациските и институционалните капацитети на Дирекцијата за заштита на личните податоци за подобра и поефикасна заштита на правото на приватност на социјалните мрежи, подобрување на услугите на социјалните мрежи во однос на заштитата на правото на приватност, подигање на јавната свест кај граѓаните за правото на приватноста при користење на интернетот,

како и јакнење на нивното знаење во однос на современиот технолошки развој и новите прашања кои се поврзани со приватноста како што е cloudcomputing.

Преку овој проект Дирекцијата за заштита на личните податоци ќе обезбеди поддршка од Норвешкиот орган за заштита на лични податоци преку создавање на подобри механизми за заштита на личните податоци на социјалните мрежи, јакнење на свеста за приватноста и технолошкиот развој, како и јакнење на капацитетите на Дирекцијата за заштита на личните податоци преку обезбедување на поефикасен начин на заштита на лични податоци на интернет и социјалните мрежи.

Проектот ќе се имплементира преку две компоненти:

Компонента 1: Се однесува на заштитата на лични податоци преку социјалните мрежи. За таа цел ќе се формира тим во Дирекцијата за заштита на личните податоци кој ќе одговора по барањата на граѓаните на кои им се злоупотребени личните податоци или им е нарушена приватноста на социјалните мрежи. Покрај ова ќе бидат отворени и три инфо центри за заштита на личните податоци.

Компонента 2: Наменета е за вработените во Дирекцијата за заштита на личните податоци, контролорите и обработувачите со цел истите да се стекнат со знаење за Cloud computing и заштитата на лични податоци. Во рамки на втората компонента ќе биде организирана регионална конференција која ќе биде посветена на новиот технолошки развој и заштитата на личните податоци.

### **TAIEX – Инструмент на Европската Комисија за техничка поддршка и размена на информации**

Користењето на TAIEX, како техничка помош и размена на информации, инструмент управуван од страна на Генералниот Директорат за проширување на Европската комисија, во текот на 2013 беше „успешна приказна“ за ДЗЛП. Имено, TAIEX ги поддржува земјите-партнери во однос на приближувањето, примената и спроведувањето на законодавството на ЕУ. Тоа во голема мера ја олеснува побарувачката на соодветна експертиза наменета за решавање на прашањата во краток временски период.

Од 2009 година наваму, TAIEX организираше околу 50 настани наменети за градење на капацитетот на ДЗЛП во областа на заштитата на личните податоци, со цел да им помогне на властите да ги донесат нивните законодавството и практиките во согласност со правилата на ЕУ.

Во 2013 година само, TAIEХ успеа да организира 14 настани за Дирекцијата за заштита на личните податоци на теми кои се движат од заштита на податоците во контекст на биометријата, социјални мрежи, за обработка на податоци за спроведување на законот, итн. Во сите тие, повеќе од 500 учесници на TAIEХ работилници беа едуцирани за прашања за заштита на податоците, организирани во Скопје, во текот на 2013 година. Покрај тоа, вработените на Дирекцијата разменуваат искуство од прва рака со нивните колеги од земјите-членки преку студиски посети и најдобри практики за вршење инспекции, ревизии, како и различни аспекти за легислативата за заштита на податоците, модули за соработка со Европавда, Европол и новините во Шенгенскиот информативен систем.

Некои од поважните достигнувања реализирани преку TAIEХ:

- серија од три работилници за воспоставување на системи за видео надзор во училиштата во согласност со стандардите за заштита на податоците организирани од 24-26 април во Скопје, достигна бројка на учесници од повеќе од 300 вработени во основните училишта од целата земја.
- Поднесен до Офицерот за заштита на личните податоци во Европавда и изработен од страна на ДЗЛП - Првиот национален Извештај за имплементацијата на одредбите за заштита на личните податоци во јавните обвинителства
- Започнување на постапката за потпишување на Меморандум за разбирање со Министерството за внатрешни работи во насока на создавање заеднички процедури за постапување по жалби во врска со злоупотреба на личните податоци на социјалните мрежи

По основ на квалитетот на прашањата кои беа разгледани на работилниците, ефикасноста од посетите и научените најдобри практики, кои доведоа до унапредување на професионалноста и работењето на ДЗЛП, почитувањето на пристапот кој не беше само од интерес на институционална едукација, ами од општествен интерес за доследна примена на прописите за заштитата на личните податоци, од страна на TAIEХ, Дирекцијата беше номинирана како „успешна приказна“ за 2013 година и ќе биде вклучена во годишниот Извештај на TAIEХ со следниот цитат: „ДЗЛП како корисник смета дека поддршката на TAIEХ инструментот е навистина лесно достапна и одговорна, дека таквиот начин решава итни краткорочни потреби и во тој контекст за нас, оваа поддршка е неопходна.“

***TAIEX Студиска посета за Различни аспекти на имплементација на Европската легислатива за заштита на лични податоци, 27-31 мај 2013, Будимпешта, Република Унгарија***

Делегација на Дирекцијата за заштита на личните податоци реализираше студиска посета на Унгарскиот орган за заштита на личните податоци, со претставување на организациската поставеност, потребните капацитети на институциите и услугите кои им се потребни на граѓаните во врска со правото за заштита на личните податоци и правото за слободен пристап до информации од јавен карактер. Се говореше и за двојната функција на Унгарскиот орган, како заштитувач на правото на приватност и на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер и во две постапки, постапка слична на омбудсманските надлежности – инспекциска постапка и постапка како надлежен орган – административно постапување. Специфичност на органот е и постапката која се нарекува претходна инспекција (истражна постапка).

Податоци за студиската посета има објавено на интернет страната на TAIEX инструментот [www.taieux.ec.europa.eu](http://www.taieux.ec.europa.eu), како и на:

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=52178](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=52178)

***TAIEX Студиска посета за Заштита на личните податоци во Шенген Информацискиот систем, 20 – 23 мај 2013, Прага, Република Чешка***

Претставници од Дирекцијата за заштита на лични податоци остварија студиска посета на Канцеларијата за заштита на личните податоци во Чешка Република, особено за прашања на ракувањето со личните податоци во Шенген информацискиот систем. Во Чешката полиција постои специјален Оддел кој врши контрола над обработката на личните податоци на субјектите од страна на овластени лица. Информацискиот систем за обработка на личните податоци во рамки на Чешката полиција брои 60 ИТ системи на кои се наоѓаат околу 20 бази на податоци. При трансферот на податоци биле обезбедени две нивоа на мерки на заштита (рутер и https заштита), но од страна на Европската комисија било побарано да се обезбеди трето ниво на заштита –енкрипција. Лицето одговорно за криптирањето е директно одговорно пред Европската комисија. Инаку, сите позитивни практики кои беа презентирани се од голема важност за градење на капацитетите од аспект на фактот што Чешка Република станува дел од втората генерација на Шенген информацискиот систем (SIS II) од 09 април 2013 година, по евалуацијата која покажала дека Чешката Република е целосно усогласена односно ги исполнува барањата за заштитни мерки



на податоците содржани во Шенген системот. Од нивна страна беа препорачани Шенген каталозите со препораки и добри практики од Совет на Европска унија-

<http://www.eumonitor.nl/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vix55tzxu9zq>

Повеќе на:

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=49287](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=49287)

### ***TAIEX Студиска посета за Надзор во однос на усогласеноста на заштитата на личните податоци, 21 – 24 април 2013, Мадрид , Шпанија***

Во соработка со Шпанскиот орган за заштита на лични податоци, претставници од Дирекцијата за заштита на лични податоци добија увид во однос на работењето, вршењето на инспекцискиот надзор, како и позитивната примена на Упатства за вршење надзор во однос на усогласеноста на заштитата на личните податоци. Најдобри пракси и резултати покажаа покренатите иницијативи од нивна страна во насока на поддршка на контролорите при примената на прописите и документацијата за заштита на лични податоци. Истовремено, беа презентирани процедурите за вршење инспекциски надзор во информатичко комуникациска технологија. Специфика на работењето на овој Орган е што инспекцискиот надзор го спроведуваат овластени инспектори -информатичари кои изготвуваат извештај за утврдена состојба кој потоа се доставува до правна служба на анализа за постоење на елементи за продолжување на постапката за утврдување на повреди на прописите за заштита на лични податоци, задолжување за нивно отстранување и водење на евентуална прекршочна постапка.

### ***TAIEX Студиска посета за Вршење на инспекциски надзор од страна на други органи, 08- 10 април 2013, Рим, Италија***

Агенцијата за заштита на личните податоци на Р. Италија беше предмет на посета на неколку члена делегација од Дирекцијата за заштита на лични податоци на РМ каде што беа дискутирани неколку теми: Начин на вршење на инспекцискиот надзор (правна рамка на инспекциската постапка, организација на инспекциски тим, инструменти за спроведување на законот за заштита на личните податоци, профил на инспектор). Во однос на инспекциската политика и извршување, Агенцијата за заштита на личните податоци на Р. Италија ја има зголемено инспекциската активност по службена должност. Причината е дека е потребен про активен став и од оваа активност секои 6 месеци изготвува водичи од оваа активност. Програмата за инспекциски активности по службена должност се утврдува по бројот на предвидени

инспекции, различните видови и бројот во секоја категорија, како и посебниот предмет на инспекција кој ќе биде извршен директно од страна на инспекцискиот сектор. Во зависност од комплексноста и чувствителноста на прашањето, во однос на посериозните случаи, ги презема инспекцискиот сектор во Агенцијата за заштита на личните податоци на Р. Италија (инспекции за чување на податоци во телекомуникациски компании). Во однос на средно комплексните случаи, може да бидат доделени на посебниот сектор за заштита на личните податоци во Финансиската полиција, (теле маркетинг активности од повикувачки центри) додека за поедноставните може да бидат вклучени регионалните единици на Финансиската полиција (инспекции за видео надзор). Од тој аспект особено беше интересен фактот за воспоставената Соработката помеѓу Агенцијата за заштита на личните податоци на Р. Италија со Финансиската полиција постапките за заштита на личните податоци.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=52176](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=52176)

***TAIEX Студиска посета за ИД број – решение за заштита на личните податоци, 20 – 23 февруари 2013, Љубљана, Словенија***

Претставници од Дирекцијата за заштита на личните податоци, од Министерството за внатрешни работи, како и од Управата за водење на матични книги при Министерство за правда остварија студиска посета на канцеларијата на Словенскиот Комисионер за информации (Slovenian Information Commissioner). Целта на студиската посета беше стекнување на искуства за употребата на број за идентификација, заради носење на легислатива за воведување на ИД број (број за идентификација) во Република Македонија. Учесниците беа информирани дека во Словенија постојат три броја за идентификација: ЕМБГ (кој што содржи датум, месец, година на раѓање, област на раѓање, пол), даночен број и социјален број (број на социјално осигурување), кои што се случаен избор на броеви кои не содржат други податоци за личноста. Комисионерот има интенција да го сведе користењето на матичниот број на што е можно пониско ниво, така што во моментот главна цел на матичниот број е поврзување на збирки. Комисионерот согласно Словенечкиот Закон за заштита на личните податоци има надлежност за водење евиденција на поврзани збирки. Со Законот за заштита на личните податоци забрането е поврзување на збирки, освен ако со друг закон не е дозволено. Дел од студиската посета беше и посетата на Министерството за внатрешни работи на Р. Словенија. Од страна на претставниците на Министерството за внатрешни работи на Р. Словенија беше

објаснет Централниот регистар на население на Република Словенија и Регистарот на родени, венчани и умрени.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=51803](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=51803)

***TAIEX Студиска посета на Ирскиот орган за заштита на личните податоци и на седиштето на Facebook за Европа во Даблин, Ирска од 18 – 22.02.2013 година***

Преку TAIEX поддршката, делегација на Дирекцијата за заштита на личните податоци од 18 до 22 февруари 2013 година оствари студиска посета на Ирскиот орган за заштита на личните податоци на тема „Заштита на лични податоци и социјалните мрежи“. Во текот на студиската посета беа реализирани средби со претставници на Ирскиот комисионер за заштита на личните податоци, седиштето на Facebook за Европа и Градскиот универзитет – Центар за сајбер криминал и сигурност. Темите кои беа дискутирани се однесуваа на ирската национална законска рамка за заштита на личните податоци и имплементација на Директивата 95/46/ЕЗ, модернизацијата на европската регулатива за заштита на личните податоци и нејзиното влијание на надлежностите на органите за заштита на личните податоци, инспекциски надзор и пријавување на инциденти и повреда на сигурноста на системите, инспекциски надзор над Facebook и извештаите со констатирани состојби, алатки за заштита на приватноста и известување за злоупотреби на Facebook, соработка на социјалните мрежи со националната полиција, судовите и останатите органи за спроведување на законите, чување на лични податоци од страна на социјалните мрежи и нивно користење за цели на истрага, унапредување на соработката на Дирекцијата за заштита на личните податоци со Facebook и академски истражувања за cloud computing.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=51736](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=51736)

***TAIEX Студиска посета за Практична имплементација на договорот со Европска правда, 13-15 октомври 2013, Загреб, Хрватска***

Предмет на оваа студиска посета беше размена на искуства во однос на подготвувањето на документ-Извештај од страна на Дирекцијата за заштита на личните податоци на годишно ниво до Европска правда, за состојбите во областа на правосудството во однос на имплементација на прописите за заштита на личните податоци, а согласно одредбите на член 17 од Законот за ратификација на Договорот за соработка меѓу Република Македонија и Европска правда (EUROJUST) објавен во

„Службен весник на Република Македонија“ бр. 51 од 2009 година. Република Хрватска, односно АЗОП, беше избрана за студиска посета од причини што од неодамна е земја членка на ЕУ, со што би добиле најсоодветни одговори за промената и новите обврски кои се наметнуваат на Агенцијата, а кои произлегуваат со губењето на кандидатскиот статус. Од нивна страна беше презентирани начинот и процедурата на пополнување и доставување на Извештајот за извршени инспекции во просториите на судството, што произлегува како обврска од потпишаниот Договор за соработка меѓу EUROJUST и РМ, член 17, каде што ДЗЛП игра важна улога при имплементација на договорените обврски, што всушност беше од наш најголем интерес, имајќи предвид дека ДЗЛП досега нема пракса на подготвување и испраќање на таков вид/формат на Извештај.

### ***ТАИЕХ Студиска посета за Заштита на личните податоци во Европавда и Европол, 21-24 јули 2013, Хаг, Холандија***

Согласно програмата за работа, на 22 јули 2013 беше реализирана посета на Канцеларијата за заштита на лични податоци при EUROPOL, при што од страна на Раководителот беше претставена улогата и надлежностите на Канцеларијата, како и системот на EUROPOL во однос на пренос на податоци од ЕУ Земјите Членки и обезбедување заштита на истите. Имајќи предвид дека ДЗЛП, на национално ниво, е институција која е надлежна за вршење надзор, следење, обука и (из)давање на проблемски решенија, согласно Законот за заштита на лични податоци, како и обврските кои произлегуваат согласно доследна имплементација на одредбите од потпишаниот Договор меѓу EUROPOL и РМ, беше заеднички констатирана потребата за продлабочување на соработката и организирање на заеднички работилници за размена на искуства и експертиза. Воедно, од наша страна беше побарана поддршка од нивна страна за учество на состаноците на JSB – контролниот механизам на EUROPOL составен од претставници на DPA од сите ЕУ земји членки со надлежност на контролирање на работата на EUROPOL од перспектива на заштита на личните податоци. На 23 јули 2013 беше остварена средба со претставник од Канцеларијата за заштита на лични податоци при EUROJUST, Воедно, беше имплицитно потенциран интересот од наша страна за учество на седниците на JSB на EUROJUST, како можност за црпење искуства и едукација. На крајот на средбата беше заеднички констатирано дека ДЗЛП игра важна улога во подигање на свеста за заштита на приватноста, особено во областа на судството, а и покрај добрата соработка и преземените активности, тој сектор секогаш ќе има потреба од континуирана

едукација во насока на професионализам на вработените во судството при обработка и чување на личните податоци.

***TAIEX Студиска посета за Заштита на личните податоци и новите предизвици на интернет, 19-21 јуни 2013, Загреб, Хрватска***

Цел на конференцијата беше размена на искуство во врска со заштитата на личните податоци во контекст на новата технологија. Теми на кои беше дискутирано беа „Реформа на правната рамка за заштита на личните податоци – сегашен развој“, „Оценка на влијанието на приватноста“ (како да се имплементира, примери во врска со интернет, програми за набљудување итн), „Е- приватност и колачиња (cookies)“, „Пресек 2013: Сигурноста на личните податоци – опасности и мерки за заштита“, „Активности на Хрватската Агенција за заштита на личните податоци за јакнење на свеста на децата за потребата за заштита на интернет“ и „Печати за заштита на личните податоци и механизми за сертифицирање“. Во својата презентација, делегацијата на Дирекцијата за заштита на личните податоци се осврна на Проектот од ИПА 2009 Рамковна Спогодба, кој е директно насочен кон обезбедување на одржлив систем за континуирана едукација на децата во основното и средното образование за принципите за заштита на личните податоци. Средбата на органите за заштита на личните податоци од земјите од Западен Балкан беше искористена за кратко брифирање во однос на активностите кои се досега преземени за програмирање, идентификување и аплицирање со заеднички предлог проект во рамки на ЕУ фондовите.

***TAIEX Работилница за Заштита на личните податоци на места за лишување од слобода (Workshop on Personal Data Protection in the places for deprivation of liberty), во соработка со Народниот Правобранител,***

Во периодот од 10 април 2013, Скопје – Република Македонија, Дирекцијата за заштита на личните податоци учествуваше на работилницата на тема: "Видео надзор на местата за задржување лица лишени од слобода," во организација со Канцеларијата на Народен Правобранител. Видео надзорот, како една од темите од посебен интерес на Дирекцијата значи и преземање превентивни механизми за подобрување на состојбите во затворите, психијатриските болници и другите места на задржување и лишување од слобода.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/detail\\_en.jsp?EventID=52183](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/detail_en.jsp?EventID=52183)

***TAIEX Работилница за обработка на личните податоци во однос на спречување перење пари и финансирање на тероризам (Workshop on processing of personal data in the context of combating money laundering and the financing of terrorism)***

Во периодот од 18 - 19 април 2013, Скопје- Република Македонија, Дирекцијата за заштита на личните податоци со поддршка од инструментот за претпристапна помош на Европската комисија, TAIEX, организира работилница на која беа опфатени аспектите на обработка на личните податоци во контекст на легислативата за спречување перење пари и финансирање на тероризам, односно, практичното искуство на имплементацијата на Директивата за спречување перење пари во националните закони, категориите на лични податоци кои можат да бидат обработени и начин на надзор над податоците обработени при имплементацијата на легислативата за спречување перење пари. Експертите од надзорните органи за заштита на личните податоци од Кралството Шпанија, Република Бугарија и Република Франција дадоа преглед на европската регулатива за заштита на личните податоци и на специфични случаи од праксата во земјите од кои доаѓаат. Свој придонес во оваа Работилница, преку презентирање на актуелните состојби дадоа и домашни експерти.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=52181](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=52181)

***TAIEX Работилница за „Заштита на лични податоци при обработка на биометриски податоци“ (Workshop on data protection in the context of processing biometric data)***

Во периодот од 10 септември 2013, Скопје- Република Македонија, Дирекцијата за заштита на личните податоци преку инструментот TAIEX на Европската Комисија организира работилница на тема „Обработка на биометриски податоци“ која се одржа во Скопје, на 10 септември 2013 година. Со спроведувањето на оваа работилница ќе се овозможи подобро запознавање со правната рамка за обработката на биометриските податоци, развојот на биометриските технологии, имплементирање на начелата на заштита на личните податоци при обработка на биометриски податоци, како и компаративен преглед на оваа материја во државите членки на Европската Унија.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/detail\\_en.jsp?EventID=50904](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/detail_en.jsp?EventID=50904)

***TAIEX Работилница за „Граѓанска и кривична одговорност при повреда на правото за заштита на лични податоци“ (Workshop on civil and criminal liability for violation of the right to personal data protection)***

Во периодот од 29 - 30 мај 2013, Скопје- Република Македонија, Дирекцијата за заштита на личните податоци во соработка со инструментот TAIEX на Европската Комисија организира работилница на тема: „**Граѓанска и кривична одговорност при повреда на правото за заштита на лични податоци**“ која се одржа во Скопје, на **29 и 30 мај 2013 година**. Оваа работилница имаше за цел да придонесе за подобро запознавање со правната рамка за граѓанска и кривична одговорност при повреда на правото за заштита на лични податоци во корелација со имплементирање на начелата на заштита на личните податоци, како и компаративен преглед на оваа тематика во државите членки на Европската Унија.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=52180](http://ec.europa.eu/enlargement/taieux/dyn/taieux-events/library/detail_en.jsp?EventID=52180)

***TAIEX Работилница за заштита на личните податоци во однос на вршењето на видео надзор во училиштата (Workshop on data protection aspects of vide-surveillance in schools)***

Во периодот од 24-26 април 2013, Скопје-Република Македонија беше одржана работилница на тема “Аспектите на заштита на личните податоци при вршење на видео надзор во основните и средните училишта“ на која учество зедеа околу 300 претставници на основните и средните училишта (директори на училишта, наставници, администрација). Целта на оваа работилницата беше да се подигне јавната свест за тоа кои се ефектите врз правото на заштита на личните податоци на наставниците, учениците и други лица при вршењето на видео надзор во училиштата, и да се информираат одговорните лица во училиштата за тоа на кој начин може да се врши видео надзор, и кои се нивните законските обврски според прописите за заштита на личните податоци. На работилницата своите искуства и препораки за тоа како да се применат принципите за заштита на личните податоци при вршењето на видео надзор во училиштата, покрај претставникот на Дирекцијата за заштита на личните податоци, дадоа и експерти од надзорните тела за заштита на личните податоци од Португалија, Италија, Ирска.

Работилницата имаше корисно и позитивно влијание да се делува превентивно и да се спречат евентуални злоупотреби на правото на заштита на личните податоци, но и преку дадените препораки да се укаже на оние кои веќе имаат воспоставен систем за видео надзор, како да се обезбеди тоа да биде на правилен и законит начин.

[http://ec.europa.eu/enlargement/taiaex/dyn/taiaex-events/library/detail\\_en.jsp?EventID=52400](http://ec.europa.eu/enlargement/taiaex/dyn/taiaex-events/library/detail_en.jsp?EventID=52400)

## 8.5 Билатерална и мултилатерална соработка

### *Средба меѓу органите за заштита на личните податоци од Македонија и Косово*



На 25 октомври 2013 година во Дирекцијата за заштита на личните податоци гостуваше делегација од Косовската Агенција за заштита на личните податоци. Средбата имаше за цел натамошно продолжување на соработката и споделување на искуствата од развојот на двете институции. Особен интерес за колегите од Косово беше имплементираниот софтвер за инспекциски надзор (СИН) во Дирекцијата за заштита на личните податоци, како и перспективите кои ги има меѓународната соработка.

На одржана средба меѓу претставници од двете институции номинирани за започнување, програмирање и подготовка на заеднички предлог проект во рамки на Програмата ИПА Прекугранична соработка се договори динамиката и методологијата за заедничката работа. Воедно, во рамки на посетата беше дискутирано за организациската поставеност на двата органа, споделувани информации во врска со начинот на реализација на овластувањата кои органите ги имаат согласно на законите, во насока на поефикасна и поефективна заштита на личните податоци на граѓаните.

### ***Соработка со OSCE***

Во рамките на проектот ”Поддршка на националните засегнати страни во борбата против злосторство од омраза и говор на омраза” беше реализирана и работилницата “Разграничување помеѓу слободата на изразување и говорот на омраза”, март 2013. Дирекцијата за заштита на личните податоци беше вклучена со своја стручна презентација на оваа работилница, а вклученоста во овој проект продолжи и преку учество на Националната конференција во ноември 2013 година.



„Секој има право на приватност“

На конференцијата беше предложено OSCE да го поддржи предлогот на Дирекцијата за организирање на едукативна кампања во сите средни училишта во поширокото подрачје на Скопје.

## 9. ПРИОРИТЕТИ ЗА 2014

На годишна основа Дирекцијата изготвува програми за работа кои ги објавува на својата веб-страница [www.dzlp.mk](http://www.dzlp.mk). Во рамки на планирањето на идните приоритети ги вклучува активностите предвидени во Стратегијата за развој на заштитата на личните податоци во Република Македонија, за периодот 2012-2016 година со Акциски план, како среднорочен документ за развојот на Дирекцијата, како и Комуникациската стратегија за заштита на личните податоци за периодот 2012-2016 година. Врз основа на овие стратешки документи, како и врз основа на констатираните состојби на планот на извршениот инспекциски надзор и бројот на примени претставки дадени по области, се дефинира содржината на Програмата за работа на Дирекцијата.

Со содржината на Програмата за работа на Дирекцијата за заштита на личните податоци за 2014 година (Програмата), се опфатени основните функции и организацијата на Дирекцијата утврдени со закон. Функциите што ќе ги извршува Дирекцијата во 2014 година се систематизирани по области и тоа:

1. Инспекциски надзор - Во рамки на редовниот инспекциски надзор кај контролорите, односно обработувачите, предвидено е да се врши во следните области: образование, телекомуникации, правосудство, работни односи, вработување, посредување при вработување, безбедност и здравје при работа, државна управа, здравство, економија, пензиски фондови и финансии, банкарство, инвестициски фондови и берзи.
2. Централен регистар на збирки на лични податоци - континуирано ќе се врши евидентирање и одобрување на регистрирање на контролори и нивни збирки со лични податоци.
3. Нормативна и аналитичка дејност – континуирана подготовка на годишни/полугодишни и други извештаи поврзани со други прописи, како и континуирано изготвување на мислења по барање на министерствата, други органи на државната управа, во однос на материјалите, предлог законите, подзаконските акти и другите предлог прописи од областа на заштита на личните податоци, односно кои се на било кој начин поврзани со заштитата на личните податоци.
4. Обуки – Дирекцијата во текот на 2014 година ќе спроведува обуки на контролорите и обработувачите согласно утврдената динамика и областите определени во Годишната програма за обуки на контролори и обработувачи за 2014 година бр.02-

2834/1 од 23.12.2013 година. Исто така, ќе се врши континуирана обука на вработените во Дирекцијата согласно утврдената динамика определена во Годишната Програма за обуки на државните службеници во Дирекцијата за заштита на личните податоци во 2014 година бр.01-1782/1 од 12.09.2013 година

5. Проекти - Во рамките на ИПА 2009 програмата, до март 2014 година ќе продолжи реализацијата на проектот “Одржлив систем за континуирано основно и средно образование за принципите на заштита на личните податоци”.

Во рамките на Норвешкиот грант за институционално јакнење на Дирекцијата „Техничка помош за зајакнување на организациските и институционалните капацитети за заштита на личните податоци“ во текот на 2014 година ќе се спроведе во целост ISO стандардизација на работењето на Дирекцијата, ревизија на web страната на Дирекцијата, подготовка на студија за Cloud computing, воспоставување на IT алатки во насока на зголемување на јавната свест и промоција на барањето за утврдување на повреда на правото на заштита на личните податоци и други активности предвидени во проектот.

Во соработка со правни лица кои обезбедуваат услуги и тоа, БЕГ, ЕВН, МРТВ, Водовод и канализација Скопје, Дирекцијата ќе реализира проектна соработка за обезбедување на ажурирани податоци на корисниците на услуги и нивното право за заштита на личните податоци од страна на давателите на услуги, со наслов „Со доверба до подобра услуга“.

Воедно, ќе се реализираат проектни активности за заштита на личните податоци на граѓаните во осигурителниот сектор и развивање на соработка помеѓу Дирекцијата за заштита на личните податоци, Агенцијата за супервизија во осигурувањето, Националното биро за осигурување, друштвата за осигурување и осигурителните брокерски друштва со регистрирано седиште во Република Македонија.

Реализацијата на проект „Час по приватност“ во средните училишта во РМ е поттик за директна обука/предавање кај младата популација, свесни за факторот едукација што игра исклучителна улога и во заедничка, институционална смисла.

6. Соработка и консултации со јавниот, приватниот и невладиниот сектор;

Дирекцијата континуирано ќе пристапи и кон давање мислења за усогласеноста на документацијата за техничките и организациските мерки за обезбедување тајност и заштита на обработката на личните податоци и на актот за начинот на вршење на видео надзор на контролорите и обработувачите со прописите за заштита на личните податоци, како и кон давање укажувања за усогласување на работењето

на контролорите и обработувачите со прописите за заштита на личните податоци. Истовремено, ќе се одржуваат консултации со контролорите од јавниот и приватниот сектор и обработувачите за поефикасно спроведување на прописите за заштита на личните податоци.

#### 7. Европска интеграција, меѓународна соработка и односи со јавност

Дирекцијата дава свој придонес и во процесот на анализа и самооценување на националното законодавство во однос на законодавството на Европската унија. Во текот на 2014 година претставници од Дирекцијата активно ќе учествуваат на соодветни настани од областа на заштитата на личните податоци на Советот на Европа, Европската Унија, и другите институции и органи за заштита на личните податоци во Европската Унија и регионот, со цел зајакнување на меѓународната соработка и размена на искуства за унапредување на културата за заштита на личните податоци.

Она што треба да се напомене е дека Дирекцијата ќе биде ко-организатор на [CEEDPA Конференција на органите за заштита на личните податоци од Централна и Источна Европа](#), која ќе се одржи во април 2014 година во Скопје, Република Македонија.

Дирекцијата ќе биде коорганизатор и на [IWGDPT - Меѓународната група за заштита на личните податоци во телекомуникациите – Берлинска Група](#), чија конференција ќе се одржи во мај 2014 година, во Скопје.

Подигнувањето на јавната свест и информирањето на граѓаните за правото на заштита на личните податоци и приватноста континуирано ќе продолжи преку организирање на разни информативни кампањи и медиумски активности.

Во соработка со „Просветно дело“ Скопје ќе се пристапи кон објавување на адаптирани содржини од областа на заштита на личните податоци во списанијата „Другарче“, „Развигор“ и „Наш Свет“ со цел поширока едукација на децата во основно образование и систематско и индиректно воведување на материјата во образовниот процес во Република Македонија.

Во оваа смисла, следењето на стратешките приоритети, како и почитувањето на [европските стандарди и нови развојни политики во насока на подобра имплементација на прописите на заштита на личните податоци](#), е основната насока за текот на работењето и во 2014 година. Во дискурсот на економското работење, а согласно ЕУ предлог мерките за реформи во законодавството за заштита на личните податоци, работењето на Дирекцијата е експлицитно насочено

„Секој има право на приватност“

кон градење на современа економска сфера и граѓанско општество ослободено од прекршоци по основното човеково право - правото на заштита на лични податоци, како и доследна примена на принципите на правичност во обработката и заштитата на личните податоци, како и воспоставување на транспарентен и ефикасен систем на остварување на правото на заштита на личните податоци.